
Erbjudande från svenska staten

[REDACTED] i r
i [REDACTED] n [REDACTED]

[REDACTED]

Carnegie Fondkommission AB

**Handelsbanken
Investment Banking**

Enskilda Corporate
skandinaviska Enskilda Banken

Föreningsbanken
Fond kommission

Sparbanken
Corporate Finance

På uppdrag av svenska staten

~ NÄRINGSDEPARTEMENTET

Affärsområden i AssiDomän

Andel av sammanlagd omsättning, 41%

Packaging

Tillverkar kraftliner i Sverige och wellpapp i åtta europeiska länder.

Andel av sammanlagd omsättning, 21%

Skog & Trä

Sveriges största ägare av såväl produktiv skogsmark som sågverk.

Andel av sammanlagd omsättning, 19%

Kraft Products

Tillverkar säck- och kraftpapper, säckar samt blekt massa.

Andel av sammanlagd omsättning, 10%

Carton

Tillverkar vätskekartong till dryckesförpackningar samt andra typer av förpackningskartong.

Andel av sammanlagd omsättning, 4%

Barrier Coating

Plastbelägger papper och karton för skydd mot fukt och fett.

Andel av sammanlagd omsättning, 4%

Swerock

Utvinner grus och sand för tillverkning av bland annat betong.

Andel av sammanlagd omsättning, 1%

Consulting

Utför konsultuppdrag inom jordbruks- och skogsindustri sektorn.

Innehåll

Inbjudan till förvärv av aktier i AssiDomän AB	1
Villkor och anvisningar	2
Principer för tilldelning	4
skattefrågor	5
Samgillet och isammandrag	6
Bakgrund och motiv	6
Verkställande direktörens kommentar	8
Finansiellt sammandrag	12
Ekonomisk information	18
Aktiekapital och ägarstruktur	20
Historik	20
Övergripande verksamhetsbeskrivning	22
Packaging	28
Skog & Trä	34
Kraft Products	44
Carton	48
Barrier Coating	51
Swerock	53
Consulting	55
Synergieffekter	56
Miljöfrågor	57
Forskning och utveckling	59
Konkurrensfaktorer	60
Känslighetsanalys	62
Rättsliga frågor	64
Styrelse, ledande befattningshavare och revisorer	66
Bolagsordning m.m.	68
Årsredovisning	69
Forvaltningsberättelse	69
Resultaträkningar	70
Balansräkningar	71
Finansstämmanalys	73
Redovisnings- och värdepapperspolicy	74
Noter	76
Förslag till vinstutdelning	82
Revisionsberättelse	82
Revisorernas granskning och svar	83
Ordlista	84
Adresser	86

Prospektet har upprättats i enlighet med reglerna i aktiebolagslagen (1975:1385) och med iakttagande av reglerna i lagen om handel med finansiella instrument (1991:980) och i Finansinspektionens föreskrifter om prospekt (FFFS 1993:26).

Inbjudan riktas ej till sådana personer vars medverkan förutsätter ytterligare prospekt, registrerings- eller andra åtgärder än de som följer av svensk rätt.

Prospektet får ej distribueras till sådant land där distributionen eller inbjudan kräver åtgärd enligt föregående stycke eller strider mot regler i sådant land, däribland Amerikas Förenta stater och Kanada. Aktierna har inte och avses inte att registreras i något annat land än Sverige. Aktierna kommer således inte att erbjudas till försäljning bland annat i Amerikas Förenta stater eller Kanada och inbjudan riktas inte heller varken direkt eller indirekt till någon i Amerikas Förenta stater eller Kanada.

För prospektet och försäljningen gäller svensk rätt. Tvist i anledning av detta prospekt eller därur härflytande eller därmed sammanhängande rättsförhållande skall exklusive tvägröras av svensk domstol.

Datum för ekonomisk information 1994

31 maj kvartalsrapport januari-mars 1994

29 augusti halvårsrapport 1994

16 november delårsrapport januari-september 1994

Inbjudan till förvärv av aktier AssiDomänAB

Svenska staten inbjuder härmed till förvärv av högst 53.500.000 aktier i AssiDomän AB ("AssiDomän"). De i erbjudandet ingående aktierna motsvarar cirka 49 procent av såväl antalet aktier som antalet röster i bolaget.

Erbjudandet omfattar:

Anbudsförfarande

(1) ett erbjudande (Anbudsförfarandet) till svenska och utländska institutionella placerare samt privatpersoner att genom anbud förvärva högst 16.050.000 aktier, motsvarande 14,7 procent av antalet aktier i bolaget och 30 procent av antalet utbudna aktier. Försäljningspriset fastställs genom detta anbudsförfarande under perioden 28 februari-7 mars 1994 och offentliggörs den 9 mars;

Rabatterat publikt erbjudande

(2) ett erbjudande (Rabatterade Publika Erbjudandet) till privatpersoner samt anställda inom AssiDomän-koncernen eller Ncb-koncernen avseende förvärv av högst 37.450.000 aktier, motsvarande 34,3 procent av det totala antalet aktier i bolaget och 70 procent av antalet utbudna aktier. Försäljningspriset är det som fastställs genom Anbudsförfarandet enligt (1) ovan med avdrag för en rabatt om 5 till 10 procent avrundat till närmast lägre kronval; och

Ej rabatterat publikt erbjudande

(3) ett erbjudande (Ej Rabatterade Publika Erbjudandet) till privatpersoner och till juridiska personer avseende förvärv av de aktier som ej förvärvas enligt (1) och (2) ovan. Detta erbjudande förutsätter emellertid att de aktier som erbjuds enligt (1) och (2) ovan ej tecknas till fullo. Försäljningspriset är det försäljningspris som fastställs enligt (1) ovan.

Med anledning av erbjudandena har styrelsen i AssiDomän upprättat föreliggande prospekt, till vilket svenska staten hänvisar för erhållande av information om erbjudandet. Det pris som fastställs för de olika erbjudandena kommer att offentliggöras den 9 mars 1994.

Stockholm i februari 1994

Svenska staten
Näringsdepartementet

Föreliggande prospekt är upprättat med anledning av svenskastatens inbjudan till förvärv av aktier i AssiDomän AB samt ingiven ansökan om notering av aktierna på stockholms Fondbörs lista för oregistrerade aktier, den så kallade O-listan.

Styrelseledamöterna i AssiDomän AB (se sid 66), försäkrar att, såvitt de känner till, de uppgifter som lämnats i prospektet överensstämmer med de faktiska förhållandena och att ingenting av väsentlig betydelse är utelämnat, som skulle kunna påverka den bild av bolaget som skapas av prospektet.

Ncb AB ("Ncb") med säte i Kramfors försäkrar att, såvitt det känner till, de uppgifter som av Ncb lämnats i prospektet och som avser Ncb överensstämmer med de faktiska förhållandena och att ingenting av väsentlig betydelse är utelämnat, som skulle kunna påverka den bild av Ncb som skapas av prospektet.

Styrelsen för AssiDomän AB

Villkor och anvisningar

Anbudsförfarandet

Institutionella placerare samt privatpersoner erbjuds att inge anbud att *för egen räkning* förvärva aktier.

Bedömningar i ovan nämnda avseende görs av Carnegie Fondkommission AB.

Inlämnande av anbud

Anbud avseende köp av aktier skall göras på anmälningssedel enligt fastställt formulär. Denna anmälningssedel är **blå** till färgen och skall inlämnas under tiden 28 februari-7 mars 1994 senast klockan 18.00 sistnämnda dag till:

Carnegie Fondkommission AB
Kundservice
Gustav Adolfs Torg 18
103 38 stockholm

Antal aktier per anbud

Varje anbud måste avse poster om minst 50.000 aktier och får högst avse 1.500.000 aktier. Anbudsgivare som enligt Carnegie Fondkommission ABs bedömning tillhör samma koncern, anses därvid som en anbudsgivare. Om en och samma anbudsgivare ingivit flera anbud, skall den nedre antalsgränsen gälla för vart och ett av anbuderna och den övre antalsgränsen gälla för summan av ingivna anbud för denne. Anbud avseende mindre än 50.000 aktier eller fler än 1.500.000 aktier beaktas ej.

Försäljningspris

Offentliggörande av försäljningspris och beslut om tilldelning kommer att ske den 9 mars 1994. Courtage tillkommer med 0,65 procent.

För övriga villkor, se Gemensamma anvisningar på sidan 3.

Rabatterade Publika Erbjudandet

Köp av aktier till rabatterat försäljningspris kan endast ske av privatpersoner samt av anställda inom AssiDomän-koncernen eller Ncb-koncernen. Som anställda räknas i detta fall också externa styrelseledamöter inom Assi Domän-koncernen och Ncb-koncernen.

Rabatterat försäljningspris

Priset per aktie skall motsvara det pris som fastställs i Anbudsförfarandet med avdrag för en rabatt om 5 till 10 procent. Courtage tillkommer med 0,65 procent, dock lägst minimicourtage om 100 kronor.

Anmälan

Anmälan avseende köp av aktier skall ske på anmälningssedel enligt fastställt formulär och skall inlämnas under perioden 9-21 mars 1994 till:

Carnegie Fondkommission AB
genom något av Carnegie Fondkommission ABs kontor i Stockholm, Göteborg eller Malmö.

Handelsbanken
genom något av bankens kontor,

Föreningsbanken
genom något av bankens kontor,

Nordbanken
genom något av Nordbankens, Götabankens, Skaraborgsbankens eller Wermlandsbankens kontor,

Posten Finansservice AB
genom något av postkontoren,

Skandinaviska Enskilda Banken
genom något av bankens kontor och

Sparbanken
genom något av bankens kontor.

Anmälan skall därvid avse hela poster om 50 aktier dock högst 250 aktier.

Vid anmälan skall privatpersoner lämna **vit** anmälningssedel och anställda inom AssiDomän-koncernen eller Ncb-koncernen lämna **gul** anmälningssedel. Anmälningssedel som skickas per post måste vara något av Emissionsinstitutet utan tillhanda senast sista anmälningdagen. Anställda skall lämna anmälningssedel till respektive bolagsrepresentant enligt de instruktioner som respektive bolag anger. Utöver sin rätt att delta som anställd inom AssiDomän-koncernen eller Ncb-koncernen har de anställda dessutom rätt att delta i det Rabatterade Publika Erbjudandet på samma villkor som övriga privatpersoner. Anställda i AssiDomän-koncernen eller Ncb-koncernen har således rätt att inge två anmälningssedlar, en gul och en vit, var och en avseende högst 250 aktier, i det Rabatterade Publika Erbjudandet.

De som önskar förvärva fler än ovan angivna antal aktier kan dessutom lämna separat anmälan avseende förvärv enligt Ej Rabatterade Publika Erbjudandet nedan. För övriga villkor, se Gemensamma anvisningar på sidan 3.

Ej Rabatterade Publika Erbjudandet

Alla privatpersoner och juridiska personer, även de som deltagit i Anbudsförfarandet eller i Rabatterade Publika Erbjudandet, kan anmäla sig till förvärv av aktier i denna del av erbjudandet.¹

Villkor och anvisningar

Ej rabatterat försäljningspris

Priset per aktie är det pris som fastställs genom Anbudsförfarandet och som offentliggörs den 9 mars 1994. Courtage tillkommer med 0,65 procent.

Anmälan

Köpare i denna kategori skall lämna **grön** anmälnings-sedel som skall inlämnas under perioden 9-21 mars 1994 till:

CarnegieFondkommissioner AB
genom något av CarnegieFondkommissioner ABs kontor i Stockholm, Göteborg eller Malmö.

Handelsbanken
genom något av bankens kontor.

Anmälningssedeln kan också inlämnas till något av de övriga inlämningsställena i det Rabatterade Publika Erbjudandet.

Anmälan skall avse minst 300 aktier och därutöver ske i multiplar om 100 aktier.

För övriga villkor, se Gemensamma anvisningar nedan.

Gemensamma anvisningar

Endast komplett och korrekt ifylld anmälnings-sedel kommer att beaktas. Inga tillägg eller ändringar i tryckt text får göras. Såvida inte annat sagts ovan får endast en anmälnings-sedel per person inges i respektive erbjudande. Såväl anbud som anmälan är bindande.

Tilldelning

Tilldelning av aktier kommer att ske enligt de principer som finns angivna i avsnittet Principer för tilldelning på sidan 4 i detta prospekt. Tilldelning är inte beroende av när under anmälnings-tiden anmälan inges och kan i händelse av överteckning ske med lägre antal aktier än anmälan avser.

Besked om tilldelning

Avräkningsnotor avseende Anbudsförfarandet utsänds med början den 9 mars 1994 till dem som erhållit tilldelning. Avräkningsnotor avseende Rabatterade Publika Erbjudandet och Ej Rabatterade Publika Erbjudandet utsänds med början den 29 mars 1994 till dem som erhållit tilldelning. Till dem som ej erhållit tilldelning utgår inget meddelande.

Betalning

Betalning av förvärvade aktier skall erläggas kontant, enligt anvisningar på avräkningsnotan senast den 8 april 1994. Om betalning ej erlagts inom föreskriven tid, kan tilldelade aktier komma att överlåtas till annan köpare.

Redovisning av betalda aktier

AssiDomän är anslutet till VPCs kontobaserade värdepapperssystem, varför inga aktiebrev kommer att utfärdas. Några dagar efter det att betalning skett utsänds en VP-avi som visar att de betalda aktierna finns tillgängliga på ägarens VP-konto. Till ägare vars innehav har förvaltarregistrerats sker avisering enligt respektive förvaltares praxis. För myndiga personer, som erhållit tilldelning i det Rabatterade Publika Erbjudandet och Ej Rabatterade Publika Erbjudandet men som saknar VP-konto eller depå kommer respektive mottagare av anmälnings-sedeln att öppna ett VP-konto på vilket tilldelade aktier kommer att bokföras. Myndig person måste ha VP-konto eller depå när anmälan inges.

Ovanstående tidpunkter för utsändande av avräkningsnotor, sista betalningsdag och redovisning av betalda aktier kan komma att förskjutas något vid mycket stor anslutning till erbjudandet.

Börsnotering

Styrelsen för AssiDomän har ansökt om notering av bolagets aktier på Stockholms Fondbörslista för oregistrerade aktier, den så kallade O-listan, från och med den 8 april 1994. En noteringspost kommer att omfatta 100 aktier. Köp och försäljning av aktier kommer dock även att kunna ske i mindre antal.

Utdelning

De förvärvade aktierna medför rätt till del av bolagets vinst från och med för verksamhetsåret 1994. Eventuell utdelning betalas ut första gången efter ordinarie bolagsstämma år 1995.

Förbehåll

Om staten bedömer att deltagandet i anbudsförfarandet är otillräckligt, förbehåller sig staten rätten att helt eller delvis avbryta försäljningsförfarandet.

Svenska staten förbehåller sig dessutom rätten att offentliggöra namnen på köparna samt det antal aktier som var och en köpt i Anbudsförfarandet och i Ej Rabatterade Publika Erbjudandet.

Vidare förbehåller sig staten rätten att helt eller delvis återkalla erbjudandet. Säl till detta kan vara omständigheter av ekonomisk, finansiell eller politisk art, inom eller utom landet, vilka enligt statens förmenande medför att ett förvärf av aktier i AssiDomän är mindre attraktivt ur köparens synvinkel. Eventuellt meddelande om återkallelse skall offentliggöras före den 21 mars 1994.

Principer för tilldelning

Anbudsförfarandet

Vid överanmälan i Anbudsförfarandet sker tilldelning enligt följande:

Inkomna anbud rangordnas och erhåller tilldelning efter anbudspris på så sätt att tilldelning endast sker till dem som avgivit anbud som uppgår till eller överstiger det lägsta accepterade anbudet. Försäljningspriset per aktie för samtliga aktier i anbudsförfarandet skall motsvara priset i det lägsta accepterade anbudet som tillsammans med samtliga anbud avgivna med lika eller högre pris avser totalt 16.050.000 aktier. Om erforderligt reduceras det lägsta anbudet som föranleder försäljning så att totalramen 16.050.000 aktier ej överskrids. Bli flera anbudsgivare föremål för sådan reduktion, skall denna ske pro rata.

I syfte att uppnå en balanserad ägarstruktur förbehåller sig dock staten rätten att i erforderlig utsträckning företa vissa avvikelser från här angivna principer.

Rabatterade Publika Erbjudandet

Vid överanmälan i Rabatterade Publika Erbjudandet sker tilldelning enligt följande:

A. Reduktion sker i storleksordning med början för de anmälningssedlar som lyder på största antal aktier. För anmälningssedlar avseende lika antal aktier lottas turordningen. Varje reduktion sker med 50 aktier per gång till dess att det återstående antalet aktier uppgår till minst 100 aktier per person.

B. Skulle överanmälan fortfarande föreligga kommer reduktion att ske genom lottning av anmälningssedlar så att utlottade anmälningssedlar reduceras till 50 aktier. För att underlätta god likviditet i aktiehandeln efter notering undantas dock via lottning 10.000 anmälningssedlar, lydande på 100 aktier, motsvarande en noteringspost, från denna reduktion.

C. Skulle överanmälan fortfarande föreligga elimineras anmälningssedlar genom lottning. I denna process ingår ej de 10.000 anmälningssedlar, lydande på 100 aktier, som undantas från lottning enligt punkt B. Elimineringen avser således anmälningssedlar på 50 aktier.

Under förutsättning att priset för 250 aktier ej överstiger 30.000 kronor garanteras anställda inom AssiDomän-koncernen eller Ncb-koncernen en tilldelning om 250 aktier per person och omfattas därför inte av ovanstående reduceringar. Skulle priset av 250 aktier överstiga 30.000 kronor sker reduktion av anställdas tilldelning till den multipel om 50 aktier för vilken priset för det totala förvärvet närmast understiger 30.000 kronor. Om samtliga cirka 7.200 i Sverige anställda inom AssiDomän-koncernen eller Ncb-koncernen tilldelas 250 aktier per person kommer antalet aktier som förvärvas av dessa att uppgå till cirka 1,8 miljoner aktier, vilket motsvarar 1,7 procent av det totala antalet aktier i bolaget, före förvärvet av Ncb, och cirka 3,4 procent av antalet aktier i det totala erbjudandet.

Ej Rabatterade Publika Erbjudandet

Vid överanmälan i Ej Rabatterade Publika Erbjudandet sker tilldelning enligt följande:

A. Först reduceras antalet aktier till 600.000 aktier per placerare i den mån anmälan avser ett större antal aktier. Denna reduktion görs stegvis med jämnt 100-tal aktier med början för anmälningssedlar lydande på det största antalet aktier. Vid lika antal sker lottning.

B. Skulle överanmälan fortfarande föreligga reduceras aktieantalet med en gemensam procentsats till lägst 50 procent av önskat antal efter reduktion enligt punkt A. Därvid skall avrundning till jämnt 100-tal aktier ske. Reduktion kan dock ej ske till lägre antal än 300 aktier.

C. Skulle överanmälan fortfarande föreligga kommer anmälningssedlar att elimineras genom lottning, varvid hänsyn ej tas till det antal aktier varpå anmälningssedeln lyder. Sista utlottade anmälningssedel kan i stället för eliminering bli föremål för reduktion av antalet aktier.

All lottning sker under överinseende av Notarius Publicus.

skattefrågor

Inledning

Vad som nedan sägs gäller för skattskyldiga i Sverige såvida inte annat särskilt anges. Utdelning på svenska noterade aktier är helt skattefritt och reavinst på sådana värdepapper skattefritt till hälften. Lättnaderna gäller inte aktie som utgör omsättningstillgång i näringsverksamhet eller som innehas av handelsbolag. Även vissa andra undantag finns, som dock inte är tillämpliga på detta erbjudande. Avdragsrätten för reaförlust på dessa värdepapper är på motsvarande sätt begränsad till hälften.

Regeringen har aviserat förslag om en begränsning i skattefriheten för utdelning, som under inkomståret 1994 lämnas till privatpersoner och dödsbon.

Följande sammanfattning är endast avsedd som en allmän information. Särskild skattekonsekvens kan bli aktuella i det enskilda fallet, varför varje aktieägare bör konsulteras i egen skatterådgivare för information om de speciella konsekvenserna som ett innehav eller försäljning av aktier i AssiDomän kan innebära.

Beskattning vid avyttring av erhållna aktier

Privatpersoner

För inkomståret 1994 beskattas privatpersoner (och dödsbon) för 5/6 av halva reavinsten på noterade svenska aktier. Skattas ut med 30 procent vilket ger ett skatteuttag på 12,5 procent (50 procent av 5/6 av 30 procent) av reavinsten. Uppkommer en reaförlust på aktierna i AssiDomän beaktas också 5/6 av halva förlusten under förutsättning att den sflunda kvoterade förlusten kan kvittas fullt ut mot reavinst under samma år på andra noterade aktier och liknande finansiella instrument. Överskjutande kvoterad förlust är avdragsgill endast till 70 procent, vilket medför ett avdragsvärde på 8,75 (70% av 50% av 5/6 av 30%) procent (i vissa fall 6,12 procent).

Juridiskapersoner

För aktiebolag och andra juridiska personer (utom dödsbon) sker ingen kvotering till 5/6. Halva reavinsten är skattepliktig respektive halva reaförlusten är avdragsgill. Beskattning sker i inkomståret i näringsverksamhet med en skattesats som 28 procent. Skatteuttaget blir således 14 procent av reavinsten. Reaförlust på aktier som innehåssom kapitalplacering får kvittas endast

mot reavinst på aktier och liknande finansiella instrument. För investmentföretag och värdepappersfonder liksom för handelsbolag gäller delvis särskildare regler.

Beskattning av utdelning

Utdelning på svenska aktier till svenska mottagare är i allmänhet skattefritt från och med inkomståret 1994. Utdelning på aktie i AssiDomän är i enlighet härmed skattefritt, om aktien inte utgör omsättningstillgång eller innehas i handelsbolag.

Kupongskatt

För utländska aktieägare, som erhåller utdelning från Sverige innehålls normalt kupongskatt. Skattesatsen är 30 procent men den reduceras i regel genom föreskrift i tillämpligt avtal om undvikande av dubbelbeskattning. I Sverige svarar VPC för att kupongskatt innehålls. I de fall aktierna är förvaltarregistrerade svarar förvaltaren för kupongsskatteavdraget.

Förmögenhetsbeskattning

Förmögenhetsbeskattningen upphör från och med 1996 års taxering. Till och med 1995 års taxering gäller att aktier noterade på O-listan är befriade från förmögenhetsskatt. Skattefriheten torde behållas även om aktierna därefter noteras på A-listan.

Arvs- och gåvobeskattning

Vid arvs- och gåvobeskattning upptas aktier noterade på O-listan till 30 procent av noterat värde medan aktier noterade på A-listan upptas till 75 procent av noterat värde.

Anställda i Sverige inom AssiDomän-koncernen eller Ncb-koncernen

För anställda i Sverige inom AssiDomän-koncerner eller Ncb-koncernen som tilldelas aktier genom detta erbjudande kan förmtmsbeskattning komma att aktualiseras såsom för lön. Sådan förmånsbeskattning sker dock inte om de anställda på samma villkor som andra förvärvat sammanlagt högst 20 procent av aktierna i erbjudandet och den anställda därvid förvärvat aktier för högst 30.000 kronor. Aktier som förvärvats utöver de som förvärvats i egenskap av anställd torde inte aktualisera någon förmånsbeskattning.

Samgåendet isammandrag

Svenskastaten beslutade under hösten 1993 att ASSI AB ("ASSI") och Domän AB ("Domän") skulle gå samman per den 31 december 1993 genom att staten som aktieägare tillskott till för dedåvarande Domän samtliga aktier i ASSI. Domäns firma ändrades i samband härmed till AssiDomän AB. ASSI är således numera ett helägt dotterbolag till AssiDomän.

Samgående med Ncb

AssiDomän offentliggjorde den 22 oktober 1993 sin avsikt att under våren 1994, under förutsättning av erforderliga tillstånd och bolagsstämans godkännande, erbjuda aktieägarna i Ncb att överlåta sina aktier i Ncb till AssiDomän i utbyte mot aktier i AssiDomän. AssiDomäns styrelse angav vidare att det kommande budet skall uppgå till 2,00 kronor per aktie i Ncb samt att detta värde skulle räknas upp med en riskfri ränta fram till dess att det exakta utbytesförhållandet offentliggjordes.

Den 23 februari 1994 beslutade bolagsstämman i AssiDomän att bemyndiga styrelsen att genomföra den nyemission som förväret av Ncb förutsätter.

Ncbs aktieägare kommer som likvid att erbjudas nyemitterade aktier i AssiDomän, till ett motvärde av 2,05 kronor per aktie i Ncb, oavsett aktieserie. Värderingen 2,00 kronor per aktie har då räknats upp med sju procent årsränta under perioden 25 oktober 1993

till den 9 mars 1994. Den 9 mars kommer därför AssiDomäns styrelse att offentliggöra det formella budet till Ncbs aktieägare i form av ett utbytesförhållande mellan Ncb-aktien och AssiDomän-aktien.

Budet kommer att villkoras av att en ägarandel om 90 procent uppnås. Svenska staten, vars direkta och indirekta ägande i Ncb uppgår till 50,9 procent av kapitalet och 62,4 procent av rösterna, har beslutat att överlåta sina aktier i Ncb till AssiDomän på samma villkor som övriga aktieägare erbjuder. LRF och de skogs- och ågarföreningar som tillsammans med NCB: s stände intressenter äger 5,4 procent av aktierna i Ncb har också ställt sig positivt till erbjudandet. Ncb kommer således att konsolidera i AssiDomäns räkenskaper. Förväret av Ncb innebär att AssiDomäns omsättning och antal anställda ökar med cirka 16 procent.

I det fall att inte ägare till minst 90 procent av antalet aktier och antalet röster i Ncb accepterar AssiDomäns erbjudande, kommer Ncb att ingå som ett majoritetsägt dotterbolag i AssiDomän-koncernen och drivas vidare självständigt.

Uppköpsprospektet presenteras den 22 mars 1994 och acceptperioden löper under tiden 25 mars-22 april 1994. AssiDomäns planerad förvärv av aktierna i Ncb är föremål för prövning av Konkurrensverket. Verkets ställningstagande förväntas föreligga i god tid före uppköpsprospektets offentliggörande.

Bakgrund och motiv

skogsindustrins konkurrenskraft - av vital betydelse för Sverige

skogsindustrins framtida utveckling är av vital betydelse för Sveriges export och för den svenska ekonomin. Dess nettoexport överstiger årligen 50 miljarder kronor vilket gör den till Sveriges största exportbransch. Det är följaktligen mycket angeläget att den svenska skogsindustrin kan stärka sin långsiktiga konkurrenskraft.

En framgångsrik svensk skogsindustri är och kommer i allt väsentligt att vara baserad på de svenska skogstillgångarna. Skogsbruket och värdet på skogsmarker och virkestillgångar är ytterst beroende av en långsiktig lönsam skogsindustri verksamhet. Skogsindustrin i sin tur beroende av tillgången på virke av god kvalitet och till rimlig kostnad. En nära samverkan mellan skoglig och industriell verksamhet medför därför stora konkurrens fördelar.

Domän - från affärsverk till bolag

Riksdagen beslutade i juni 1992 att verksamheten vid Domänverkets skulle bedrivas i aktiebolagsform från den 1 juli 1992. Cirka 60 procent av verkets marker, inklusive en miljon hektar produktiv skogsmark, avskildes i samband med bolagiseringen och kvarblev statens ägo. Cirka 3,4 miljoner hektar produktiv skogsmark överfördes till AssiDomän för affärsmässig brukande med hänsyn till natur och miljö på samma villkor som andra kommersiella skogsägare. Därutöver överfördes cirka en miljon hektar övrig mark. AssiDomän antog sig emellertid också att fullfölja ett redan påbörjat program för försäljningar av mindre skogs- och jordbruksfastigheter. Detta program är helt i linje med AssiDomäns strategi och har bedrivits med framgång under 1992 och 1993 trots den svaga konjunkturen och vissa finansieringsproblem bland enskilda markköpare på grund

av oron på finansmarknaderna. Försäljningarna vill bland annat privatpersoner fullfölja i programenligt. Riksdagen beslutade vidare i december 1991 att inkludera ett framtida bolagiserat Domänverk på den lista av cirka 35 företag för vilka regeringen gavs mandat att minska statens ägande genom försäljning av aktier.

Samgående för internationell konkurrenskraft

Med samgåendet av Domän och ASSI till AssiDomän och det planerade införlivandet av Ncb i det nya bolaget avser ägaren, staten, på naturliga och helt affärsmässiga grunder att skapa ett bolag med stark internationell konkurrenskraft ASSI och Ncb, båda med tillverkning av massa, papper och kartong, saknade före samgåendet, till skillnad från andra stora svenska skogsindustri-företag skogstillgångar. Genom sammanläggningen kombineras Domäns betydande skogs innehav och sågverksrörelse med ASSIs och Ncb:s industrier. En nära samverkan inom AssiDomän mellan skogshandling, sågverk och industri kommer att medföra ökad konkurrenskraft och därmed större möjlighet att uppnå ett optimalt resultat. Europa utgör AssiDomäns hemmamarknad och bolaget blir ett skogsindustri-företag av betydande storlek med europeisk mått. AssiDomän blir tillräckligt stort och finansiellt starkt för att klara nödvändiga framtida satsningar. Den synliga soliditeten är cirka 50 procent och räntetäckningsgraden blir knappt tre. Bolaget bedöms få ett stort positivt kassaflöde, vilket möjliggör både fortsatt utveckling av de befintliga ingående enheterna och framtida företagsförvärv.

ASSI och Ncb - koncentration på förpackningsområdet

Efter betydande omstruktureringar, investeringar i anläggningar samt företagsförvärv såväl i Sverige som utomlands är både ASSI och Ncb i dag i mycket hög grad inriktade på att tillvarata och utvecklade färskträfibers egenskaper för tillverkning av starka och högkvalitativa förpackningsmaterial och förpackningar. Koncentrationen till förpackningsområdet ge en tydlig affärsidé, som möjliggör ett konsekvent strategiskt agerande. Båda bolagen har en basindustrikapacitet är belägen i Sverige, vilket för närvarande ger klara konkurrensfördelar. Båda bolagen har vidare ett flertal konverteringsanläggningar på den västeuropeiska marknaden, där olika papperskvaliteter från de svenska enheterna förädlas till förpackningar.

Breddat ägande

AssiDomän bör utgöra en intressant kapitalplacering som erbjuds såväl anställda, allmänheten som institutionella placerare ett långsiktigt investeringsalternativ. Härvidlag fördras att aktienmarknadsnoteras och att det finns en balanserad och likvid andrahandsmarknad för aktien. Regeringen har därför beslutats sälja upp till 49 procent av statens aktier i AssiDomän och bolagets styrelse har ansökt om notering på Stockholms Fondbörs O-lista. Regeringen har därutöver ingen avsikt att sälja ytterligare aktier i AssiDomän och för binder sig under alla förhållanden att under de närmaste 24 månaderna ej sälja av staten ägda aktier i AssiDomän.

Den breddning av ägandet i AssiDomän som nu genomförs ligger väl i linje med de motiv för ägarspridning som regeringen uttalat, bland annat i propositionen 1991/92:69 om privatisering av statligt ägda företag. Med en börsnotering följer ökad uppmärksamhet från allmänhet, investerare och media, vilket skärper kraven och ökar motivationen ytterligare i företagets organisation. Framtida kapitalbehov för utvecklingen av AssiDomän kan tillgodoses genom riskkapitalmarknaden. Behov av kapitaltillskott för industriellt riktiga investeringar, företagsförvärv och andra strukturförändringar ska därvid prövas på sina egna meriter, och kapitaltillskott via nyemissioner kunna genomföras med hjälp av existerande och nya ägare.

Staten kommer även i fortsättningen, i enlighet med vad som lagts fast bland annat i propositioner om privatisering att agera som en aktiv ägare i AssiDomän. Det förblir emellertid styrelsens uppgift att utforma och förverkliga strategier samt lönsamhets och andra mål för AssiDomäns verksamhet och alla bolagets ägares vägnar.

Aktieerbjudandets omfattning och inriktning

Erbjudandet har utformats med syfte att skapa förutsättningar för ett brett och långsiktigt deltagande bland i första hand anställda och allmänheten. Många människor kommer för första gången i kontakt med aktiesparande via statens aktieerbjudanden. Detta bör på sikt leda till att riskkapitalmarknaden breddas och fördjupas, vilket är bra för svenskt näringsliv och svensk ekonomi.

Stockholmi februari 1994

Svenska staten genom Näringsdepartementet

Verkställandødirektørens kommentar

I början av juni 1993 påbörjades diskussioner mellan ASSIs och Domäns företagsledning för att undersöka förutsättningarna för att bilda ett nytt starkt svenskt skogsindustriföretag. Olika alternativa möjligheter prövades där bland andra ASSI, Domän och Ncb ingick. Underslutet av 1993 och början av 1994 har beslut fattats som innebär att AssiDomän-koncernen skapats och att den har för avsikt att införliva även Ncb genom att lägga ett offentligt bud riktat till alla Ncbs aktieägare. Ett i flera avseenden starkt skogsindustriföretag har därmed skapats. Den finansiella styrkan och det positiva kassaflödet i den nya koncernen utgör en viktig förutsättning för att kunna vidareutveckla bolaget

AssiDomäns verksamhetside

Den svenska skogen utgör basen för verksamheten. Utgående från kundernas behov skall skogsråvaran förädlas till trävaruprodukter, starka pappers- och kartongprodukter samt förpackningar.

Ett hänsynstagande till och ansvar för miljön och den biologiska mångfalden är en grundförutsättning för en långsiktigt hållbar verksamhet.

Genom hög kvalitet, högt förädlingsvärde och låga kostnader ska god lönsamhet och uthålligt hög avkastning uppnås.

Som framgår av verksamhetsiderna är AssiDomän framför allt ett skogsindustriföretag. Renodling och koncentration till den skogsindustriella verksamheten är viktig. Det är därför troligt att mark- och konsultverksamheterna kommer att vara föremål för fortsatta omstruktureringsåtgärder. Turismrörelsen kommer enligt tidigare beslut att avyttras under de närmaste åren.

skogsmarksinnehavet och virkesförsörjningen

Produktionen i de svenska enheterna skall i allt väsentligt vara baserad på den färska fibern. Detta är en självklarhet, eftersom bolaget är Sveriges största skogsägare. AssiDomän äger nästan 15 procent av all produktiv skogsmark och svarar för cirka 10 procent av landets samlade årliga avverkning.

Virkespriserna måste i framtiden ligga på en nivå, som balanserar intressena från skogsägare och skogsindustri samt bibehåller den internationella konkurrenskraften. För att bibehålla en god lönsamhet i skogsbruket är det därför nödvändigt att kontinuerligt fortsätta de effektiviserings- och sätgärder som pågår inom AssiDomäns skogliga verksamhet. Bland sådana åtgärder kan nämnas koncentration av skogsinnehav till större enheter. Denna koncentration kommer att ske genom byten, köp och försäljning av skogsmark. Som framgår

av kartan på nästa sida är redan nu tyngdpunkten i AssiDomäns skogsinnehav till stor del koncentrerad till områden inom rimligt transportavstånd från produktionsanläggningarna. Av kartan framgår också de markområden som efter bolagiseringen av Domänverket tillfördes Statens Fastighetsverk.

AssiDomäns skogar innehåller mycket stora volymer av mestadels högkvalitativt sågtimmer. Lönsamheten inom skogsbruket är dessutom i ökande utsträckning beroende av leverans till sågverksindustrin. En livskraftig svensk sågverksindustri med god betalningsförmåga är en direkt

avgörande betydelse för våra möjligheter att nå en god avkastning på skogskapitalet. Samverkan mellan skoglig verksamhet och sågverksrörelse är därför mycket viktig. Tryggad avsättning i ökad omfattning av sågtimmer till egen sågverksrörelse och en djupare integration mellan skogsförvaltning och sågverk är därför önskvärd.

Inom den nya koncernen erhålls också möjligheter till tryggad avsättning av massaved och sågverksflis. Den ibland osäkra importen vad gäller pris, leveranssäkerhet och kvalitet till främst de norrländska enheterna bör i viss mån kunna begränsas med åtföljande lönsamhets- och kvalitetsförbättringar för hela koncernen.

De begränsade möjligheterna att avsätta råvaror till massaindustrin förstärker nödvändigheten av att öka avsättningen till energisektorn. AssiDomän bör långsiktigt satsa på att etablera ett tredje sortiment av skogsråvaror som innefattar spån och torrflis från sågverken. Biobränsle i olika former tillhör med största säkerhet framtiden och vi måste ha en beredskap för att kunna investera inom detta område.

Averkningsnivån i AssiDomän uppgår till cirka sex miljoner kubikmeter fub virke, vilket motsvarar ungefär 70 procent av tillväxten. Genom ökade gallringar bedöms den totala virkesfångsten, med nuvarande markinnehav och oförändrad averkningsnivå, kunna öka till cirka sju miljoner kubikmeter om cirka tio år. Av denna avverkning förväntas nästan 3,7 miljoner kubikmeter vara sågtimmer.

Trots ökad satsning på den egna sågverksrörelsen kommer även i framtiden övertvå miljoner kubikmeter att levereras till externa sågverk. De möjligheter till höj-

Lennart Ahlgren

ningar av självförsörjningsgraderna som finns skall naturligtvis tillvaratas då detta medför förbättrad lönsamhet för koncernen. Detta gäller såväl timmer som massa-ved. Av transportekonomisk skäl är det dock svårt att i väsentlig omfattning höja den nuvarande nivån.

För massa- och flis är den verkliga självförsörjningsgraden endast något över 30 procent och ett relativt stort underskott råder inom bolaget. Ett fortsatt omfattande samarbete med bland andra privata skogsägare och deras organisationer är därför av stor betydelse.

Trävaror

AssiDomänssågverksrörelse är idag efter omfattande rationaliseringsåtgärder minst lika lönsam som varje annan större sågverksrörelse. Målsättningen är en långsiktig och även under konjunktursvackorna tryggad avsättning av sågtimmer till den egna sågverksrörelsen.

Vidareförädlingen av de sågade trävarorna skall drivas mot största möjliga kund Anpassning. Ökad närhet till kundledet och ökat samarbete med kunderna kräver en förstärkt marknadsförings- och försäljningsorganisation. Satsningen på forskning och utveckling måste dessutom öka. För att kunna genomföra detta behövs en bredare bas för sågverksrörelsen. Olika faktorer talar således för såväl en koncentration som en expansion av AssiDomänssågverksrörelsen.

Målsättningen är att inom två år uppnå en årlig produktionsnivå på cirka 1,1 miljoner kubikmeter sågad vara. Under 1994 kommer produktionen att överstiga 900.000 kubikmeter. Inklusivt förvärvet av Hasselfos Timber beräknas investeringarna under 1994 uppgå till cirka 280 miljoner kronor. Utöver detta är avsikten att förvärva ytterligare någon sågverksrörelse. Sågverk, som geografiskt ligger sämre till i förhållande till våra centrala skogsområden, kommer därför att avyttras.

1994 ser ut att kunna bli ett mycket bra år för sågverksrörelsen och lönsamheten bör bli god även under 1995. Största hotet mot detta utgör kraftigt stigande timmerpriser. Om så blir fallet är detta emellertid positivt för den skogliga verksamheten och för AssiDomän som helhet eftersom koncernen är nettosäljare av timmer.

Massa, papper, kartong och förpackningar

Utöver sågade trävaror och avsalumassa är AssiDomän verksam i det närmaste helt koncentrerad till förpackningspapper och pappersförpackningar. Denna koncentration har pågått inom såväl ASSI som Ncb under några år och skall gälla även i framtiden.

AssiDomän är redan idag en av Europas ledande tillverkare av pappersbaserad förpackningsmaterial.

e Sågverk
 A Pappers/massabruk
 a AssiDomäns skogsområde
 statens Fastighetsverk

Markinnehav, miljoner hektar

	Domänverket 1992-06-30	AssiDomän 1993-12-31	I statens ägo 1993-12-31
Produktiv skogsmark	4,51	3,4	1,0
övrig mark	6,3	1,0	5,3
Totalt	10,8 ¹	4,4	6,3

¹Av denna mark har 0,1 miljoner hektar s-15

Denna position skall ytterligare förstärkas och utvecklas. Målet är att uppnå en marknadsledande position i Europa inom de utvalda segmenten genom bland annat produktutveckling, investeringar i befintliga enheter och förvärv av anläggningar med produktion inom bolagets produktområden.

AssiDomäns framtida huvudinriktning bör således, utöver trävaror, vara;

- Wellpapp och baspapper för wellpapp
- Papperssäckar säck- och kraftpapper
- Kartong

För samtliga områden gäller att högsta möjliga kvalitet skall eftersträvas. Tillverkning av konkurrensutsatta standard- och bulkprodukter skall undvikas. Förädlingsgraden skall ökas och produkterna skall ges så unika egenskaper som möjligt. Vidareförädlingen skall öka så att den interna avsättningen av i Sverige tillverkade baspapper kan ökas.

Wellpapp och Papperssäckar

Det långsiktiga målet är att öka den egna produktionen av wellpapp och papperssäckar. Beträffande wellpapp-tillverkningen kommer ökningen att ske genom förvärv och utbyggnad av befintliga anläggningar. Papperssäcktillverkningen kommer framför allt att expandera genom förvärv. Samtidigt kommer såväl wellpapp- som säckanläggningar att vara föremål för effektiviserings- och omstruktureringsåtgärder.

Blektmassa

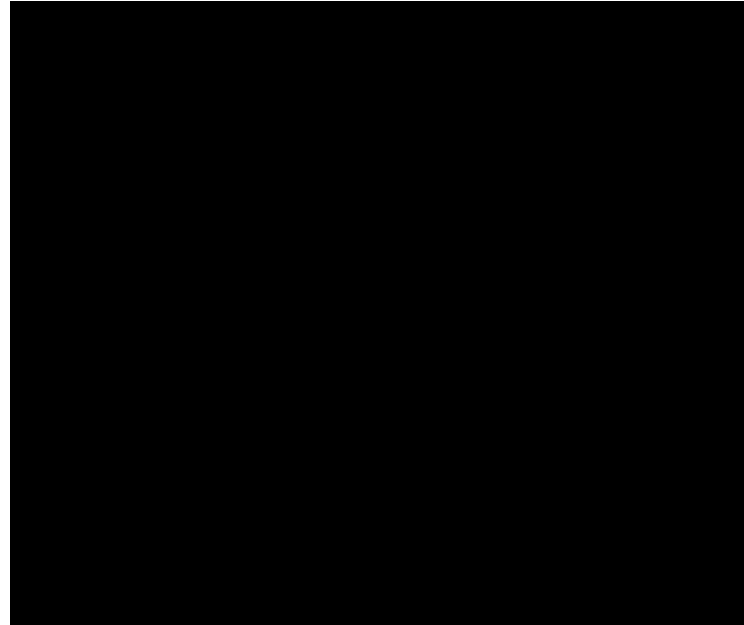
I Vallvik och Karlsborg tillverkas blekt massa. Lönsamheten vid tillverkning av blekt massa är för närvarande svag. Obalans råder mellan utbud och efterfrågan, vilket har lett till mycket låga priser. Det arbete som bedrivs för att minska kostnaderna måste ytterligare intensifieras. Åtgärder, som medför att flaskhalsar i produktionen kan byggas bort till rimliga kostnader, skall vidtas. Samverkan mellan skog och massabruk skall förbättras för att bland annat uppnå minskade lager, lägre råvarukostnad och högre kvalitet på den inkommande råvaran. Satsningar skall göras för att kunna bleka så stor andel som möjligt av produktionen till god ljushet utan användning av klorhaltiga kemikalier.

Överkapaciteten för avsalumassa väntas bestå under de närmaste åren. Det är därför viktigt att genom olika åtgärder kunna öka leveranserna av blekt massa inom koncernen.

Säck- och Kraftpapper

Lönsamheten för säck- och kraftpapper är relativt stabil över konjunkturcyklerna men når ej heller de riktigt höga nivåerna. Efterfrågan på vitt papper ökar i Europa medan den sedan många år avtar för brunt papper. Samtidigt sker dock en minskning av produktionskapaciteten.

Produktionen av vitt papper i Karlsborg har utvecklats positivt under det senaste året. Kvaliteten har förbättrats och volymerna har ökat. Kvalitetsutvecklingsarbetet kommer att fortsätta. Ökad satsning på bestrukna kvaliteter kommer att ske. På något längre sikt beräknas den totala produktionsvolymen av vitt papper kunna öka i relativt stor omfattning.

Till följd av den höga US-dollarkursen har säckpapperspriserna på de transmarina marknaderna varit goda under 1993, vilket varit positivt för verksamheten i Dynäs. Under 1994 förväntas dock de genomsnittliga priserna uttryckta i svenska kronor sjunka. Volymutvecklingen blir också svag på grund av den låga tillväxten i Västeuropa. Den förhållandevis goda lönsamheten för brunt säckpapper under 1993 kommer därmed att försämrats under 1994.

Kraftliner

Vid Lövhölmens pappersbruk i Piteå framställs kraftliner av huvudsakligen färskfiber. Den bruna kraftlinern är en typisk bulkprodukt som måste tillverkas så effektivt och billigt som möjligt. Arbetet med kostnadsänkningar måste fortsätta samtidigt som produktkvaliteten måste förbättras ytterligare.

Målet skall vara att ständigt öka förädlingsgraden och långsiktigt tillverka mer lönsamma produkter. Fortsatt satsning skall ske på de vita produkterna och i synnerhet skall tillverkningen av bestrukna kvaliteter öka.

Kartong

I Frövi tillverkas högkvalitativ kartong såsom vätskekartong och allmän förpackningskartong, som består av flera steg. Härvid erhålles en produkt som kännetecknas av en hög styrka och renhet samt en yta med goda tryckegenskaper. I produktionen förenas starkhet med selektivt nischänkande.

Verksamheten i Frövi befinner sig i en konsolideringsfas samtidigt som den totala kartongproduktionen successivt skall ökas till upp emot 250.000 ton per år.

Detta kommer att ske genom att tillverkningsvolymen av främst allmän förpackningskartong skall öka.

Framtidsutsikter

Den svenska industrins konkurrenskraft har avsevärt förbättrats under de senaste åren. Vad avser AssiDomän har betydande kostnadsänkningar och produktivetsförbättringar åstadkommit såväl de skogliga som de industriella verksamheterna. Svenska skogsindustri-företag har dessutom generellt kunnat tillgodogöra sig en förstärkning av den internationella konkurrenskraften som en följd av deprecieringar av den svenska kronan. Vidare har kostnadsänkningar åstadkommit fallande priser på massaved, sänkta energiskatter och lägre sociala avgifter. Sammantaget medför det att AssiDomän står väl rustade efter de senaste årens djupa lågkonjunktur.

Bildandet av AssiDomän förväntas inom tre år ge årliga synergivinst på cirka 150 miljoner kronor. Eftersom de ingående bolagens verksamheter inte överlappar utan kompletterar varandra, uppkommer inte några omstruktureringskostnader utöver vissa personal- och avskrivningskostnader.

Nästan två tredjedelar av synergivinsterna är i form av rationaliserings- och effektiviseringsvinster koncernens virkesförsörjning.

AssiDomän är ett mycket stabilt svenskt skogs-företag med stark internationell konkurrenskraft. Koncentration och renodling till förpackningsområden ger en tydlig affärsidé, som möjliggör ett konsekvent strategiskt agerande. AssiDomän blir tillräckligt stort och finansiellt starkt för att klara nödvändiga framtida satsningar. Efter genomförda amorteringar av lån överstiger den

synliga soliditeten 50 procent med skogsmarken bokförd endast till drygt 1.100 kronor per hektar.

AssiDomän är ett företag som är mindre konjunktur-känsligt än flera andra skogsindustri-företag och uppvisar även under en mycket besvärlig lågkonjunktur ett positivt resultat, som hävdar sig väl i jämförelse med andra skogsindustri-företag. Eftersom AssiDomän har all basproduktion förlagd till Sverige, gynnas AssiDomän av den försvagade svenska kronan.

Under de närmaste åren kommer reinvesteringarna i den existerande verksamheten endast att omfatta ringa omfattning överstiga avskrivningarna. Dessutom beräknas fastigheter till ett värde av cirka två miljarder kronor komma att avyttras under perioden fram till sekelskiftet. Detta betyder att bolaget kommer att kunna generera ett betydande positivt kassaflöde. För räkenskapsåret 1994 beräknas resultatet efter finansnetto bli 1.200-1.500 miljoner kronor, vilket kan jämföras med motsvarande siffra för 1993 om cirka 876 miljoner kronor. Beräkningen baseras på vissa antaganden. Det mest väsentliga är att priset i kronor förbättras avseende timmer, sågadedrävaror, kraftliner och blekt massa. För att uppnå det av styrelsen fastställda målet om 12 procent räntabilitet på eget kapital fördras ett resultat efter finansnetto in på 1.600 miljoner kronor för 1994.

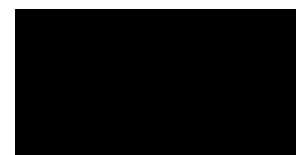
Genom bibehållen finansiell styrka och god lönsamhet skapas ett stort mått av handlingsfrihet som möjliggör att viktiga investeringar kan göras relativt oberoende av konjunkturläget. Detta avser såväl investeringar i befintliga enheter som förvärv av lämpliga anläggningar både i Sverige och i övriga Europa. Dessutom skall satsningar inom ramen för verksamhetsutveckling göras på marknadsföring, forskning och utveckling.

Spridning av ägandet med samtidig börsnotering ger bolaget tillgång till riskkapitalmarknaden.

Det långsiktiga målet är att AssiDomän skall vara Europas ledande företag beträffande förpackningspapper, pappersförpackning och sågadedrävaror. Detta gäller inte i förstahand i volymhänseende utan framför allt beträffande kompetens, kvalitet och lönsamhet.

Jag ser framtiden an med stor tillförsikt.

Stockholm i februari 1994

Lennart Ahlgren, VD

Finansiellt sammandrag

Det finansiella sammandraget utgörs av proforma-redovisning för de tre företagen ASSI, Domän och Ncb. Vid upprättandet av proformaredovisningen har redovisningsprinciperna i allt väsentligt passat till de principer som tillämpats i AssiDomäns årsredovisning för 1993, se sidan 69 i detta prospekt.

Interna transaktioner mellan företagen har eliminerats. Vid upprättande av proformabalansräkningen för 1993 har eliminering skett av internt aktieinnehav med utgångspunkt i faktiskt förvärvsvärde för ASSI per utgången av 1993 samt uppskattat förvärvsvärde för Ncb. Det har antagits att samtliga aktier i Ncb byts mot aktier i AssiDomän. I proformabalansräkningen för 1992 har samma elimineringsvärde som för 1993 tillämpats.

Resultatet av Domäns omfattande fastighetsförsäljningar under 1991 och 1992 före bolagiseringen

1 juli 1992 redovisades Domäns resultaträkning utan upptas direkt i balansräkningen. Någon justering för detta har ej skett i proformaredovisningen. Resultatet av fastighetsförsäljningar efter bolagiseringen ingår i resultaträkningen och uppgick andra halvåret 1992 till mindre än en miljon kronor och 1993 till 108 miljoner kronor. De samlade fastighetsförsäljningarnas likviditetseffekter ingår i proformaredovisningen i kassaflödesberäkning.

AssiDomäns samlade fastighetsförsäljningar under åren 1991-1993 har uppgått till 2.053 miljoner kronor, fördelat på skogsfastigheter 1.067 miljoner kronor, jordbruk 620 miljoner kronor samt bostäder och övriga fastigheter 366 miljoner kronor. Frigjord medel har, efter att de tillförts bolaget genom nyemission, delvis använts till att under 1993 amortera en skuld till staten med 1.140 miljoner kronor.

Resultaträkning uppdelat per bolag

1993 MSEK	ASSI	Domän	Ncb	Justeringar	Proforma Resultaträkning
Försäljningsvärde.....	8.866	4.180	2.076	-500	14.622
Rörelsens kostnader.....	- 7.903	- 3.128	- 2.038	+ 531	- 12.538
Resultat före avskrivningar.....	963	1.052	38	31	2.084
Avskrivning enligt plan.....	- 587	- 208	- 143		- 938
Resultat efter avskrivningar.....	376	844	- 105	31	1.146
Finansnetto.....	- 287	50	- 2	- 31	- 270
Resultat efter finansnetto ..	89	894	- 107		876
Extraordinära poster ..	- 548	- 243	- 200		- 991
Resultat före skatt och minoritetsandel	- 459	651	- 307		- 115
Skatter.....	- 49	66	- 7		10
Minoritetsandelar.....					
Nettoresultat	- 508	717	- 314		- 105

Proformaresultaträkningen baseras på respektive koncerns resultaträkning för 1993. Ncb:s resultatandelar i intressebolag uppgåendet till 12 MSEK 1993 har ovan flyttats från resultat efter avskrivningar till finansnetto enligt AssiDomäns redovisningsprinciper. Dessutom har

upplösning av reserv i Ncb avseende valutatermiskontrakt om 31 MSEK flyttats från finansnettot till rörelsens kostnader i justeringskolumnen.

Ncb antas förvärvat till 100 procent och förvärvet antas helt finansierat genom nyemission av aktier i AssiDomän.

Proforma resultaträkningar - den nya koncernen

MSEK	1989	1990	1991	1992	1993
Fakturerad försäljning ..	15.128	16.456	16.148	14.624	14.622
Resultat före avskrivningar	2.185	1.946	1.480	1.463	2.084
Avskrivningar... ..	-745	-902	- 1.013	- 951	- 938
Resultat efter avskrivningar	1.440	1.044	467	512	1.146
Finansnetto... ..					-270
Resultat efter finansnetto					876
Extraordinära poster	0	-50	-590	- 203	- 991

Försämringen i resultatet före avskrivningarna mellan 1989 och 1991 är till stor del hänförlig till nedgången i priset på blekt massa, samt i mindre grad även priserna på brun kraftlinor och sågade trävaror. Delvis har utvecklingen motverkats av höjda marginaler i kartongtillverkningen. Kraftigt förbättrad produktivitet i skogsverksamheten har också bidragit till att mildra resultatnedgången. Under 1992 ökade resultatet före avskrivningarna. De främsta skälen är deprecieringen av den svenska kronan i kombination med sänkta produktionskostnader. Hannoverische Papierfabrik Alfeld-Gronau AG ("Hannover Papier") ingår endast under fyra månader 1992. Avskrivningarna har uppvisat en kraftig ökning från 1989 till 1991. Skälet till detta är den höga investeringsnivån. Minskningen 1992 är hänförlig till avyttringerna av Hannover Papier.

De extraordinära posterna består av följande:
 1990 Omstruktureringskostnader i Domän 50 MSEK.
 1991 Omstruktureringskostnader i Karlsborg 137 MSEK och i Domän 59 MSEK, nedskrivning av anläggningar i Karlsborg 316 MSEK, Domän 125 MSEK och i Ncb 32 MSEK samt reavinstvid försäljning av fastigheter i Ncb 79 MSEK.
 1992 Omstruktureringskostnader i Domän 93 MSEK, nedskrivning av anläggningar i Vallvik 350 MSEK, kostnader hänförliga till Domäns bolagisering 57 MSEK samt reavinstvid försäljning av Hannover Papier 597 MSEK.
 1993 Nedskrivning av anläggningar i Karlsborg 300 MSEK, i Vallvik 200 MSEK, nedskrivning av anläggningar och omstruktureringar i ASSI 248 MSEK, pensionsavsättningar sammanhängande med bolagiseringen av Domänverket 213 MSEK samt nedskrivningar av anläggningar i Assi Domän 30 MSEK.

Proforma resultat efter avskrivningar per affärsområde

MSEK	1989	1990	1991	1992	1993
Packaging	300	275	130	179	363
Skog & Trä	446	572	663	786	911
Kraft Products	361	9	- 350	- 311	-1 35
(arton ..)	139	181	199	90	101
Barrier Coating	16	10	16	17	27
Swerock	34	47	19	-10	38
Consulting	*	*	4	3	7
Övriga bolag	21	- 11	-8	15	16
Hannover Papier	260	229	183	69	
Gemensamt och elimineringsar	-137	- 268	- 389	-326	- 182
Summa	1.440	1.044	467	512	1.146

• Jämförbara värden saknas på grund av Domänverkets omorganisation och ingår därför i raden Gemensamt och elimineringsar för dessa år.

De affärsområdesvisa resultatangivelserna avser över tiden jämförbara operativa resultat. Raden "Gemensamt och elimineringsar" omfattar främst kostnader för koncernkontorens samt vissa centrala justeringar, företrädesvis för anledningen av de redovisningsprinciper som tillämpades inom Domänverket före bolagiseringen den 1 juli 1992. De senare

justeringsposterna avser väsentigen avstämningsdifferenser mellan faktiska och i det operativa resultatet schabbnässigt beräknade kostnader för pensioner och sociala avgifter samt kostnader för återbeskogning av under perioden före 1989 eftersatt kapitalmarker.

Kassaflöde före räntor och skatt

Proforma MSEK	1989	1990	1991	1992	1993
Resultat före avskrivningar	2.185	1.946	1.480	1.463	2.084
Investeringar	-2.774	-2.901	-2.437	-1.412	-737
Avyttringar, försäljningar	149	173	612	3.975	967
Rörelsekapitalförändring	-359	-195	131	491	3
Kassaflöde	-799	-977	-214	4.517	2.317

Utvecklingen för kassaflödet har i hög grad J)verkats av de stora investeringar och avyttringar som genomförts under perioden. Investeringarna uppgår ackumulerat under 1989-1993 till 10.261 MSEK vilket kan jämföras med avskrivningar på 4.549 MSEK. Hannover Papiers svarar för 2.010 MSEK av investeringarna och 487 MSEK av avskrivningarna under perioden.

Den erhållna köpeskillingen vid försäljningen av Hannover Papier 1992 uppgick till 3.044 MSEK. Under perioden har AssiDomän sålt fastigheter för 2.254 MSEK, varav 873 MSEK för statens räkning. Av medlen som influtit genom försäljningen av statens fastigheter har 773 MSEK tillförts AssiDomän genom nyemission.

Balansräkningar

1993-12-31 MSEK	AssiDomän 1993	Ncb 1993	Justeringar 1993	Proformd 1993	Proforma 1992
--------------------	-------------------	-------------	---------------------	------------------	------------------

Tillgångar

Likvida medel	1.926	485		2.411	2.189
Kundfordringar	1.730	418	-7	2.141	2.044
Övriga omsättningsstillgångar	1.461	336		1.797	2.084
Övriga omsättningsstillgångar	821	72		893	807
Aktier och andelar	90	74		164	94
Goodwill	107	34	158	299	353
Maskiner och inventarier	4.520	894		5.414	5.908
Övriga anläggningstillgångar	57	19		76	152
Fastigheter	6.467	195		6.662	6.715
Summa tillgångar	17.179	2.527	151	19.857	20.346

skulder

leverantörsskulder	1.012	202	-7	1.207	1.168
övriga rörelseskulder	1.856	195		2.051	2.094
långfristiga icke räntebärandeskulder	1.210	84		1.294	1.152
Räntefriskuld till staten	320			320	1.717
Pensionsskulder	1.469	81		1.550	1.552
Räntebärandeskulder	2.823	702		3.525	3.507
Minoritet	2	1		3	74
Eget kapital	8.487	1.262	158	9.907	9.082
Summa skulder och eget kapital	17.179	2.527	151	19.857	20.346

I långfristiga icke räntebärandeskulder ingår badwill avseende förvärvet av ASSI uppgående till 229 MSEK. Denna kommer att upplösas över tre år, vilket ger en årlig resultat effekt på 76 MSEK.

Proformabalansräkningar baseras på respektive koncerns balansräkning per den 31 december 1992 och 1993.

I proformabalansräkningen antas att förvärvet av Ncb genomförts samt att det finansierats med nyemitterade aktier i AssiDomän.

I proformabalansräkning per 31 december 1993 har fordran på staten om 1.053 MSEK samt eget kapital om samma belopp exkluderats. Beloppet avser ett villkorat aktieägarillskott som återbetalas 1994 enligt beslut på bolagsstämman 23 februari 1994.

Skulle inte alla Ncb-aktier utbytas mot AssiDomän-aktieminskardet egna kapitalet och minoritetsandelarna, skulle endast 51 procent av Ncb-aktierna utbytas minskar det egna kapitalet med 696 MSEK och minoritetsandelarna med samma belopp.

Nyckeltal

Proforma	1989	1990	1991	1992	1993
Bruttomarginal, % ...	14,4	11,8	9,2	10,0	14,3
Rörelsemarginal,%	9,5	6,3	2,9	3,5	7,8
Vinstmarginal,%					6,0
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	10,0	6,8	2,9	3,6	9,2
Räntabilitet på eget kapital, %					6,6
Kapitalomsättningshastighet, ggr	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0
Räntetäckningsgrad ggr					2,9
soliditet, %					49,9
Skuldsättningsgrad ggr					0,51
Investeringar, MSEK. ...	2.774	2.901	2.437	1.412	737
Räntebäranden nettolåneskuld, MSEK					2.572
Sysselsatt kapital, MSEK..	14.394	16.228	16.527	12.026	14.985
Eget kapital, MSEK					9.907
Andel utlandsfakturering, %	70	73	73	70	70
Antal anställda	16.815	17.599	16.998	13.273	12.156
varav utomlands	6.495	7.939	8.225	5.446	4.928

Nyckeltal relaterade till eget kapital för åren 1989-1992 har ej beräknats mot bakgrund av att Domänverket bolagiserades först 1 juli 1992.

Definitioner

Bruttomarginal. Resultat före avskrivningar i procent av årets fakturerade försäljning.

Eget kapital. Genomsnittligt eget kapital har beräknats som summan av ingående och utgående dividerat med två.

Eget kapital per aktie. Eget kapital dividerat med antal aktier.

Kapitalomsättningshastighet. Årets fakturerade försäljning dividerat med genomsnittligt sysselsatt kapital.

Räntabilitet på eget kapital. Resultat efter finansnetto med avdrag för 28 procents schablonskatt i procent av genomsnittligt eget kapital.

Räntabilitet på sysselsatt kapital*. Resultat efter avskrivningar plus finansiella intäkter, i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital.

Räntebäranden nettolåneskuld. Räntebärandeskulder inklusive räntebärande pensionsskuld minskad med räntebärande tillgångar, beräknat vid årets slut.

Räntetäckningsgrad. Resultat efter avskrivning plus finansiella intäkter, dividerat med räntekostnader (inklusive ränta på pensionsskulder).

* På grund av att verksamhet tidigare bedrevs inom Domänverket har i tabellen för nyckeltal, räntabilitet på sysselsatt kapital för åren 1989-1992, beräknats som resultat efter avskrivningar i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital med avdrag för likvida medel.

Rörelsemarginal. Resultat efter avskrivningar i procent av årets fakturerade försäljning.

Skuldsättningsgrad. Räntebärandeskulder (inklusive räntebärande pensionsskuld) dividerat med eget kapital.

Soliditet. Eget kapital plus eventuell minoritetsintressen i procent av balansomslutningen vid årets slut.

Sysselsatt kapital*. Balansomslutningen minskad med icke räntebärandeskulder, inklusive latent skatteskuld, beräknat vid årets slut. Genomsnittligt sysselsatt kapital har beräknats som summan av ingående och utgående dividerat med två.

Vinstmarginal. Resultat efter finansnetto i procent av årets fakturerade försäljning.

Vinst per aktie efter schablon/skatt. Resultat efter finansnetto och minoritet belastat med 28 procents skatt dividerat med genomsnittligt antal aktier.

Data per aktie

	Antal aktier tusental	Vinst per aktie efter schablon-skatt, SEK	Eget kapital per aktie, SEK
Före förvärv av Ncb.	109.125	6,50	78
Efter förvärv av Ncb			
<i>Pris i anbudsförfarandet:</i>			
50	137.534	4,60	72
100	123.330	5,20	80
150	118.595	5,40	84
200	116.227	5,50	85
250	114.807	5,50	86

Det slutgiltiga antalet aktier i AssiDomän beror på hur många aktier som kommer att emitteras vid förvärvet av Ncb. Eftersom detta antal är beroende av vilken kurs som AssiDomän-aktien får i anbudsförfarandet, anges här en känslighetsanalys över antalet aktiersamt vinst och eget kapital per aktie efter förvärvet av Ncb vid olika aräkningskurser.

Det slutgiltiga antalet aktier i AssiDomän beror på hur många aktier som kommer att emitteras vid förvärvet av Ncb. Eftersom detta antal är beroende av vilken kurs som AssiDomän-aktien får i anbudsförfarandet, anges här en känslighetsanalys över antalet aktiersamt vinst och eget kapital per aktie efter förvärvet av Ncb vid olika aräkningskurser.

Proforma finansieringsanalys

	1993	
Resultat före skatt (exklusivrealisationsresultat)		- 223
<i>Förändring av sysselsatt kapital</i>		
Rörelsekapital.....	3	
Ej räntebärande långfristiga fordringar och skulder	222	
Investeringar	-737	
Avskrivningar enligt plan	938	
Nedskrivningar	589	
Avyttringar m m	345	1.360
<i>Skatter och spärrkontomedel</i>		10
Kassaflöde efter investeringar		1.147
<i>Amortering av räntefri skuld till staten</i> .. .		- 1.397
<i>Minoritetsintressen</i>		
Förändring av minoritetsandel		-71
<i>Förändring av ingående eget kapital</i>		
Justering för beslutad återbetalning av aktieägartillskott 1994 ...	-1.053	
Emission.....	1.872	
Kursdifferenser	- 239	580
Minskning av räntebärande nettolåneskuld		259
	Förändring	ställning
Räntebärande nettolåneskuld	1993	93-12-31
Räntebärande skulder		
Kortfristiga skulder	599	1.872
Långfristiga skulder.....	-583	3.203
Räntebärande tillgångar		
Likvida medel	-222	2.411
Övriga kortfristiga fordringar	-57	57
Långfristiga tillgångar	4	35
Totalt	-259	2.572

I avtalet mellan staten och AssiDomän om bolagisering av Domänverket anges ett antal transaktioner som skall genomföras under 1992 och 1993, däribland överföringen av fastigheter till bolaget, genomförande av fastighetsförsäljningar, betalning från Domänverket över tagen räntefri skuld till staten om 1.450 miljoner kronor samt slutlig etablering av bolagets kapitalstruktur. Den proforma upprättade finansieringsanalysen innehåller viss omfattning dessa transaktioner. Årsredovisningen 1993 för AssiDomän (se sid 69) beskriver dessa transaktioner.

Vid Domänverkets bolagisering den 1 juli 1992 överfördes genom apportemissioner endast en liten del av det fastighetsbeståndet enligt bolagiseringsavtalet skulle överföras till AssiDomän. Den större delen av fastighetsbeståndet kunde lagtekniskt överföras till bolaget först under 1993. Vid bolagiseringen erhöll bolaget istället en fordran på staten, motsvarande det bokförda värdet på dessa fastigheter uppgående till 4.391 miljoner kronor. Detta belopp motsvarade över tagen skuld samt fordran avseende ett villkorat aktieägartillskott uppgående till 1.053 miljoner kronor som tillskjutits i avskattningen på överföringen av fastigheterna under 1993.

Vissa fastigheter, som ursprungligen avsågs överföras till bolaget ingick i det fastighetsförsäljningsprogram som stipulerades i bolagiseringsavtalet (se sid 64). Mot denna bakgrund ingick i avtalet att dessa fastigheter kvarstannade i statens ägo för att under 1992 och 1993 säljas genom bolagets försorg. Den härvid uppkomna försäljningslikviden stannade kvar i bolaget

och den motsvarande skulden till staten omvandlades enligt med avtalet till aktiekapital genom emissioner under 1993.

Under 1993 har i princip samtliga fastigheter som enligt bolagiseringsavtalet skall tillföras bolaget förvärvats av AssiDomän. Ett mycket begränsat antal fastigheter har förvärvats under februari 1994 (se sid 64). Förvärven 1993 har finansierats dels genom kvittning mot ovan nämnda fordran på staten till den del den ej motsvarade det villkorade aktieägartillskottet, dels med 1.099 miljoner kronor genom omvandling till aktiekapital av motsvarande förvärvsskulder. I anslutning här till skall det villkorade aktieägartillskottet om 1.053 miljoner kronor återbetalas. Därutöver har 773 miljoner kronor, avseende skuld till staten för erhållna försäljningslikvider, under 1993 omvandlats till aktiekapital. Sammantaget har dessa emissioner uppgått till 1.872 miljoner kronor.

I bolagets proforma finansieringsanalys och balansräkning enligt ovan har bolagets fordran på staten avseende vid bolagiseringen av Domänverket beslutade fastighetsöverföringarna under 1993 redovisats som fastigheter redan vid utgången av 1992. I den legala årsredovisningen har fastighetsförvärven redovisats under 1993. I proforma redovisningen har det villkorade aktieägartillskottet redovisats som återbetalt under 1993. Att återbetalning sker efter beslut på den ordinarie bolagsstämman 1994 varför den legala årsredovisningen för 1993 innehåller dels en fordran på staten på 1.053 miljoner kronor, dels ett villkorat ägartillskott på motsvarande belopp.

Ekonomisk information

Finansiell strategi

Soliditet

skogsinstrinär kapitalintensiv och konjunkturberoende. Dessutom är branschen utsatt för betydande och emellanåt snabba förändringar i den relativa konkurrenskraften mellan olika länder på grund av förändringar i valutakurserna. Sammantaget innebär detta att rörelserisken är relativt hög. Detta bör kompenseras med en låg finansiell risk för att företagets totala risk skall hållas på en rimlig nivå.

Större investeringsprojekt kan med fördel genomföras under lågkonjunkturer. Inköp av material och tjänster blir billigare och problemen med driftstörningar och produktionsbortfall i befintlig tillverkning blir mindre allvarliga. Dessutom ökar möjligheterna till fördelaktiga förvärv under lågkonjunktur. För att kunna agera på detta sätt krävs en betydande finansiell stabilitet och flexibilitet.

Avsikten är mot bakgrund av ovanstående att hålla koncernens finansiella styrka på en hög nivå jämfört med andra på Stockholms Fondbörsnoterade företag. Uttryckt i termer av soliditet är målet 45 procent.

Proforma och med antagande om att 100 procent ägande i Ncb uppnås, blir soliditeten cirka 50 procent per den 31 december 1993. I detta soliditetsmått ingår ej övervärden i skogsfastigheters skuldsättningsgraden blir cirka 0,5. Efter planerade och genomförda amorteringar av lån kan soliditeten beräknas bli cirka 54 procent. Således kommer koncernen i utgångsläget att befinna sig över det uppsatta målet.

Räntabilitet

Målet för räntabilitet på eget kapital är knutet till marknadsräntan. AssiDomäns räntabilitetskrav, uttryckt som räntabilitet på eget kapital efter skatt, motsvarar den långa obligationsräntan plus 5 procentenheter. Vid dagens räntenivå innebär detta ett krav på 12 procent räntabilitet på eget kapital i genomsnitt per år över en konjunkturcykel. Detta motsvarar vid 28 procent bolagsskatt ett krav på 14 procent räntabilitet på sysselsatt kapital.

Kassaflöde

För de närmaste åren väntas kassaflödet bli mycket gott. Delvis är detta en funktion av en konjunktur-betingad återhämtning, men det finns även ett antal andra orsaker. Koncernens företag är genomgående välinvesterade. Dessutom fortsätter programmet för

försäljning av mindre skogsområden samt jordbruk och bostäder. Totalt väntas detta program ge cirka två miljarder kronor fram till sekelskiftet, varav cirka 450 miljoner kronor 1994 och cirka 250 miljoner kronor 1995-1996.

skogstillgångarna ger generellt sett ett bra kassaflöde. Behovet av investeringar är begränsat, samtidigt som denna verksamhet har ett negativt rörelsekapital (rörelseskulden är normalt större än lager, kundfordringar och övriga rörelsetillgångar). Konsekvensen av detta är att det fria kassaflödet normalt sett är större än det redovisades resultatet efter betald skatt.

Investeringar

För att långsiktigt upprätthålla konkurrenskraft krävs en investeringsnivå som bedöms uppgå till omkring 1.200 miljoner kronor per år. Detta motsvarar cirka 1,3 gånger avskrivningarna. Några större enskilda anläggningsinvesteringar är ej beslutade.

Utdelningspolitik

Ambitionen är att långsiktigt dela ut åtminstone tre procent av synligt eget kapital under förutsättning att koncernens finansiella balans kan bibehållas.

skuldfinansiering

Proforma inklusive Ncb uppgick koncernens räntebärande nettolåneskuld per den 31 december 1993 till 2.572 miljoner kronor. De totala räntebärande skulderna uppgick till 5.075 miljoner kronor varav ungefär en tredjedel utgjordes av pensionsskulder.

Likviditet

Koncernens likviditetsberedskap är god. Likvida medel uppgick proforma per den 31 december 1993 till 2.411 miljoner kronor. Därtill kommer 1.296 miljoner kronor i avtalade men ej utnyttjade krediter. Likvida medel placeras med låg kreditrisk.

Finansieringspolitik

Tillgångar med lång återstående löptid såsom fasta anläggningar finansieras med eget kapital och långa lån, medan övriga tillgångar finansieras genom kortfristig upplåning. ASSI har fyra obligationslån, delvis mot säkerhet i fastigheter och i visst fall med garanti från svenskastaten.

Den genomsnittliga räntebindningstiden överstiger 12 månader. Tillgångar i utlandet finansieras i respektive lands valuta.

Förfallotidpunkter

Koncernens totala räntebärandeskulder exklusive pensionskulder uppgick per den 31 december 1993 till 3.525 miljoner kronor. Förfallostrukturen vid 1993 års utgång framgår av följande tabell.

Förfallår MSEK	AssiDomän	Ncb	Totalt
1994.	1.478	394	1.872
1995..	183	147	330
1996	49	25	74
1997...	397	103	500
1998	302	16	318
1999..	59	13	72
2000 och därefter	355	4	359
Summa.....	2.823	702	3.525

Valutor

Bortsett från koncernens konverteringsanläggningar för wellpapp och säckar ligger all produktion i Sverige.

Detta innebär ett betydande nettoinflöde av utländsk valuta. Under 1993 uppgick detta till cirka 4.300 miljoner kronor. Merparten är i olika europeiska valutor. Prissättningar på några av koncernens stora produkter, kraftliner och massa, sker emellertid huvudsakligen i US-dollar. Utvecklingen för US-dollar är därmed av stor betydelse för gruppens resultat.

En stark US-dollar, eller svaga valutor för viktiga producentländer, kan dock slå igenom i form av lägre US-dollarpriser. Detta har varit tydligt i den mycket svaga prisutvecklingen för massa efter deprecieringen av den svenska kronan och den finska marken under hösten 1992.

Koncernen har som policy att investeringar i utlandet skall finansieras i huvudsak genom upplåning i respektive landsvaluta.

Gruppens upplåning per den 31 december 1993 fördelades på olika valutor enligt följande:

Valuta	Belopp, lokal valuta, miljoner	Belopp MSEK	Andel%
SEK	698	698	20
DEM	41	199	6
GBP	96	1.183	33
FRF	331	470	13
BEF	704	164	5
ITL	73.384	360	10
NLG	6	28	1
DKK	211	261	7
CHE	29	162	5
Summa		3.525	100

skattesituationen

I redovisningen anges som koncernens skattekostnader dels betalda skatter i Sverige och utlandet, dels latent skatter på avsättningar och upplösningar av obeskattade reserver.

Från och med inkomståret 1994 är skattekostnaden för vinster i den svenska verksamheten 28 procent.

De nya skattereglerna innebär också att redovisade survavsättningar skall upplösas under en femårsperiod med början i 1994 års bokslut. Den del av de upplösta survavsättningarna som är skattepliktig ingår i underlaget för avsättning till de nya periodiseringsfonderna till vilka avsättning kan ske med 25 procent av den taxerade inkomsten. Resultateffekten av att viss del av redovisade survavsättningar kommer att återföras utan beskattning konsekvenser har redan beaktats i 1993 års bokslut.

Vidare innebär de nya reglerna att 90 procent av den bokföringsmässiga vinsten vid fastighetsförsäljningar blir skattepliktig, eftersom förvärvstidpunktenej medger utnyttjande av några övergångsregler.

Koncernen har utnyttjade överavskrivningsmöjligheter om cirka 1.300 miljoner kronor.

Koncernen har förlustavdrag att utnyttja under inkomståret 1994 och framåt med cirka 1.350 miljoner kronor. Härav avser cirka 390 miljoner kronor Ncb. De förlustavdrags som finns i Ncb kan under 1994 och de kommande fem åren till följd av nya regler endast utnyttjas mot vinstersom genereras i Ncb.

Fastighetsägande koncernbolag har möjlighet att göra avdrag för viss del av under åren erhållna skogsintäkter. Avdraget är maximerat till 25 procent av anskaffningsvärdet på skogsmarken skogsavdrageri koncernen beräknas uppgå till cirka 530 miljoner kronor och beräknas utnyttjas under inkomståren 1994-1996.

Nedskrivningar av anläggningarsamt avsättningar för strukturkostnader och pensioner har gjorts med cirka 750 miljoner kronor för vilka avdragsrätt successivt uppkommer.

Koncernens redovisade skattekostnader 1993 hänförs till i allt väsentligt till verksamheter i utlandet. Detsamma förväntas gälla för 1994. Från och med inkomståret 1995 beräknas att skatt kan komma att utgå även för den svenska verksamheten.

Aktiekapital och ägarstruktur

Aktiekapital

Aktiekapitalet i AssiDomän AB uppgår till 2.182.498.860 kronor, fördelat på 109.124.943 aktier, envar å nominellt 20 kronor. Samtliga aktier äger lika rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst. Varje aktie berättigar till en röst.

Vid bolagsstämmor får varje röstberättigad röst för fulla antalet av honom ägda och företrädde aktier utan begränsning rösträtten med undantag för vad som nämns nedan.

Rösträttsbegränsning

Bolagsordningen innehåller i §6 (se sid 68) en särskild regel om rösträttsbegränsning vid styrelseval. Regeln gör det möjligt för en minoritet av aktieägare att erbjuda styrelserepresentation.

Aktiekapitalets utveckling 1988-1993

Transaktion	Förändring Aktiekapital MSEK	Aktiekapital MSEK	Antal aktier tusental
1988		160,0	160,0
1992 Nyemission	+150	310,0	310,0
1993 Nyemission	+1.272,5	1.582,5	1.582,5
1993 Nyemission 1	+600	2.182,5	2.182,5
1993 Split 50: 1		2.182,5	109.124,9

1 Registrerad 18 februari 1994

Nyemissionen 1992 avsåg en apportionering i samband med att Domänverkets rörelsetillfördes bolaget. Nyemissionerna 1993 års så kallade kvittningsemissioner av skulder till staten i samband med dels förvärv av fastigheter som överfördes från staten vid bolagiseringen och dels försäljning för statens räkning av vissa fastighetsbestånd.

Ägarstruktur

Svenska staten äger före detta erbjudande 100 procent av bolaget. Ägarstrukturen kommer, under förutsättning att föreliggande erbjudande accepteras fullt ut, få följande sammansättning:

Aktieägare	Aktieinnehav antal	Andel röster %	Andel kapital %
Svenska staten	55.624.943	51,0	51,0
Privatpersoner	37.450.000	34,3	34,3
Institutioner	16.050.000	14,7	14,7
Summa	109.124.943	100,0	100,0

Bolagsstämman i AssiDomän har den 23 februari 1994 bemyndigat styrelsen att besluta om en till aktieägarna i Ncb riktad emission av totalt högst 20 miljoner aktier i AssiDomän.

AssiDomäns styrelse har vidare av nämnda bolagsstämma bemyndigats att inom en ram om 1 miljon aktier utge nyemitterade aktier i samband med framtida förvärv av rörelser. Teckningskursen för dessa nyemitterade aktier skall vara marknadsanpassad. 1 miljon aktier motsvarar mindre än 1 procent av aktiekapitalet före utbytet av Ncb-aktier. Statens ägarandel kommer sålunda att överstiga 50 procent även om samtliga aktieägare i Ncb kommer att acceptera AssiDomäns erbjudande om aktiebyte.

Dessa emissioner är ej beaktade i sammanställningen ovan.

Historik

AssiDomän

Domänverket bildades år 1859 under namnets skogsstyrelsen med uppgift att förvalta statens skogar och jordbruksdomäner samt utöva tillsyn över andra allmänna skogar. Domänverket blev affärsverk år 1912.

Under 1920- och 30-talet förvärvades ett antal stora skogsfastigheter, bruk och sågverkskommit på obestånd. Av sysselsättningskäl gick staten, genom Domänverket, också in och förvärvade ytterligare sågverk och träbaserade industrier. 1941 samlades dessa företag i AB statens skogsindustrier (ASSI), som från 1942 drevs som ett dotterbolag till Domänverket. ASSI blev inledningsvis Sveriges största producent av

sågade trävaror och behöll den positionen fram till mitten av 1980-talet.

På 1950-talet inleddes tillverkning av säck- och kraftpapper i pappersbruket i Årilsborg och därmed verksamheten på förpackningssidan.

År 1957 bröts ASSI ur Domänverket och lades under finansdepartementet. En viss samordning mellan företagen behölls dock.

År 1962 startade ASSI sulfatfabriken och pappersbruket i Lövholmen med tillverkning av kraftliner för wellpappindustrin. Den nya pappersprodukten - kraftliner - blev också inledningen till en expansion i wellpapp tillverkningen. År 1973 skedde en utbyggnad

av sulfatfabriken och en andra pappersmaskintillkom. I slutet av 1960-talet förvärvades Förenade Weil AB och under 1970-talet byggdes wellpappverken ut genom förvärv av företag i Danmark, Schweiz och Storbritannien.

År 1968 fattade riksdagen beslut om en effektivisering och samordning av Domänverket och ASSI. Personidentitet skapades mellan Domänverket och ASSI styrelser, ett förhållande som i begränsad omfattning gällt fram till fusionen. Holdingbolaget Domänföretagen AB bildades för ett antal nybildade och förvärvade bolag.

År 1974 förvärvades Domänverket och ASSI gemensamt Örebro Pappersbruk, varvid Domänverket tillfördes skogsfastigheterna och ASSI industrierna i Örebro och Frövi.

År 1980 startade ASSI en ny cellulosalinje i Karlsborg med produktion av blekt pappersmassa. I Frövi togs en ny kartongmaskin i drift 1981. Därmed blev dryckeskartong en ny produkt i koncernen.

Inom ASSI har expansionen av förpackningsrörelsen fortsatt och 1985 förvärvades wellpappfabriken i LObeck och 1987 wellpappfabriken Thames Case i Storbritannien. Samtidigt byggdes två nya konverteringsanläggningar i Danmark och ett bolag startades för produktion av förtryckt liner. Förenade Weil utökade samtidigt sin kapacitet med två nya konverteringsanläggningar i Sverige. År 1987 förvärvades wellpappföretag i Belgien och Italien.

Under 1987 och 1988 avyttrade ASSI sin skogsverksamhet varvid Domänverket förvärvades sågverken i Karlsborg, Lövholmen och Seskarö i Norrbotten. Karlsborg lades ned medan de två övriga drivs vidare. År 1988 förvärvades Domänverket 25 procent av aktierna i ASSI genom nyemission.

I juni 1992 beslutade riksdagen att Domänverket skulle bolagiseras från den 1 juli 1992. Dotterbolaget Domänföretagen AB firmaändrades till Domän AB och övertog genom bolagiseringsavtal Domänverkets rörelse och större delen av den produktiva skogsmarken. Övrig mark, huvudsakligen fjältharker samt cirka 1 miljon hektar produktiv skogsmark, varav merparten inom reservat, blev kvar i direkt statlig ägo. I samband med bolagiseringen fördes dessutom aktierna i ASSI över från Domän till Näringsdepartementet. Den 1 juli 1992 förvärvades Domän genom Domän Mark aktierna i S:t Erikskoncernen från Anders Diös AB. Härigenom mer än fördubblades Domäns verksamhet inom ballast- och betongområdet.

Under hösten 1993 avtalade Domän om förvärv av rörelsen i Hasselfors som är ett av landets

största sågverk. I oktober samma år föreslog styrelserna i ASSI och Domän till ägaren, staten, att bolagen skulle gå samman, varefter regeringen beslutade att genomföra sammanslagningen.

Vid bolagsstämman den 30 december 1993 firmaändrades Domän AB till AssiDomän AB. Det formella samgåendet med ASSI skedde den 31 december 1993.

Ncb

Norrlands Skogsägares Cellulosa AB grundades år 1959 av skogsägareföreningarna i Norrland och Dalarna. Avsikten var att förvärvas skogsindustri och till dem leverera virke för att därigenom få del i förädlingsvinsten och motverka svängningarna i prissättning och efterfrågan. Den industriella verksamheten startades 1961 genom förvärv av bland annat Sandvikens sulfatfabrik utanför Kramfors.

När Ncb var som störst ingick tre pappersbruk, fem massafabriker och sju sågverki koncernen. Dessutom tillverkade trähus, plywood och spånskivor.

Mot slutet av 1970-talet hamnade Ncb i en ekonomisk kris. En finansiell omstrukturering av företaget blev nödvändig. Staten gick in med stöd och blev majoritetsägare med röststarka A-aktier. Enskilda skogsägares industrilånebevis och skogsobligationer omvandlades till B-aktier med lägre röstetal.

Under åren fram till och med 1983 lades flera enheter ner eller såldes. En koncentration mot papper och förpackningar inleddes och tillverkningen av trävaror och avsalumassaminskades. Efter genomförda rationaliseringar investerades drygt en miljard kronor i kvarvarande enheter.

År 1987 inleddes en målvetenskaplig kusering mot huvudmarknaden inom EG med tillverkning av papper, pappersprodukter och förpackningar. För att förstärka balansräkningen genomfördes 1988 en nyemission på 416 miljoner kronor. Staten avyttrade sina teckningsrätter, vilket ledde till en ytterligare spridning av ägandet. Statens andel efter emissionen uppgick till 50,9 procent av aktierna, en nivå som bibehölls sedan dess. Under åren 1989-1991 investerades drygt 3,3 miljarder i anläggningar, varav cirka 1,6 miljarder i en finpappersmaskin i Hannover Papier och cirka 750 miljoner i Vallvik. Under 1992 avyttrade sinnehavet i Hannover Papier och soliditeten i koncernen förbättrades från 23 procent till 51 procent. Antalet anställda i koncernen mer än halverades och omsättning reducerades med 33 procent. I oktober 1993 meddelade Domän att bolaget under våren 1994 avsåg lämna ett uppköpserbjudande till aktieägarna i Ncb.

Övergripande verksamhetsbeskrivning

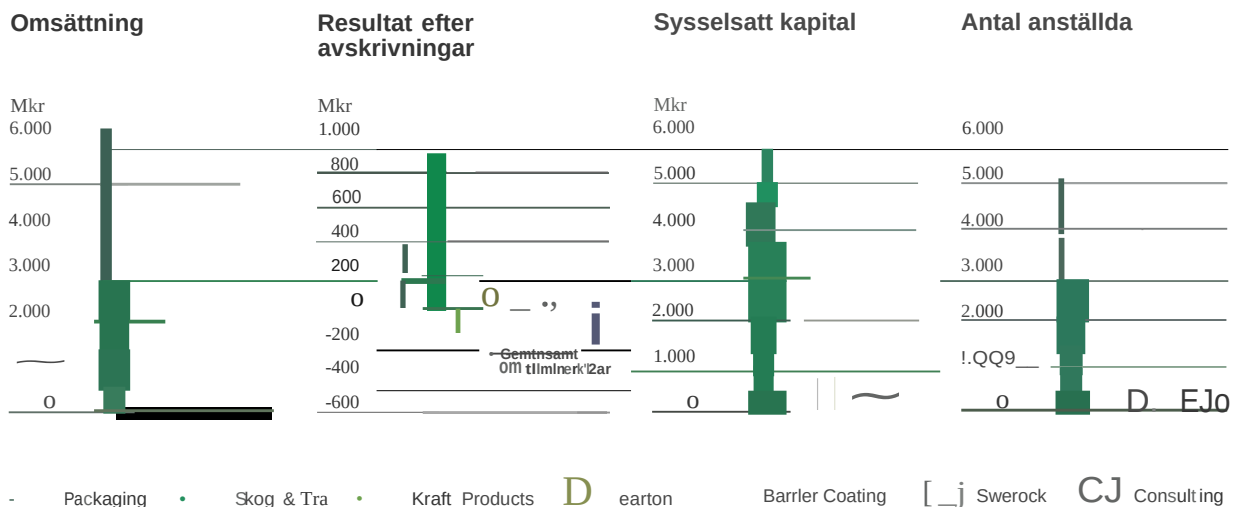
Verksamhet

Då AssiDomän är Sveriges enskilt största skogsägare med 3,4 miljoner hektar produktiv skogsmark är basen för verksamheten svenska skogen. Skogsråvaran vidareförädlas till produkt där den färska fiberns egenskaper ger konkurrensfördelar. Sådana produkter är sågade trävaror, kraftlinersäck- och kraftpapper samt dryckeskartong och annan förpackningskartong, så kallad carrier. AssiDomän vidareförädlar vissa av dessa produkter och tillverkar wellpapp, wellpappförpackningar och säckar samt plastbelägger papper och kartong. Dessutom producerar inom koncernen blekt och till viss del oblekt pappersmassa för extern försäljning. Vidare har koncernen betydande framställning av sågade trävaror. Företaget är uppdelat i ett antal affärsområden varav Packaging, som innehåller kraftliner- och wellpaptillverkningen, är det största med cirka 40 procent av totalomsättningen. Basproduktioner inom koncernen sker huvudsakligen i Sverige, medan det finns ett stort antal enheter i övriga Europa för vidareförädling av produkterna. Produktionsanläggningar finns förutom i Sverige även i Belgien, Danmark, Frankrike, Italien, Nederländerna, Schweiz, Storbritannien och Tyskland. Vidstående sammanställning visar koncernens affärsområden och huvudsaklig verksamhet.

AssiDomän är uppdelat på sju affärsområden som tillverkar följande produkter:

Packaging:	Tillverkar och konverterar wellpapp till färdiga förpackningar. Producerar brun och ytvit kraftliner, som används som ytskikt i wellpapp.
Skog & Trä:	Bedriver skogsbruk där produkterna är timmer och massaved. Producerar sågade trävaror och vidareförädlar dessa till viss del.
Kraft Products:	Tillverkar blekt pappersmassa samt vita kraftpapper vid Karlsborgsenheten. Tillverkar säckpapper och säckar samt blekt pappersmassa inom Ncb-koncernen.
Carton:	Tillverkar dryckeskartong, förpackningskartong och oblekt pappersmassa.
Barrier Coating:	Plastbelägger papper och kartong, som används där fuktspärrskikt behövs.
Swerock:	Utvinner ballastprodukter såsom grus och sand, producerar betong och betongprodukter.
Consulting:	Tjänsteproduktion inriktad mot kunder inom skogs- och jordbruk.

AssiDomän-koncernen 1993

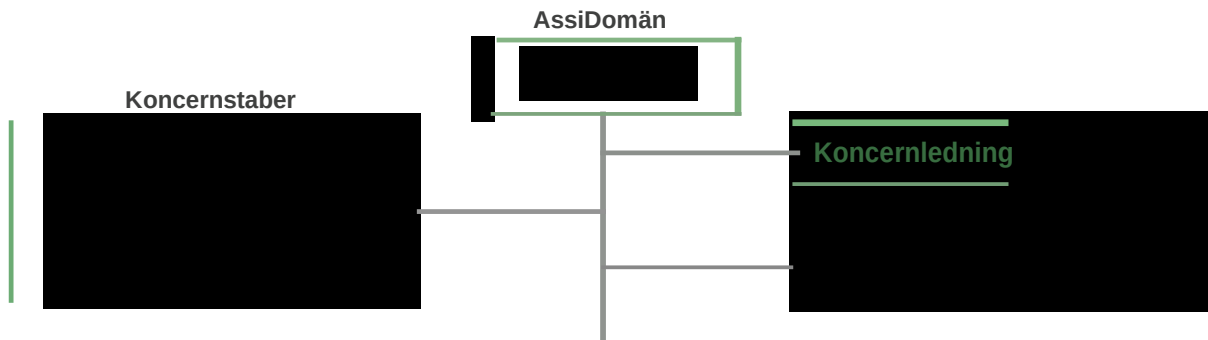

Övergripande verksamhetsbeskrivning

Organisation

Koncernledningen består av VD Lennart Ahlgren, cheferna för de tre affärsområdena Packaging, Skog & Trä och Kraft Products samt chefen för Ekonomi och Finans. VD har vidare till sitt förfogande sex koncernstab och två operativa enheter. Verksamheter kommer att bedrivas

inom sju affärsområden. Den blivande operativa strukturen framgår av nedanstående diagram. Affärsområdena kommer att bolagiseras, varvid i styrelserna även externa ledamöter kommer att ingå. Koncernens nuvarande legala struktur framgår av not 10 i årsredovisningen, sidan 77.

Faktureringens fördelning

Den enskilt största marknaden för AssiDomän är Sverige. Det är främst Skog & Trä, Swerock och Packagingsom har en betydande försäljning på hemmamarknaden. Största utlandsmarknad är Tyskland. Packaging har även här en omfattande verksamhet. Dessutom sker försäljning av blekt massa från Vallvik till Ncbs tidigare dotterbolag Hannover Papier.

Storbritanniens varar för cirka 16 procent av koncernens fakturering, huvudsakligen beroende på att Packaging har flera wellpappanläggningar i detta land. Även säcktillverkningen inom Medway bidrar till att göra den brittiska marknaden till en av koncernens viktigaste. De tio procent av koncernens fakturering som är hänförliga till Frankrikes varar till största del säcktillverkaren Charfa inom Kraft Products för.

Övriga betydelsefulla marknader som Danmark, Italien och Belgien har det gemensamt att Packaging har wellpapp tillverkning i dessa länder.

Fakturering -geografisk fördelning 1993

Totalt 14.622 MSEK

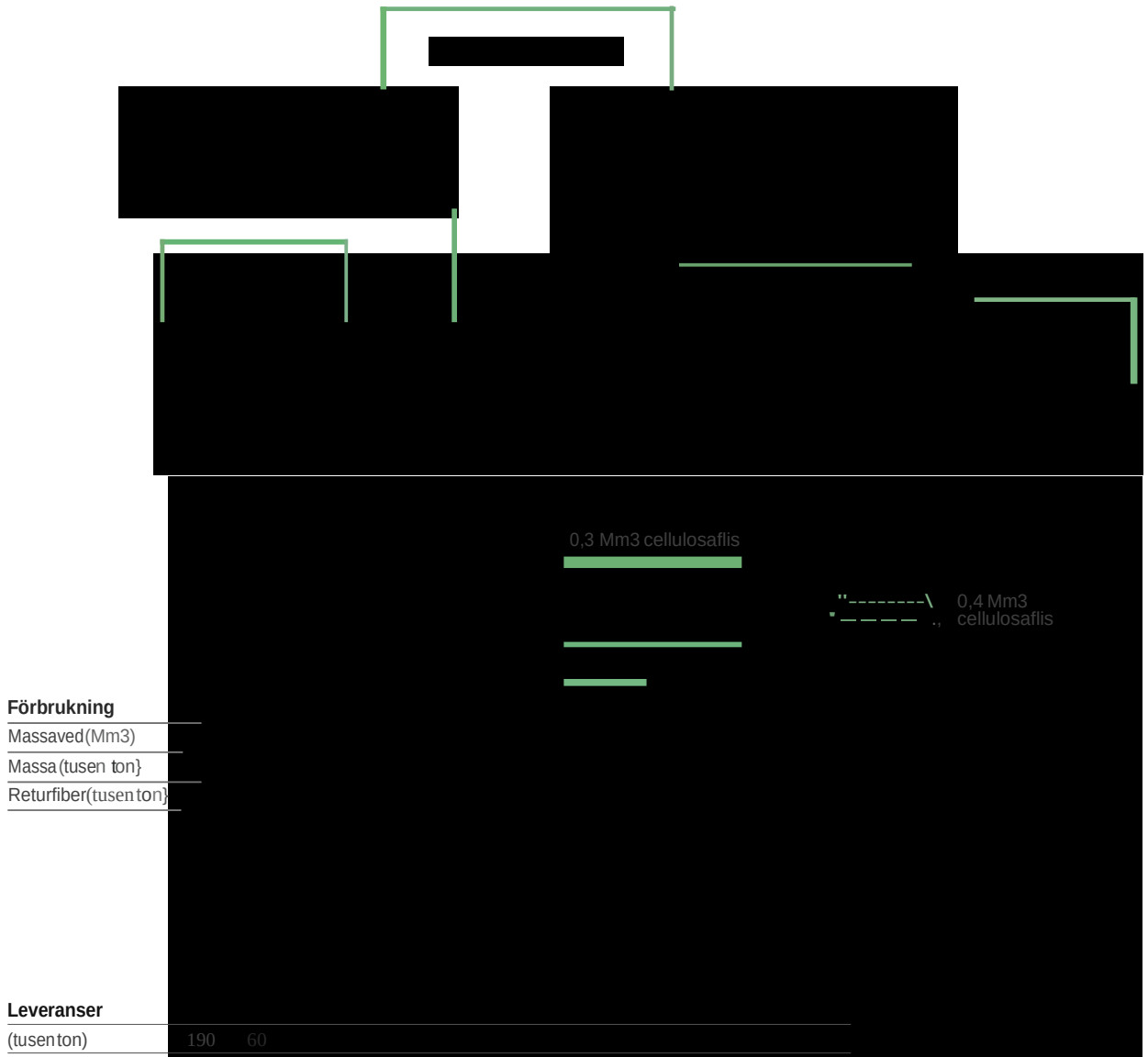
Integration

Flödesschemat illustrerar det nuvarande virkesflödet i koncernen. Koncernen när nettoköpare av cirka 2,2 miljoner m³ fub massaved och flis samt säljare av cirka 1,1 miljoner m³ fub timmer till externa verk. Av transportekonomiska skäl är de fysiska internleveranserna lägre.

Cirka 30 procent av AssiDomänskraftlinerproduktion på cirka 600.000 ton förbrukas i de egna wellpapp-

fabrikerna. Den sammanlagda användningen av wellpappråvaror inom koncernen uppgår till cirka 650.000 ton.

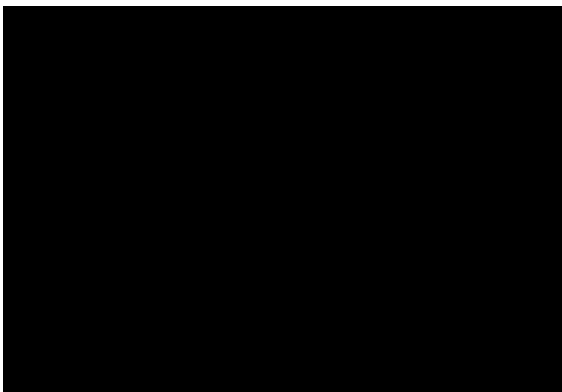
De hel- och delägdasäckfabrikerna inom Ncb-koncernen förbrukar sammanlagt cirka 80.000 ton brunt och vitt säckpapper per år. Detta motsvarar knappt halva säckpappersproduktionen i Dynäs och Karlsborg.

Timmer och massaved i miljoner m³ fub, trävaror i miljoner m³ sv.

Produktionsanläggningar

Av kartan på sidan 9 framgår AssiDomäns skogsinnehav samt lokaliseringen av olika produktionsanläggningar i Sverige.

Dynäs (Ncb)

Affärsområde: Kraft Products

Massabruk

Massatyp: Sulfatmassa

Blekning: Oblekt

Kapacitet: 190.000 ton

Pappersmaskiner

PMS

Papperskvalitet: Brunt säck- och kraftpapper, ett skikt

Bestrykning: Nej

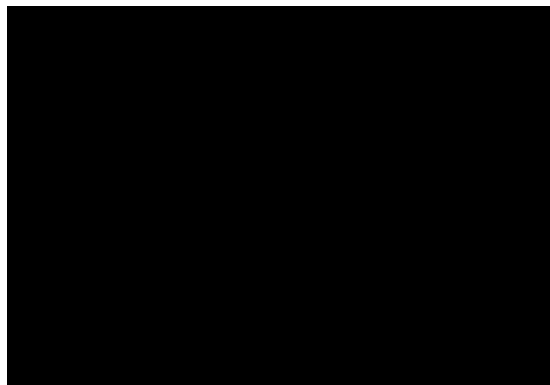
Kapacitet: 60.000 ton

PM6

Papperskvalitet: Brunt säck- och kraftpapper, ett skikt

Bestrykning: Nej

Kapacitet: 130.000 ton

Frövi

Affärsområde: (arton)

Massabruk

Massatyp: Sulfatmassa

Blekning: Oblekt

Kapacitet: 190.000 ton

Kartongmaskin

KMS

Papperskvalitet: Vätske- och förpackningskartong, upp till fyra skikt

Bestrykning: Ja

Kapacitet: 250.000 ton

Karlsborg

Affärsområde:	Kraft Products
---------------	----------------

Massabruk

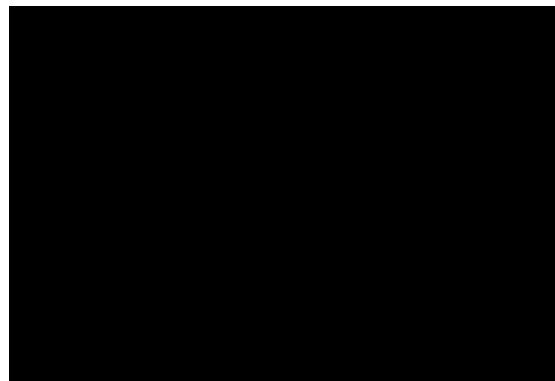
Massatyp:	Sulfatmassa
Blekning:	ECF och TCF
Kapacitet:	260.000 ton

Pappersmaskin

PM2

Papperskvalitet	Vitt säck- och kraftpapper, ett skikt
Bestrykning	Nej*
Kapacitet:	70.000 ton

*Dock finns en off-fine bestrykningsmaskin

Lövholmen

Affärsområde:	Packaging
---------------	-----------

Massabruk

Massatyp:	Sulfatmassa, högutbytestyp
Blekning:	Oblekt
Kapacitet	460.000 ton

Returfiberanläggning

Kapacitet:	100.000 ton
------------	-------------

Pappersmaskiner

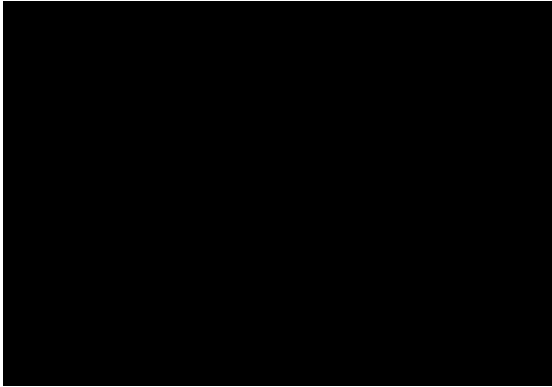
PM1

Papperskvalitet	Brun kraftliner, två skikt
Bestrykning:	Nej
Kapacitet:	340.000 ton

PM2

Papperskvalitet	Brun och ytvit kraftliner, två skikt
Bestrykning:	Nej
Kapacitet:	285.000 ton

övergripande verksamhetsbeskrivning

Vallvik (Ncb)

Affärsområde:	Kraft Products
---------------	----------------

Massabruk

Massatyp:	Sulfatmassa
Blekning	ECF och TCF
Kapacitet:	180.000 ton

sågverk

Hasselfors	215.000m3
Lövholmens Trä	150.000 m3
Niab Hestra	85.000 m3
Algo Timber	70.000 m3
Malå Trä	70.000 m3

Förutom ovanstående finns även tio medelstorasågverk. Den totala kapaciteten uppgår till cirka 915.000 m3.

Konverteringsanläggningar*Wellpapp*

Wellpappfabriker	21 st*
Arkkonverterare (sheet-plants)	19 st

*Varav två delägda

Den totala kapaciteten inklusive delägda fabriker uppgår till cirka 1.100 miljoner m2 wellpapp vilket motsvarar cirka 620.000 ton.

Säckar

Säckfabriker	8 st*
--------------	-------

*Varav tre delägda

Den totala kapaciteten inklusive delägda fabriker uppgår till cirka 370 miljonersäckar, vilket motsvarar cirka 80.000 ton.

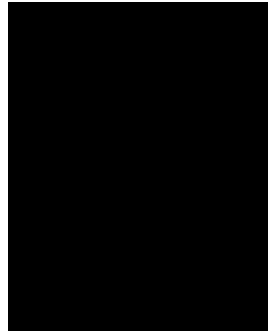
Plastbelagt papper

Anläggningar	4 st
--------------	------

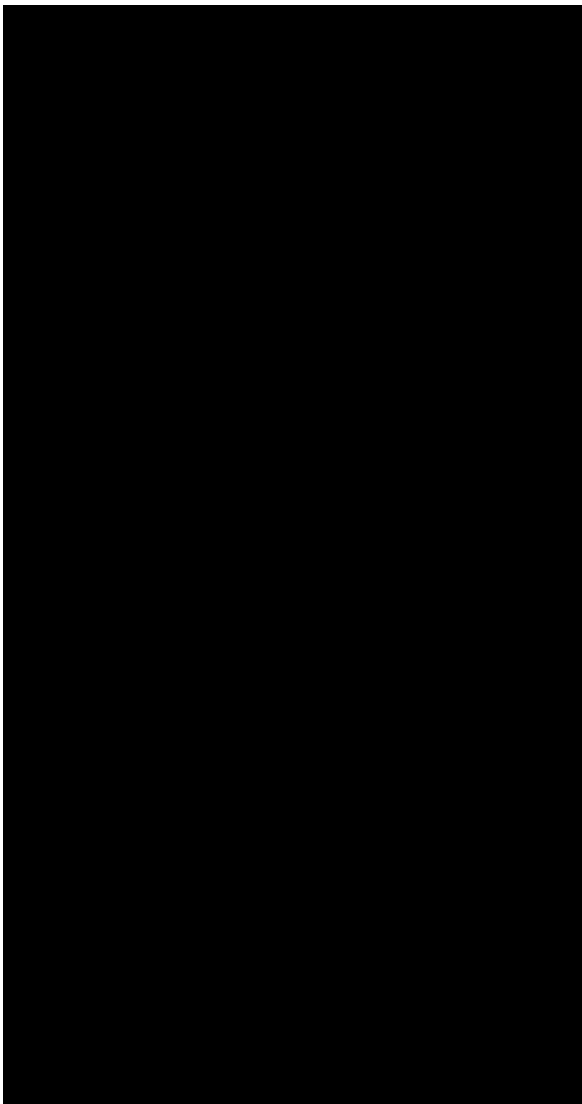
Den totala kapaciteten uppgår till cirka 770 miljoner m2 vilket motsvarar cirka 100.000 ton.

Packaging

Andel av
sammanlagd
omsättning.
41%

Affärsområdeschef
Ulf Kilander

MSEK	1989	1990	1991	1992	1993
Omsättning	4.829	5.331	5.445	5.386	6.205
Resultat					
efter avskrivningar ..	300	275	130	179	363
Sysselsatt kapital.	3.482	3.534	3.817	4.264	4.545
Investeringar.	374	573	851	586	332
Rörelsemarginal, % ..	6,2	5,2	2,4	3,3	5,9
Räntabilitet på sysselsatt kapital, % .	10,5	9,5	4,2	5,2	8,8
Anställda.	5.166	5.701	5.776	5.481	5.338

Ekonomisk utveckling 1989-1993

Wellpapp

Under 1989 förvärvades wellpappföretag i Belgien och Italien. Efterfrågan under året var god men resultatet försämrades på grund av kraftiga prishöjningar på wellpappråvaror. Under 1990 fortsatte efterfrågan att vara god och resultatet förbättrades, delvis på grund av föregående års förvärv. Under 1991 och 1992 försämrades marknaden och konkurrensentilltog. Priset på wellpapp föll men detta kompensades 1992 delvis av fallande priser på råvaror. Åven 1993 präglades av pressadewellpapppriser, men efterfrågan ökade.

Kraftliner

Det starka konjunkurläget i kombination med en utökad kapacitet ledde till ett förbättrat resultat 1989. Under 1990 försämrades marknaden. En låg dollarkurs ledde till ett ökande utbud av brun kraftliner från USA. Resultatet påverkades dock positivt av stigande marginaler för de ytliga linerkvaliteterna. Åren 1991 och 1992 genomfördes investeringar i såväl massabruk som i PM2 och kapaciteten höjdes till 600.000 ton. Driftsstörningar i samband med investeringarna i kombination med svagt marknadsläge och ofördelaktiga valutakursrelaterade effekter påverkade resultatet negativt. Med flytande krona förbättrades resultatet under slutet av 1992. Marknaden för kraftliner fortsatte att försämrades under 1993 men den svagakronkursens effekterna av rationaliseringar och kostnadsänkningar gav en kraftig resultatökning.

Prisutveckling

Index 1987=100	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Wellpapp	100	103	109	112	114	112	108
Brun kraftliner	100	104	109	104	96	94	95

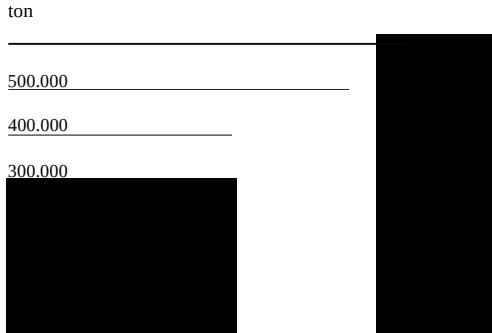
Verksamhet

Affärsområde AssiDomän Packaging omfattar all verksamhet som tidigare bedrivits inom ASSI Packaging och ASSI Kraftliner. Huvudprodukterna inom affärsområdet är wellpapp och kraftliner.

Koncernens wellpappleveranser uppgick 1993 till sammanlagt 1.035 miljoner m² (986 miljoner m²) wellpapp, en ökning jämfört med föregående år med 5 procent. Kraftlinerrörelsen ökade i leveranserna till 611.000 ton, en ökning med 10 procent jämfört med 1992. Produktion och leveranser under 1993 var de högsta i företaget sedan starten.

Rörelseresultatet för AssiDomän Packaging uppgick 1993 till 363 miljoner kronor vilket är en förbättring med 184 miljoner kronor eller mer än en fördubbling jämfört med 1992. Förbättringen beror på en kraftig resultatökning.

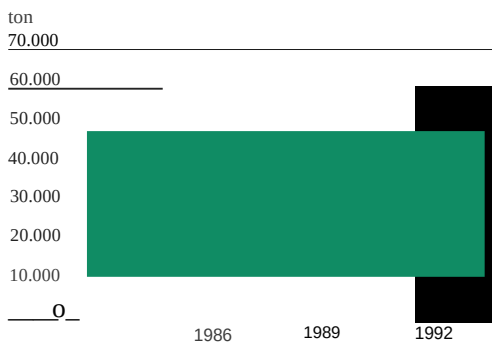
AssiDomäns leveranser av wellpapp

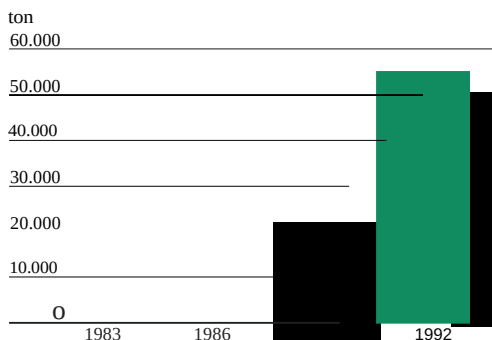
AssiDomäns leveranser av Royal Brown

AssiDomäns leveranser av Royal Modled

AssiDomäns leveranser av Royal White

tatförbättring i kraftlinerrörelsen. Kraftlinermarknaden har präglats av hård konkurrens. Detta har medfört ett tryck nedåt på priserna i lokala valutor för såväl ytvita som bruna kvaliteter. Deprecieringen av kronan och förbättrad kostnadsbild har emellertid stärkt konkurrenskraften och därmed höjt vinstmarginalen för kraftlinerrörelsen.

Efterfrågan på wellpapp i de flesta länder där AssiDomän Packaging är verksam har genom den europeiska lågkonjunkturen stagnerat eller gått tillbaka och resultatet i wellpapp-rörelsen har försvagats på grund av lägre priser. Till detta kommer kostnader för starten av den nya anläggningen i Yate i Storbritannien.

Produkter

Wellpapp

Wellpapp tillverkas genom att limma ihop tre pappersskikt; två plana med ett vågformat däremellan. Konstruktionen förenar styrka och styvhet med flexibilitet och stötdämpning. Utvecklingen av wellpapp har gått från enkla bruna lådor till skräddarsydda förpackningar med avancerat dekortryck.

Nya marknadssegment har öppnat sig under de senaste åren genom utveckling av tunna kvaliteter, mini- och microwell, vilka kan kombineras med förfinade tryckmetoder.

Wellpapp används framför allt som transportförpackning. Allt oftare förekommer wellpapp som butiksförpackningar och skyltställen i handeln samt som konsumentförpackning.

Kraftliner

Vid tillverkning av wellpapp används kraftliner eller testliner till ytskiktet. Kraftliner är i huvudsak tillverkad av färsk fiber medan testliner baseras på returfiber. AssiDomän Packaging tillverkar enbart kraftliner. Den volymmässigt största produkten är ROYALBROWN som tillverkas av blekt nyfiber och cirka 20 procent returfiber från wellpapp. Brun kraftliners viktigaste egenskap är den mekaniska styrkan men bra ytegenskaper blir allt viktigare. Koncernens marknadsandel i Västeuropa uppgår till cirka 15 procent.

ROYAL MODLED är en så kallad marmorerad kraftliner. Den har på ytan ett tunt skikt av blekt massa som ger en ljus men inte helt vit yta. AssiDomäns position på marknaden för marmorerad liner är mycket stark med en marknadsandel i Västeuropa på cirka 34 procent.

ROYALWHITE är en ytvit kraftliner (white top liner, WTL). Liksom den marmorerade linern har den en bas av oblekt massa, men ytskiktet av blekt massa är tjockare och innehåller även vitt pigment. Detta ger en helt vit och mycket bra tryckyta. AssiDomäns marknadsandel i Västeuropa uppgår till cirka 11 procent.

Koncernen producerar från och med 1993 även pigmentbestruken ytvit liner ROYALWHITE COTE. Denna kvalitet används för produkter med krav på avancerade tryckegenskaper. Under 1993 uppgick leveranserna av ROYALWHITE COTE till cirka 1.700 ton.

Produktionsanläggningar

Wellpapp

I AssiDomän Packaging ingår 50 anläggningar fördelade på åtta europeiska länder. Koncernen har wellpappfabriker förutom i Sverige även i Belgien, Danmark, Italien, Schweiz, Storbritannien och Tyskland. Dessutom finns två delägda fabriker i Nederländerna.

Av produktionsanläggningarna är 21 stycken utrustade med wellpappmaskiner, medan återstoden främst är kalladesheet-plants, som konverterar färdiga wellpappark till förpackningar. Därtill finns ett antal

anläggningar specialiserade på tryckning av liner och wellpapp samt tre fabriker som tillverkar formgjuten cellplast (Por-PacPlast AB). Då wellpapp är ett relativt skrymmande material, som inte kan bära några större transportkostnader, är wellpappmarknaden i huvudsak en lokal marknad. Wellpappfabrikerna är därför i hög grad beroende av den lokala ekonomiska utvecklingen.

En wellpappanläggning anses konkurrenskraftig inom en radie av 200-300 km. Av denna anledning är de flesta produktionsanläggningar lokaliserade till de stora tätbefolkade områdena i Europa.

Kraftliner

Produktionen av kraftliner inom AssiDomän Packaging sker vid Lövhölmens pappersbruk i Piteå. Anläggningen har en kapacitet på 625.000 ton per år och är därmed Europas största kraftlinerbruk. Där tillverkas ett komplett sortiment av brun, marmorerad och ytvit kraftliner. Även vissa specialkvaliteter tillverkas. Lövhölmens levererar kraftliner till förpackningsföretag i hela Europa, men huvuddelen av leveranserna är koncentrerade till Nordvästeuropa. Ett modernt distributornsystem och servicelager säkerställer korta leveranstider till huvudmarknaderna. Skeppning sker varje vecka från Piteå till terminaler i Storbritannien och på kontinenten. Till kunder i Skandinavien levereras kraftliner på järnväg medan övriga transporter sker huvudsakligen med fartyg.

Marknad

Wellpapp

AssiDomäns försäljning av wellpapp är koncentrerad till Europa. Den största enskilda marknaden är Storbritannien, som svarar för 25 procent av faktureringen. Därefter följer Tyskland och Sverige med vardera 16 procent. Andra viktiga marknader är Danmark med 13 procent och Italien med 8 procent.

Konsumtionen av wellpapp i Europa följer normalt den allmänna ekonomiska utvecklingen. Under 1980-talet var tillväxten i genomsnitt cirka fyra procent per år. Högst tillväxt redovisades 1989 med elva procent och lägst 1980 med noll procent.

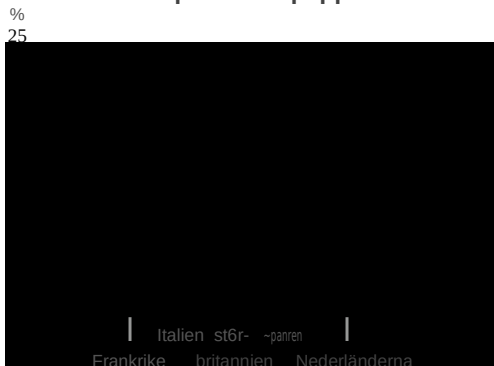
- Wellpapp
- Sheet Plant
- Kraftliner

De senaste åren har tillväxten varit låg som en följd av den svaga konjunkturen. Tillväxten 1992 var knappt tre procent och för 1993 pekar statistiken mot en tillväxt på en till två procent. Totalt konsumerades i Europa 1993 cirka 26 miljarder m² wellpapp.

Förbrukningen per person varierar kraftigt mellan Europas länder. Den största förbrukningen har Danmark med 56 kg/person och den lägsta Turkiet med 6 kg/person. I Sverige förbrukas 34 kg/person. Skillnaderna beror på faktorer som industristruktur, levnadsstandard, handelsmönster etc.

Andel av europeisk wellpappkonsumtion

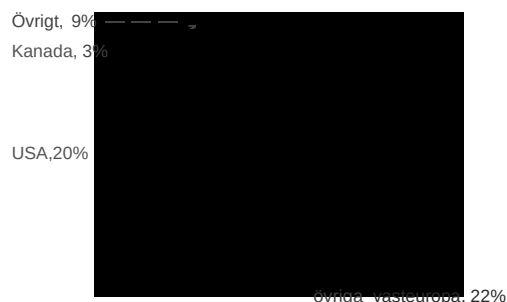
Kraftliner

Den västeuropeiska kraftlinermarknaden utvecklades volymmässigt negativt under 1993. Totalt minskade kraftlinerkonsumtionen med cirka 6 procent till 3,7 miljoner ton. Västeuropa är inte självförsörjande på kraftliner då endast 2,6 miljoner ton levereras av europeiska tillverkare. Resterande 1,1 miljoner ton levereras främst från USA samt från Brasilien, Kanada och Sydafrika.

I USA tillverkades 1993 cirka 20 miljoner ton liner. Under 1993 exporterades från USA 2,8 miljoner ton kraftliner, varav 0,6 miljoner ton gick till Europa.

Det samlade kraftlinerutbudet i Västeuropa var under 1993 större än efterfrågan, vilket medförde fallande marknadspris. Vad gäller brun kraftliner minskade utbudet från USA i mitten av året. Mot slutet av året kunde priset därför höjas något. För ytvit kraftliner har de europeiska tillverkarna ökat utbudet och priset har fallit under hela 1993.

Västeuropas totala kraftlinerförsörjning 1992, fördelat på ursprung

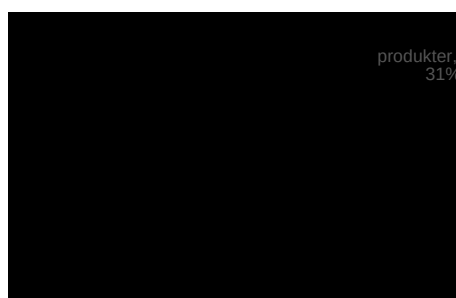
Kundstruktur

Wellpapp

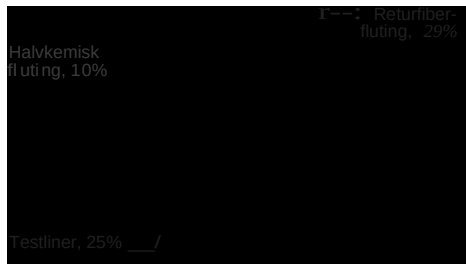
En betydande del av wellpappindustrins kunder finns bland producenter av dagligvaror. Den koncentration av antalet producenter som pågår i Europa medför att dessa kunder agerar över ett större geografiskt område än tidigare. Varför söker en hårdare bindning mellan kund och leverantör. Antalet så kallade pan-europeiska kunder ökar. För att betjäna dessa kunder krävs ett nätverk av wellpappfabriker över Europa. AssiDomän Packaging är en av ett fåtal wellpappkoncerner som har ett sådant nätverk och är därmed väl positionerat för att effektivt ta tillvara dessa affärsmöjligheter.

Wellpappindustrin har kunder inom nästan alla industrisektorer och handelsled. Den främsta sektorn är livsmedelsindustrin som svarar för 46 procent av wellpappförbrukningen i Europa.

Kundstruktur, wellpapp

Wellpappråvaror i Västeuropa 1992

Västeuropas förbrukning av wellpappråvaror

tusen ton
12.000

Kraftliner

AssiDomäns kunder är främst de västeuropeiska wellpappptillverkarna, som förbrukade nära 15 miljoner ton wellpappråvaror. Kraftlinerandelen var cirka 25 procent, vilket motsvarar 3,7 miljoner ton. Av detta var 0,2 miljoner ton marmorerad och 0,5 miljoner ton ytvit, resten var brun liner. AssiDomäns leveranser motsvarar 15 procent av Västeuropas kraftlinerbehov.

Konkurrenter

Wellpapp

Den europeiska wellpappindustrin omfattar cirka 680 fabriker ägda av omkring 480 koncerner och familjeföretag. Under 1980-talet framträdde på den europeiska marknaden ett antal stora leverantörer med tillverkning i ett flertal länder. ASSI var ett av dessa företag.

Av den totala produktionen 1993 svarade fem stora industrikoncerner för cirka 30 procent av volymen varav affärsområdets andel uppgår till cirka fem procent. Störst i Europa är SCA Packaging med omkring nio procent. Andra stora konkurrenter är irländska Jefferson Smurfit, amerikanska International Paper och franska Cellulose du Pin.

Kraftliner

Den främsta europeiska konkurrenten vad gäller brun kraftliner är SCA. Övriga större tillverkare av denna kvalitet är Cellulose du Pin, portugisiska Portucel och österrikiska Nettingsdorfer. Dessutom är, som tidigare nämnts, en stor del av konkurrenterna baserade utanför Europa. Sammantaget innebär detta att svensk produktion av brun kraftliner i hög grad kan dra fördel av kronans depreciering.

Vad gäller marmorerad och ytvit kraftliner är de främsta konkurrenterna finska Kemi och svenska Stora Billerud samt Korsnäs. Tillsammans med AssiDomän dominerar dessa aktörer den europeiska marknaden. Det faktum att samtliga ledande aktörer är baserade i Sverige och Finland innebär att krondeprecieringen inte inneburit någon större förbättring av AssiDomäns relativa konkurrenskraft.

Framtid

Investeringar

Under 1993 har investeringarna inom AssiDomän Packaging uppgått till 332 miljoner kronor jämfört med 586 miljoner kronor 1992. För att upprätthålla anläggningarnas tekniska standard på nuvarande nivå krävs under de närmaste åren investeringar på cirka 400 miljoner kronor per år. Detta motsvarar planerade avskrivningar.

Forskning och utveckling

AssiDomän Packaging Development utvecklar tillsammans med de olika wellpappbolagen inom koncernen förpackningslösningar för skilda geografiska marknader. Företaget fungerar också som centrum för erfarenhetsutbyte mellan bolagen inom områden som teknik, produktion och marknad.

Utvecklingsarbetet är koncentrerat på att utveckla kraftlinernas ytegenskaper i syfte att förbättra tryckbarheten.

Hot och möjligheter

Den övervägande delen av de hot och möjligheter som AssiDomän Packaging kan komma att möta är hänförliga till miljöområdet

Wellpapp är ett mycket användbart förpackningsmaterial. I förhållande till pris och vikt finns det knappast något material, som kan konkurrera med wellpapp vad gäller styka och styvhet. Wellpapp har därför goda möjligheter att stärka sin marknadsandel på förpackningsmarknaden. Överläggs wellpappen miljövänlig produkt och även tillverkningen av kraftliner har liten påverkan på miljön. Dessutom dominerar returfiberbaserad papp vid tillverkningen av wellpapp.

Som stor leverantör av förpackningar berörs AssiDomän av kraven på ökad återvinning. Wellpapp är emellertid lätt att återföra i fiberkretsloppet och redan idag är återvinningsgraderna så höga som 65 till 70 procent i flera europeiska länder. Kravet på ökad återvinning medför således en möjlighet för wellpappförpackningar att vinna marknadsandel på bekostnad av material, som inte är lika lätta att återvinna.

Det finns för närvarande ett klart önskemål om att minska sopvolymerna i samhället. Ett möjligt alternativ är att öka återvinningen, andra är att minska förpackningarnas storlek och antal samt att övergå till returemballage. Färre förpackningar och övergång till returemballage minskar marknaden för såväl wellpapp som för kraftliner. Särskilt på den tyska marknaden har användningen av returemballage ökat.

Den utveckling mot färre och större reaktörer på wellpappmarknaden som pågick det sista decenniet kommer med största sannolikhet att fortsätta. Wellpapp tillverkning är visserligen långt ifrån lika

kapitalintensiv som massa- och pappersproduktion, men även inom denna sektor har investeringarna kommit att bli tämligen stora. En ny wellpappanläggning i konkurrenskraftig storlek innebär en investering på 250 till 300 miljoner kronor. Dessutom ökar antalet kunder som efterfrågar bred geografisk täckning hos wellpappföretagen. Storleken kommer därför sannolikt att bli en allt viktigare konkurrensvariabel på wellpappmarknaden framöver.

Linermarknadens volymtillväxt tas i huvudsak i anspråk av returfiberbaserade produkter. Svensk kraftlinerindustri har emellertid genom kostnadsänkningar och det rådande valutaförhållandet en god konkurrenskraft jämfört med nordamerikansk och kontinentala tillverkare.

Andelen returfiberbaserade råvaror i wellpappsystemet kan långsiktigt inte drivas för högt. Av kvalitetsskäl måste alltid en viss andel nya fibrer tillföras. Detta sker i huvudsak via kraftliner. Nyfiber i kraftlinern ger överlägsen styrka och tryckbarhet

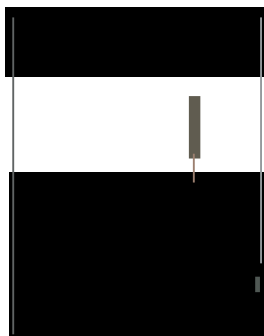
Prognos

Förbrukningen av wellpapp följer vanligen den allmänna konjunkturen. De senaste åren har därmed kännetecknats av en svag tillväxt för hela den europeiska wellpappindustrin. För 1994 förväntas en tillväxt för wellpapp på ett par procentenheter.

Inom kraftlinerindustrin finns en global överkapacitet. Detta förhållande kvarstår även 1994, trots att kapacitetstillväxten i USA förväntas bli låg. I Europa ökar kraftlinerkapaciteten något, främst genom trimningar. Substitutionen från kraftliner till testliner har fortsatt under 1993. Efterfrågan på kraftliner bedöms därför växa med en till två procent under året. Sammantaget för affärsområdet bedöms resultatet efter avskrivningar för 1994 komma att ligga på ungefär motsvarande nivå som 1993.

Skog & Trä

Andel av
sammanlagd
omsättning,
21%

Affärsområdeschef
Roger AsserstJhl

MSEK	1989	1990	1991	1992	1993
Omsättning ..	3.164	3.243	3.099	3.138	3.206
Resultat efter avskrivningar .	446	572	663	786	911
Sysselsatt kapital	6.885	5.903	5.771	5.647	5.552
Investeringar .	275	257	222	143	108
Rörelsemarginal, o/o.	14,1	17,6	21,4	25,0	28,4
Räntabilitet k- sysselsatt apital, o/o	6,6	9,1	11,5	13,8	16,5
Anställda ..	5.195	4.396	3.679	3.037	2.716

I affärsområdet Skog & Trä ingår förutom AssiDomän Skog och AssiDomän limber även arrendeverksamheten.

Vid beräkning av räntabilitet på sysselsatt kapital har ett konstant fastighetsvärddika med bokfört värde per 31 december 1993 använts.

Verksamhet

AssiDomän Skog

MSEK	1989	1990	1991	1992	1993
Omsättning ..	2.260	2.272	2.300	2.386	2.291
Resultat efter avskrivningar .	300	442	634	786	794
Anställda ..	4.348	3.555	2.896	2.306	1.996

Ekonomisk utveckling 1989-1993

Efter devalveringen av den svenska kronan 1982 ökade priserna på timmer och massaved stadigt fram till 1990. Under 1991 inträffade en snabb försämring av efterfrågan på sågverkens produkter och därmed även timmer. Samtidigt minskade efterfrågan på svensk massaved. Den svaga konjunkturen för skogsprodukter har därefter medfört successiva prissänkningar på timmer- och massavedssortimenten under åren 1991-1993. Genom en ökad virkesuttagsvolym under dessa år har dock intäktsnivån stort kunnat behållas.

Averkningsorganisationen karaktäriserades i slutet av 1980-talet av en stor och tung administration, överkapacitet i produktionen samt låg mekaniseringsgrad i gallringsverksamheten. Den ökade vinstnivån under 1990-talet har i första hand åstadkommit genom rationaliseringar och effektiviseringar. Skogsvårdskostnaderna har kunnat minskas genom en mer differentierad och genomtänkt återväxtplanering utan att återväxtresultaten äventyrats. Hyggesrensning och röjningar har minskat i omfattning. Kostnaderna har under 1989-1993 genom dessa åtgärder minskats med cirka 25 procent i löpande priser.

Prisutveckling

Index 1987=100	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Massaved.	100	106	116	119	114	106	93
Barrsågtimmer.	100	105	111	119	121	111	99

AssiDomän Skog bedriver skogsbruk. Koncernen äger 3,4 miljoner hektar produktiv skogsmark. De främsta produkterna är timmer och massaved.

Virkesproduktion och virkesförsäljningsvaror för drygt 90 procent av omsättningen. Intäkter från försäljning av jakt- och fiskerättigheter, skogsplantor samt

maskinservice och markupplåtelse, bidrar sedan knappt tio procent av omsättningen.

Successivt sker en ökning av produktion och försäljning av timmersortiment med högt värde i förhållande till övriga sortiment.

Timmerandelerna har under perioden 1990 till 1993 ökat från 53 procent till drygt 56 procent av uttagen volym.

Kundanpassning, hög leveranssäkerhet och stabilitet samt effektiva leveranssystem medför att affärsområdets position som leverantör till sågverksindustrin är stark. Inom övriga affärssegmenter sker en successiv resultatförbättring genom ökad affärsmässighet och marknadsbearbetning. Så har till exempel jaktarrangemang och verksamheten fördubblat sitt resultat under perioden från 1990 till 1993 till knappt 60 miljoner kronor.

Skogsmarksinnehavets storlek

I samband med bolagiseringen 1992 tillfördes AssiDomän cirka 3,4 miljoner hektar produktiv skogsmark varav 3,2 miljoner hektar brukas aktivt. Kvar i staten blev cirka en miljon hektar produktiv skogsmark varav 0,3 miljoner hektar brukas av AssiDomän fram till 1 juli 1996. Dessa marker ägs av staten genom statens Fastighetsverk.

Arealer produktiv skogsmark 1994-01-01

Miljoner hektar	Totalt	Varav brukas
AssiDomän	3,4	3,2
Statens Fastighetsverk	1,0	0,3
Summa	4,4	3,5

Den icke brukade produktiva skogsmarken består av större sammanhängande naturskyddade, mycket svår förnygrade, svårtillgängliga eller på annat sätt svårbrukade marker. Den helt dominerande delen av de fjällnära skogarna hänförs till denna kategori. Även inom den brukade produktiva skogsmarken finns många små men tillsammans arealmässigt betydande områden, som i ett ekologiskt baserat skogsbruk lämnas eller avverkas försiktigt. Sådana områden är redovisade inte, och de förekommer i en omfattning som är jämförbar med förekomsten hos övriga skogsägare.

Statistiska uppgifter om AssiDomänsskogsinnehav

Nettotillväxt på brukad mark 1993

Per hektar och år	2,4 m ³ fub
Total årlig tillväxt	7,8 milj. m ³ fub

Awerkning/tillväxt

Total årlig awerkning	5,7 milj. m ³ fub
Andel av tillväxten	74%

Virkesförråd på brukad mark

Per hektar, snitt	67 m ³ fub
Totalt	213 milj. m ³ fub

Av den totala årliga stamvolymtillväxten kommer en viss del att försvinna i form av träd som dör och multnar ner. Resten, det vill säga nettotillväxten, är i princip tillgänglig för awerkning eller för att lägga till virkeskapitalet.

AssiDomänsskogsmarken, som utgör 14,5 procent av hela landets skogsmarksareal, har låga virkesförråd och tillväxt per hektar jämfört med skogsbruket i övrigt. I hela Sverige är virkesförrådet 95 m³fub per hektar och nettotillväxten 3,4 m³fub per hektar och år. Huvudförklaringen är att AssiDomänsmarken har en nordlig tyngdpunkt, och att de ofta ligger långt från bördiga odlingsbygder. Relationen mellan awerkning och nettotillväxt (drygt 70 procent) och möjligheten att långsiktigt öka awerkningarna är emellertid mycket lika för AssiDomän och det övriga skogsbruket.

Skogsmarksinnehavets belägenhet

Skogsmarkens belägenhet framgår av kartan på sidan 36. AssiDomän Skog har definierat trekärnområden som kommer att prioriteras.

- Ett mellanområde i Norrlands inland med mycket goda förutsättningar för produktion av kvalitetsvirke av tall.
- Ett område i mellersta Bergslagen med god arrondering och goda förutsättningar för produktion av kvalitetsvirke av såväl tall som gran.
- Ett område i östra Småland, med förhållandevis god arrondering och goda förutsättningar för produktion av kvalitetsvirke av främst tall.

Genom försäljningar av periferaskogsområden och eventuell tockså byten med andraskogsägare, kommer koncernens skogsägande att på sikt koncentreras till ovan nämnda områden. Som framgår av kartan på sidan 9 är förutsättningarna mycket goda till integration med de flesta av koncernens sågverksamt med massbruken i Frövi, Karlsborg och Lövhöjden. Av främst transportekonomisk skäl kan AssiDomän Skog endast ge ett begränsat bidrag till virkesförsörjningen i Dynäs och Vallvik.

Virkesuttager på de marker AssiDomän nu äger, tusen m³ub

	1990	1991	1992	1993	Andel timmer %
Norra Sverige.....	2.463	2.523	2.840	2.757	52
Mellersta Sverige....	1.274	1.554	1.701	1.740	58
Södra Sverige.....	923	1.100	1.221	1.218	62
Totalt hela AssiDomän..	4.660	5.177	5.762	5.715	56

Tillväxten på de marker AssiDomän nu äger, tusen m³ub

	Tillväxt 1993	Averkningstillväxt %
Norra Sverige	4.011	69
Mellersta Sverige	2.095	82
Södra Sverige.....	1.660	73
Totalt hela AssiDomän..	7.766	74

Massaved, fördelning på köpare

	1990	1991	1992	1993
Köpare				
- ASSI/Ncb	60%	59%	62%	56%
- Övriga företag i Sverige	39%	40%	37%	43%
- Export	1%	1%	1%	1%

Timmer, fördelning på köpare

	1990	1991	1992	1993
Köpare				
- AssiDomän Timber	23%	21%	22%	26%
- Övriga sågverksföretag i Sverige	76%	78%	76%	73%
- Export	1%	1%	2%	1%

Virkeskvalitet tall

- Mycketbra
- Bra
- Normalt
- D Dålig

Virkeskvalitet gran

- IIa
- Normalt
- D Dålig

Kärnområden och sågverk

- Delar av Västerbotten och Norrbotten
- Befragslagen
- Östra smÅland

AssiDomänsexterna leveranser av timmer i Sverige skertill mellan 150 och 200 olika sågverksföretag. Huvuddelen av försäljningens sker till medelstora och stora företag . .

Timmerförsäljningen

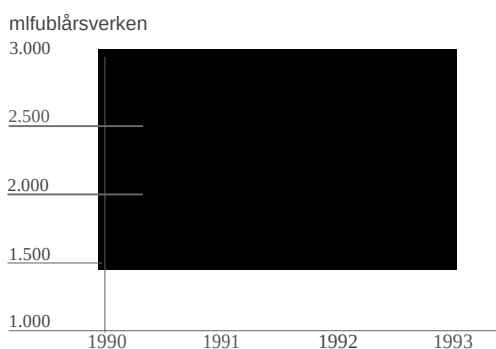
Timmerförsäljningen är betydligt lönsammare än massavedsförsäljningen. Idag svarar timmersidan för 56 procent av leveransvolymen men 73 procent av rotnettot. Lönsamheten i massavedsförsäljningen har dock förbättrats jämfört med mitten av 1980-talet. Detta har möjliggjorts av att gallringskostnaderna sänkts kraftigt bland annat genom ökad mekanisering.

På sikt kommer gallringsandelen att öka vilket allt annat lika - minskar timmerandelen. Minskningen kan dock mötas genom effektivare gallringsavverkning och val av gallringsform.

Produktivitetens utveckling

Kraftfulla rationaliseringar och effektiviseringar har genomförts under perioden från 1990-1993. Till detta kommer redan beslutade åtgärder för 1994 och 1995, vilka beräknas minska kostnadsmassan med 150-200 miljoner kronor vid oförändrad verksamhetsvolym. Sammantaget innebär detta att personalinsatsen trots ökad produktion beräknas minska med 60 procent från 1990 till 1995.

Produktivitet inklusive entreprenörer

AssiDomän limber

MSEK	1989	1990	1991	1992	1993
Omsättning	1.160	1.261	1.079	1.063	1.250
Resultat					
efter avskrivningar	91	113	-11	-53	56
Antal anställda	847	841	783	731	720

Ekonomisk utveckling 1989-1993

Den senaste näringsperioden har präglats av kraftiga marknadsvängningar, främst beroende på den allmänna konjunkturutvecklingen. Till och med förstahälvåret 1990 var trävarumarknaden mycket stark, för att sedan successivt försvagas och nå en bottennivå slutet av 1992. Under 1993 har marknaden åter stärkts.

Under 1990 och 1991 försämrades de svenska sågverkens konkurrensförmåga framför allt på trävaror av lägre kvalitet. Utbudet av kanadensiska och ryska trävaror på den europeiska marknaden var stort under dessa år och den svenska marknaden försvagades kraftigt. Timbers beroende av den svenska marknaden är större än för övriga svenska träförädlingsföretag. Detta genererade goda vinster i början av femårsperioden. I takt med att den inhemska marknaden minskade har dock de svenska sågverksföretagen i allmänhet och Timber i synnerhet ökat sin exportandel. För Timbers del var andelen värdemässigt cirka 65 procent 1993, jämfört med cirka 40 procent 1989.

Deprecieringen av den svenska kronan hösten 1992 blev en vändpunkt för de svenska sågverken och exporten ökade markant. Dessutom avtog leveranserna från Kanada och Ryssland successivt under 1992, en utveckling som fortsatt under 1993.

Timbers produktion ökade från 1989 till 1993 med cirka 150.000 m³sv. Omkring hälften av denna ökning har tillkommit genom företagsköp, medan resterande del är hänförlig till produktionsökningar vid befintliga enheter. En produktivitetssökning under femårsperioden har starkt bidragit till att hålla förlusterna nere under de konjunkturmässigt svaga åren 1991 och 1992.

Prisutveckling

Index 1987=100	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Furu..	100	109	125	134	119	108	116
Gran	100	104	118	136	116	107	116

AssiDomän Timberdrivers sågverks och anläggningar för vidareförädling av sågdeträvaror. Förutom snickeri- och konstruktionsvirke produceras tryckimpregnerade, limmade och hyvlade varor. Vidare tillverkas olika typer av emballageprodukter som till exempel pallar, pallkragar och kabeltrummar.

Produktionsanläggningar

Koncernens sågverksrörelse består av 15 sågverk utspridda över Sverige och lokaliserade till de områden där koncernen äger skog. Den totala kapaciteten uppgår till cirka 915.000 m³sv. Till skillnad från de stora konkurrenterna i Sverige och Finland har koncernen förhållandevis många medelstora sågverk. Den genomsnittliga storleken på AssiDomäns anläggningar ligger dock på samma nivå som till exempel skogsägarens sågverk. Vissa av sågverken är specialiserade på särskilda typer av timmer och når därför bra effektivitet trots begränsad storlek. De två största sågverken är

Hasselfors(215.000m³sv) och Lövholmen(150.000m³sv). En fortsatt koncentration av sågverk till de ovan nämnda kärnområdena kommer att ske de närmaste åren. På sikt beräknas två optimala storleksklasser på sågverksanläggning: föreligga, en vid cirka 100.000 m³sv och en annan vid cirka 250.000 m³sv beroende av vald teknik.

Produktivitetens utveckling

Ett sätt att mäta ett sågverksföretags produktivitetens utveckling är att följa produktionen per anställd över en viss tidsperiod. För Timbers del innebär det en produktivitetens ökning på 150 procent sedan 1986. Produktionen är alltså mer än dubbelt så stor per anställd idag som den var 1986. Det här måttet blir dock något missvisande för en koncern som limber där sågverksproduktionen endast är en del i en integrerad produktionskedja.

Marknad

Marknadsutveckling

Massaved

Efterfrågan på massaved har hittills under 1990-talet stagnerat totalt sett och regionalt har det skett minskningar på grund av nedläggning av vissa mindre fabriksenheter. Samtidigt har konkurrensen ökat såväl pris- som volymmässigt från olika exportländer utanför Skandinavien.

I svensk massa- och pappersindustri sker en stadig ökning av andelen returfiber, om än från en mycket låg nivå. Det är främst inom tidningspappersbruken i södra Sverige och vid vissa linerbruk i norra Sverige som ökningen varit markant. Idag svarar den totala returfiberanvändningen för cirka tio procent av fiberbehovet i Sverige, och man kan förutse en fortsatt svag ökning av den andelen.

Ökade krav på kvalitet, miljömässigt och uthålligt skogsbruk samt den lägre svenska kronkursen bedöms leda till förbättrad konkurrenskraft för den svenska massaveden under resten av 1990-talet.

Massavedsmarknaden

AssiDomäns andel	1990	1993
- Norra Sverige.. .. .	10%	12%
- Mellersta Sverige.. .. .	4%	5%
- Södra Sverige...	3%	3%
Totalt hela landet.	17%	20%

Timmer

Förbrukning och efterfrågan på timmer ökar successivt i Sverige. Från 1990 till 1993 har efterfrågan ökat med cirka tio procent, det vill säga i snitt 2,5 procent per år.

För resten av 1990-talet förutses en fortsatt ökning av efterfrågan och kapacitet i den svenska sågverksindustrin. Särskilt intressant och värdefull är den utvecklingsområde som sker mot högproduktiva anläggningar för att bland annat kunna såga klenare timmerdimensioner.

Timmermarknaden

AssiDomäns andel	1990	1993
- Norra Sverige.	19%	22%
- Mellersta Sverige.	11%	12%
- Södra Sverige	5%	7%
Totalt hela landet	35%	41%

Sågverk

AssiDomän Timbers exportandel uppgår till 85 procent. De största marknaderna är Danmark, Italien, Norge, Storbritannien och Tyskland. Tillsammans står dessa fem huvudmarknader för tre fjärdedelar av exporten.

Av Timberstotala produktionsvolymen är cirka 50 procent kundanpassade varor och 50 procent standardvaror. På grund av skillnad i kvalitetssortering vid sågverkens samt skillnad i timmeråvarans kvalitet är standardvarorna endast begränsat utbytbara för kunderna. Av leveranserna går cirka hälften via grossister och importörer och resten till direktkunder.

Historiskt har distributionen av sågade trävaror dominerats av grossister och importörer. På senare år har snickeriindustrin koncentrerats till större enheter, vilka i allt större utsträckning söker direktleverans av kundanpassade varor från sågverken. Grossisterna har dels koncentrerats till större företag, dels integrerats sig framåt till främst byggmaterialhandeln även snickeriindustrin. I båda fallen söker kunderna sig till färre leverantörer, som kan leverera en stor volym av en kundanpassad vara i ett avtalat flöde. Direktkontakterna kräver teknisk försäljning och egen eller samordnad säljorganisation på de viktigaste geografiska marknaderna. AssiDomäns styrka ligger i att ha tillgång till egen skog i kvalitetsområden samt tillräcklig sågkapacitet för att vara samarbetspartner till de allt större kunderna. Kontinuerligt sker ett arbete för att förbättra kundkontakten.

Totalt sett har AssiDomänTimber efter förvärvet av HasselforsTimber en marknadsandel i Sverige uppgående till cirka tio procent. AssiDomänTimber svarar för sju procent av den svenska produktionen av sågad trävara. Inom de delsegment där koncernen arbetar är dock andelen betydligt högre. Detta gäller särskilt kvalitetsfuruproduktionen.

Timmerråvara

AssiDomänstimmeravverkning beräknas för närvarande till 3,2-3,4 miljoner m³fub. Totalt beräknas AssiDomänTimberstimmerförbrukning uppgå till cirka 1,9 miljoner m³fub. Endast cirka 55 procent av Timbers förbrukning beräknas av transportekonomiska skäl levereras från egen skog. Tillgången på timmer inom AssiDomän samt möjligheterna att genom marginalinvesteringar i sågverksrörelser öka kapaciteten i intressanta skogsområden är en potential inför framtiden.

AssiDomänTimbers verksamhet är baserad på timmer från AssiDomänsskogsbruk och skall organiseras så att skogsinnehavet bäst utnyttjas. Det är därför naturligt att Timbers verksamhet främst koncentreras till områden, där AssiDomän har stora sammanhängande skogsinnehav. Inom dessa områden kan fördelarna av ett samarbete mellan skoglig verksamhet och sågverksrörelse bäst utnyttjas.

Marknadsutsikter

Skog

I de svenska skogarnas successivt kraftig ökning av virkesförråden för närvarande avverkas cirka 70 procent av tillväxten och möjligheterna att successivt öka avverkningarna utan att reducera hålligheten anses goda. Samtidigt sker en mycket svag expansion i den svenska skogsindustrin om man undantar sågverksindustrin. Dessutom bidrar ett ökat utnyttjande av returfiber till att behovet av svensk nyfiber i form av massaved eller sågverksflis understiger den möjliga tillgången. Svag prisutveckling och periodvis regionala utbudsoverskott kommer därför att känneteckna massaved- och flismarknader i Sverige. Sågverksindustrins successiva expansion möjliggör däremot en ökad avsättning av såväl grövre som klenare dimensioner av sågbar sortiment.

Den totala virkesbalansen i Sverige visar på ett stort överskott på virke, om avverkningsmöjligheterna skulle utnyttjas fullt ut. Skogsstyrelsen redovisar i "Virkes-

balanser 92", att avverkningspotentialen ligger 39 procent över dagens faktiska avverkningsnivå. Speciellt stora potentiella överskott finns de nordligaste och sydligaste delarna av landet.

Det framtida ölade virkesutbudet i Sverige kommer till mycket stor del att bestå av grovt granvirke samt lågkvalitativt och klen virke av alla träslag. Inom överskådlig tid kommer därför tillgången på fiberråvara för till exempel massaproduktion att vara god i landet. Utbudet av högkvalitativt talltimmer kommer generellt inte att kunna öka på samma sätt. I de talledomier där, mindre bördiga delar av landet där AssiDomän har sina kärnområden kommer dock tillgången på sådan råvara att vara god.

Sjögverk

Konsumtionsökningen av sågade trävaror har globalt sett under de senaste 30 åren uppgått till 2,6 procent per år. Konsumtionen styrs i första hand av den allmänna ekonomiska utvecklingen. Dessutom kan förändringar i konsumtionsmönstren stå, bland annat på grund av förskjutningar i relativ pris på olika substitut.

Den svenska sågverksbranschen exportmöjligheter påverkas dessutom av utbudet av sågade trävaror från Kanada och det forna Sovjetunionen. Andra viktiga parametrar är dels den svenska kronans värde gentemot andra valutor och dels den relativa timmerprisutvecklingen i olika länder. Då kostnaden för timmer utgör en stor del av den färdigvarans pris är detta en mycket viktig variabel.

Det årliga utbudet på världsmarknaden från Kanada och det forna Sovjetunionen har under de senaste åren minskat med cirka fem miljoner m³, vilket motsvarar halva Sveriges årsproduktion. Exporten från det forna Sovjetunionen har minskat på grund av bland annat nedsliten utrustning, finansieringsproblem och en dåligt fungerande infrastruktur. Exporten från Kanada faller av flera skäl. Den starka kursen på kanadadollarna i relation till de europeiska valutorna har gjort export till de europeiska länderna mindre intressant. Däremot är US-dollar stark även mot den kanadensiska vilket i kombination med höga virkespriser i detta område gjort USA-marknaden attraktiv. Kanadensisk export till Europa har även störts av förekomsten av vissa skadegörande insekter i kanadensiskt virke. De senaste åren har Kanada minskat sin årsexport till Europa med två till tre miljoner m³.

Avsättningen av mark till naturreservat i USA och nordvästrastater har inneburit en permanent och mycket kraftig nedgång i avverkningsvolymerna i detta område.

Produktionsbegränsningar på grund av råvarusituationen i flera länder runt Stilla Havet beräknas på sikt komma att leda till en fortsatt omorientering av den kanadensiska exporten från Europa till stilla Havsområdet. Även en viss del av den ryska exporten kan komma att följa detta mönster.

Konkurrenter

Skog

De stora skogsföretagen samt skogsägarföreningar, som helt saknar eller innehåller mycket liten egen silvverksrörelse är de stora konkurrenterna på timmermarknaden.

Bland övrig konkurrens märks import från länder utanför Skandinavien främst Baltikum, Polen, Ryssland och Tyskland. Massavedkonkurrerar även med sågverksflis. Eftersom flis är en biprodukt blir priskänsligheten mindre. Särskilt gäller detta i tider av god efterfrågan på sågade trävaror.

Sjögverk

I Norden liksom i Europa är AssiDomän Timber den fjärde största producenten av sågade trävaror med en kapacitet i dagsläge på 915.000 m³.

Sågverksindustrin i Europa präglas av många små aktörer. Strukturella förändringar inom sågverksbranschen pågår men har under 1980-talet dämpats på grund av god efterfrågan. Förändringstakten bedöms accelerera under 1990-talet.

I tabellen visas de tio största producenterna av sågade trävaror med ungefärlig produktionskapacitet.

Producenter av sågade trävaror	Land	Prod kap tusen m ³ /år
Erso-Gutzeit	Finland	1.465
United Paper Mills	Finland	1.180
Metsä-Selä	Finland	1.000
AssiDomän	Sverige	915
Kymmene	Finland	900
Stora	Sverige	700
SCA	Sverige	670
Schweighofer Holzindustri	Österrike	600
Norske Skog	Norge	500
Pfeifer Holzindustri	Österrike	480

1) Inklusive franska sågverk 175.

Framtid

Investeringar

Skog

Investeringarna i skogsmaskiner utgör idag cirka 75 procent av investeringsvolymerna för maskiner och inventarier. Huvuddelen avser reinvesteringar.

Skogsmaskinparken minskar för närvarande i samband med det pågående effektiviseringsprogrammet. På kort sikt är därför investeringsbehovet stort. Efter genomförda effektiviseringar finns behov av att öka investeringsnivån för skogsmaskiner i storleksordningen 25 miljoner kronor per år, jämfört med dagens nivå om cirka 60 miljoner. Den genomsnittliga livslängden för skogsmaskiner är sex till sju år.

Teknisk utveckling av skogsmaskinerna bedöms inte medföra högre prisutveckling än inflationen.

Investeringar i mekaniserad skogsvård och informationsteknik bedöms öka men påverkansgraden av totala investeringsnivån är marginell.

Investeringar i skogsbilvägarna bedöms inte öka jämfört med idag.

Sjögverk

Under de senaste åren har investeringar i kammartorkar gjorts för att förbättra kvaliteten på torkningen och för att möta kundernas krav på nedtorkat virke. Framtida investeringar i ädels produktivitetshöjande kvalitetsförbättrande. De produktivitetshöjande effekterna nås genom marginalinvesteringar för att bättre utnyttja befintlig sönderdelningskapacitet samt på investeringar i klen timmerlinjer. De kvalitetsförbättrande investeringarna avser främst torkar.

Det framtida investeringsbehovet (exklusive kapacitetshöjningar) ligger på omkring 80 miljoner kronor per år.

Forskning och utveckling

Skog

AssiDomän Skog samverkar med övriga skogsbruksföretag i Sverige genom gemensam forskning och utveckling via branschforskningsinstitutet Årlien. Investeras mellan fem och sju miljoner kronor i denna verksamhet. I egen regi sker teknisk utveckling, produktutveckling och administrativ utveckling och årligen investeras sex till sju miljoner kronor i denna verksamhet. Totalt innebär detta forskning och utvecklingskostnader i storleksordningen 15 miljoner kronor per år vilket motsvarar 0,7 procent av omsättningen.

Sågverk

AssiDomän Timber har relativt hög andel kundanpassade leveranser och produkter samt en relativt hög andel direktleverans till virkesförbrukande industrier. I dessa direktkontakter med kunder sker en utveckling av kvaliteter och förädlingsgrad. Framöver avser AssiDomän Timber att avsätta stora resurser för att utveckla detta samarbete. För närvarande pågår utvecklingsarbete inom kvalitetsstyrning och kundanpassade informationssystem.

Framtida virkesuttag

Virkesuttagen ligger på cirka 70 procent av tillväxten på den brukade skogsmarksarealen. En stor del av tillväxten ligger dock för närvarande i icke avverkningsmogent skog, varför avverkningen under lång tid framåt måste understiga tillväxten. Successivt kommer virkesuttaget att kunna öka - främst genom ökade gallringsuttag.

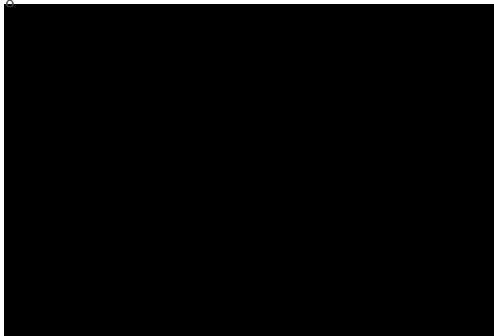
Såväl virkesförrådens som tillväxten kommer under de närmaste decennierna att ytterligare öka. På 20 till 30 års sikt är det rimligt att virkesuttagen kan öka till cirka åtta miljoner m³ tub, vilket innebär en trendmässig ökning av virkesuttagen på en till två procent per år.

Förändringerna i virkesförrådets storlek gör att andelen grovskog i slutavverkningarna kommer att öka, vilket beräknas kompensera för den ökade andelen gallringsvirke. Andelen timmer kan därför förväntas ligga relativt konstant över tiden.

Avverkning AssiDomän

Milj m³ fublår

8

AssiDomänsmarker är belägna med tyngdpunkten i utpräglade tallområden. Andelen talltimmer i avverkningar är högre än för svenskt skogsbruk i sin helhet. För AssiDomän kommer andelen talltimmer att förbli konstant även i framtiden, medan det svenska skogsbruket i övrigt går mot en kraftigt ökad andel i timmerfångsten.

Hot och möjligheter

Skog

AssiDomäns integration mot massaindustrin tryggar avsättningen av massaved inom stora geografiska områden. Det nya företaget blir en komplett aktör på virkesmarknaden vilket underlättar virkesbyten med andra företag för att hålla transportkostnaderna nere.

En fortsatt marknad för bioenergi underlättar möjligheten för skogsbruket att tillmötesgå massaindustrins ökade krav på virkeskvalitet genom utsortering av "sämre" virke till energived. De successivt ökade virkesuttagen får en säker och naturlig mottagare i den egna industrin.

Bristen på kvalitetsvirke inom trävarusektorn ökar globalt. Efterfrågan på de kvaliteterna som produceras i AssiDomänsskogsbruk bör därför förbli stark och successivt öka. Prisnivån och prisutvecklingen på timmersortimenten väntas förbli stark.

Svenskt skogsbruk och inte minst AssiDomänsmiljöprofil blir en konkurrensförde på en allt mer miljömedveten global marknad.

Verksamheten är i hög grad beroende av Sveriges internationella konkurrenskraft. Utvecklingen av den svenska inflationen och kronans kurs är därför av stor betydelse. Andra risker av mer branschspecifik natur är bland annat följande:

- De ökade transportkostnaderna vilka slår extra hårt på AssiDomänsinlandsbetonade skogsbruk. Här utgör EU-bestämmelserna om korta fordon ett allvarligt hot.
- Luftföroreningarna vilka främst i sydvästra Sverige på sikt kan orsaka stora skador på skogen.
- Ett långsiktigt beroende av fiberindustri och sågverksindustri vilka i sin tur är utsatta för hot från substitut från andra material.
- skogsbruket i olika länder arbetar på lika villkor och inslaget av statliga subventioner är stort utanför Sverige.

Sågverk

Den svaga svenska valutan kommer förde närmaste åren att innebära att producenter av sågade trävaror i Sverige kommer att ha en mycket stark konkurrenskraft.

Koncernens sågverksrörelse är Sveriges största och en av de större i Europa. Detta i kombination med Assi Domäns starka finansiella ställning innebär en utmärkt bas för en framtida utveckling, både vad gäller produktutveckling och expansion.

Det miljövänliga skogsbruket i Sverige kommer i allt högre grad att innebära en konkurrensförde. Konsumenterna är av miljöskäl alltmer tveksamma till tropiska träslag. Dessutom minskar avverkningsvolymerna på många håll på grund av olika typer av avverkningsbegränsningar eller därför att ett kortsiktigt skogsbruk bedrivits.

Den hotbild som kan skönjas är främst den relativa konsumtionsminskningen av sågade trävaror som alltjämt fortgår. Totalt sett är konsumtionsnivån relativt konstant, men konsumtionsnivån per person har successivt minskat i stort sett i hela Västeuropa. Det beror främst på förlorade marknadsandelar gentemot substitutionsvaror som plast, aluminium och stål.

En annan hotbild är utvecklingen i det forna Sovjet, där det finns mycket stora skogstillgångar. När och hur dessa kommer att utnyttjas är emellertid svårbedömt. Kvaliteten hos den ryska råvaran konkurrerar inte direkt med den svenska kvalitetsfuran. Ett högre kapacitetsutnyttjande av de inhemska sågverken i de viktiga importländerna Frankrike, Storbritannien och Tyskland kan förväntas vilket ökar konkurrensen.

Prognos

Avgörande för den framtida resultatutvecklingen är virkesprisernas utveckling vilken i sin tur är avhängig av kundernas - den svenska skogsindustrins - konkurrenskraft. Virkespriserna under 1993 var desamma som i mitten av 1980-talet, vilket i reala termer innebär en betydande nedgång. Under 1993 har timmerpriserna återhämtats något, medan massvedspriserna fortsatt att sjunka. För timmerpriserna förutses på kort sikt en ökning, medan massavedspriserna förväntas bli i stort sett oförändrade.

Kostnaderna kommer att påverkas positivt av den omstrukturerings-, rationaliserings- och anpassningsverksamheten som genomförs under den kommande tvåårsperioden. Efter genomförandet av åtgärderna som får fullt genomslag under 1996 - kommer kostnaderna att ha minskat med i storleksordningen 150-200 miljoner kronor jämfört med 1993, vilket motsvarar en kostnadsreduktion med tio till femton procent.

För Assi Domän Skog beräknas rörelseresultatet 1994 bli bättre än 1993.

För Assi Domän Timber beräknas rörelseresultatet 1994 bli betydligt bättre än 1993, förutsatt att råvarukostnaderna ökar i måttlig omfattning.

Skog som ekonomisk tillgång

skogsinstrin kan, genom att ändra inriktning och volym på awerkningarna, kortsiktigt absorbera prisförändringar utan att det löpande driftöverskottet påverkas. Även vid mer bestående förändringar i ekonomiska förutsättningarna finns betydande anpassningsmöjligheter. Generellt gäller att virkesvärde per volymenhet stiger och kostnaden för awerkning och skogsvårdsjunker med ökande trädstorlek och virkesförbrukning per hektar. En längre period med låg efterfrågan på virke och därmed låga awerkningar leder till att virkesförrådet i skogen ökar med förbättrade marginaler vid en given prisnivå, som resultat.

Skogstillgångar ger ett bra kassaflöde. Behovet av investeringar är begränsat. Dessutom är rörelseskulder normalt större än lager, kundfordringar och övriga rörelsetillgångar, vilket innebär att verksamheten har ett negativt rörelsekapital.

Värdet av skogsmarken

En bedömning av marknadsvärde på ett skogsbestånd som AssiDomän ska vara svår att göra. En tänkbar referens är taxeringsvärdet. Andra skogsägandeföretags bokförda värden kan ge ledning om huruvida AssiDomänsskogsmarken har ett lågt eller högt bokfört värde, men säger sig inget om marknadsvärdet.

AssiDomänsskogsbestånd, som uppgår till 3,4 miljoner hektar produktiv skogsmark, varav 3,2 miljoner hektar brukas, är taxerat till 14,8 miljarder kronor och bokfört till 3,8 miljarder kronor. Dessa värden motsvarar 4.350 kronor respektive 1.100 kronor per hektar.

Taxeringsvärdet kan ställas i relation till skogsmarkens avkastning. Historiskt har överskottet i stort sett följt inflationen. Det kan därför vara rimligt att betrakta det som en real avkastning på skogskapitalet. AssiDomänsskogsföretagets redovisade genomsnittliga skogsbruksöverskott före skatt i storleksordningen fem procent av nuvarande taxeringsvärde. Genom att awerkningen understiger tillväxten tillkommer en ökning av det ekonomiska värdet av virkesförrådet med uppskattningsvis 1,2 procent årligen.

Det genomsnittliga bokförda värdet på skogsmarkens innehav i de tre största noterade skogsindustriföretagen på StockholmsFondbörs uppgår till cirka 2.600 kronor per hektar. Det bokförda värdet på marken är således mer än dubbelt så högt som i AssiDomän. Vid en jämförelse måste emellertid också det geografiska läget och virkesförrådet per hektar beaktas. Tyngdpunkten i AssiDomänsskogs innehav ligger längre norrut än vad som är fallet i de tre andra företagen. Dessutom kan virkesförrådet antas vara lägre. Det genomsnittliga virkesförrådet i AssiDomänsskogar uppgår till cirka 67 m³ fub per hektar medan motsvarandesiffran för Sverige är cirka 95 m³ fub per hektar.

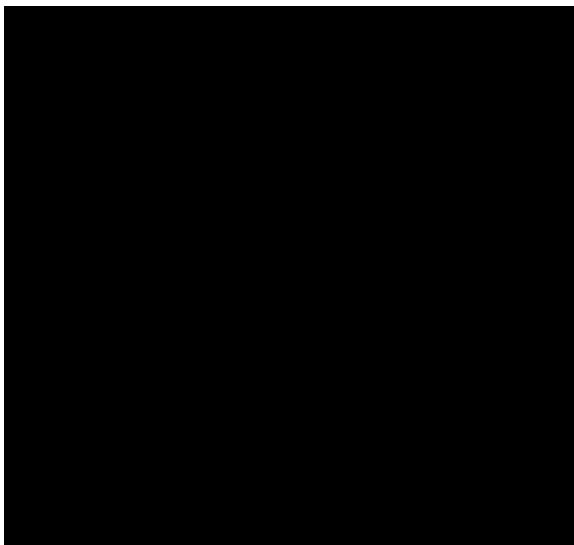
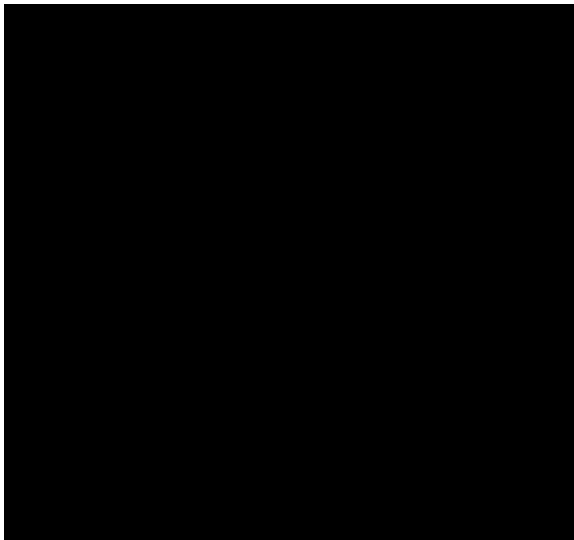
Kraft Products

Andel av
sammanlagd
omsättning,
19%

Affärsområdechef
Sven Eric Lundström

1) Efter förvärf - Ncb

MSEK	1989	1990	1991	1992	1993
Omsättning	3.281	3.777	3.292	3.201	2.977
Resultat efter avskrivningar ..	361	9	-350	-311	-135
Sysselsatt kapital.	2.961	3.834	3.745	3.608	3.020
Investeringar	700	977	445	139	137
Rörelsemarginal,%	11,4	0,2	neg	neg	neg
Räntabilitet på sysselsatt kapital,% .	12,2	0,3	neg	neg	neg
Antal anställda .	2.380	3.247	3.043	2.770	2.216

Samtliga siffror innefattar Karlsborg och Ncb exklusive Hannover Papier

Ekonomisk utveckling 1989-1993

De kraftiga resultatvängningarna under perioden är i huvudsak hänförliga till prisutvecklingen på blekt avsalumassa. Från toppnivån 840 USD per ton under 1989 har priset mer än halverats till historiskt låga nivåer under 400 USD i slutet av 1993. Även leveransvolymerna pressades av den svaga konjunkturen. Under 1989-1991 genomfördes ett omfattande investeringsprogram i Vallvik. Detta påverkade produktionsvolymen och resultat negativt. Karlsborgs resultat påverkades 1991 och 1992 negativt av utvecklingskostnader avseende en ny massaproduktionsprocess.

Från bottenivån 1991 har resultatet successivt förbättrats under 1992 och 1993. Förbättringen är hänförlig till kostnadsänkning genom rationaliseringsåtgärder, lägre vedkostnader och sänkta energikatter.

Försäcker och förpackningspapper har resultatutvecklingen varit mer stabil under perioden. I Karlsborg stängdes 1992 en av de två pappersmaskinerna.

Prisutveckling

Index 1987=100	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Brunt kraftpapper	100	107	115	118	113	111	113
Vitt kraftpapper.	100	102	109	118	111	107	112
Blekt massa.	100	115	136	128	97	88	86

AssiDomän offentliggjorde den 22 oktober 1993 att bolaget, under förutsättning av erforderliga tillstånd och bolagsstämmans godkännande, avser att under våren 1994 erbjuda aktieägarna i Ncb att överlåta sina aktier i Ncb till AssiDomän. Staten har givit sitt principgodkännande till att överlåta sina aktier i Ncb på samma villkor som de övriga aktieägarna erbjuder. statens ägande uppgår till 62,4 procent av rösterna och 50,9 procent av kapitalet. Ncb kommer således att konsolideras i AssiDomäns räkenskaper.

I det fall att inte ägarna till minst 90 procent av aktier och röster i Ncb accepterar det kommande erbjudandet, kommer Ncb att ingå som ett delägt dotterbolag och drivas självständigt. Karlsborgs enheten kommer i så fall att drivas som självständig enhet likhet med tidigare.

Verksamhet

Affärsområdet utgörs av pappers- och massabruk i Karlsborg samt hela Ncb-koncernen i moderbolaget Ncb AB ingår Ncb Dynäs och Ncb Vallvik. Ncb har därtill två helägda dotterbolag - Medway Packaging i Storbrä

tannien och Charta-gruppen Frankrike. Ncb ingår dessutom de delägdaförpackningsföretagen S & M i Belgien samt Sivem i Elfenbenskusten.

Karlsborg

Karlsborg är ett pappers- och massabruk beläget utanför Kalix i norra Sverige. Verksamheten är inriktad mot tillverkning av vitt sack- och kraftpapper samt blekt massa.

MSEK	1989	1990	1991	1992	1993
Omsättning.....	1.335	1.244	982	913	901
Resultatefter avskrivningar	172	40	-208	-186	-61
Antal anställda.....	832	831	816	661	584

Ncb

Ncb-koncernen har två svenska anläggningar för tillverkning av massa och papper. Dessutom finns ett antal konverteringsanläggningar på kontinenten och i Storbritannien. Pappers- och massabruket Ncb Dynäs är beläget i Väja i Kramfors kommun. Vid anläggningen tillverkas brunt sack- och kraftpapper. Ncb Vallvik är ett massabruk i Vallvik utanför Söderhamn. Verksamheten är inriktad mot tillverkning av blekt långfibrig sulfatmassa. Charta-gruppen är en av Frankrikes största sacktillverkare med fyra fabriker runt om i landet. Charta äger dessutom 49,7 procent av det belgiska förpackningsföretaget S & M, med tre sackfabriker i Brittiska Medway Packaging tillverkar papperssäckar, XF-plastfilm och plastbelagd produkter.

MSEK	1989	1990	1991	1992	1993
Omsättning.	1.946	2.533	2.310	2.288	2.076
Resultatefter avskrivningar.....	189	-31	-142	-125	-74
Antal anställda..	1.548	2.416	2.227	2.109	1.632

Samtliga siffror exklusive Hannover Papier

I Ncbs årsredovisning redovisas förändringar av reserv för realiserade kursförluster på utestående derivat som avräknas mot kundfordringar som finansiell kostnad eller intäkt. Enligt AssiDomäns redovisningsprinciper redovisas detta i rörelseresultatet. I sammanställningen ovan har därför avsättning till reserven om 39 MSEK 1992 respektive upplösning av reserven 1993 uppgåendetill 31 MSEK belastat respektive förbättrat resultatet jämfört med Ncbs redovisning. Av samma skäl har resultatandelar i intressebolag uppgåendet 1,2 MSEK 1993 ovan flyttats från resultat efter avskrivningar till finansiell netto enligt AssiDomäns redovisningsprinciper.

Ncbs resultat efter avskrivningar har belastats 1993 med 32 MSEK för nedläggnings- och saneringskostnader avseende klorfabriken Ncb Fors samt beräknade omstruktureringkostnader för sackgruppen Charta.

Produkter

Karlsborg

Massabruket producerar blekt sulfatmassa av såväl lång- som kortfibrig typ (björk). All blekning sker utan användning av klorgas. Dessutom tillverkas en mindre mängd totalt klorfri massa (TCF). Massan har en hög styrka och lämpas därför väl som armeringsmassa vid papperstillverkning.

I pappersbruket tillverkas vita sack- och kraftpapper, vilka marknadsförs under varumärkena ROYAL SACK och ROYAL FLEX.

Ncb

Ncb tillverkar brunt förpackningspapper samt säckar och andra förpackningar med sackpapper som bas för förpackning av byggnadsmaterial, kemikalier, djurfoder och matvaror. Dessutom tillverkas förpackningsprodukter av plast. Därutöver sker produktion av massa blekt helt utan klor kemikalier, så kallad K F-massa, samt massa blekt utan användning av klor gasmen med klor dioxid, så kallad ECF-massa. Dessa massor används främst för högklassiga tryckpapper skvaliteter. Använda varumärken är bland annat DYNAKRAFT och DYNAPAKLION för sack- och kraftpapper samt ROBUR FIASH för massa.

Papperssäckar och andra förpackningar är Ncbs största produktområde och svarar för knappt hälften av omsättningen. Säckpapper och andra förpackningspapper utgör en tredjedel, medan avsalumassa står för en fjärdedel. Produktionen skertill 60 procent i svenska enheter och till 40 procent i Frankrike och Storbritannien.

Produktionsanläggningar

Karlsborg

Karlsborg har en massafabrik med en möjlig årsproduktion av 260.000 ton. De investeringar som genomfördes under slutet av 1970-talet medförde att massabruket byggdes om helt. Under perioden 1984-1991 har kontinuerliga investeringar gjorts för att minska utsläppen av miljöpåverkande ämnen. Karlsborg tillhör idag de renaste massabruk i världen för tillverkning av långfibrig sulfatmassa.

Även pappersbruket som byggdes under 1950-talet har under årens lopp moderniserats för effektiv tillverkning av sack- och kraftpapper. Under de senaste åren har omfattande rationaliseringar genomförts. Produktionskapaciteten är idag cirka 70.000 ton per år.

En mindre pappersmaskin tängdes i februari 1992. Den nedlagda pappersmaskinens bestrykningsanläggning har byggts om för bestrykning av kraftlinier. Ombyggnaden ger också möjlighet till bestrykning av kraftpapper.

Ncb

Massabruket i Vallvik har en kapacitet på cirka 180.000 ton blekt sulfatmassa. Under 1991 avslutades ett investeringsprogram uppgående till cirka 750 miljoner kronor, det så kallade V90-projektet. Detta har bland annat inneburit att användningen av klorgas upphört och att såväl TCF- som ECF-massan tillverkas. Samtidigt har kraftfulla rationaliseringar genomförts och kostnadsnivån har sänkts betydligt.

I Dynäs finns ett integrerat massa- och pappersbruk med en kapacitet på cirka 190.000 ton brunt säck- och kraftpapper. De båda pappersmaskinerna installerades 1959 respektive 1969. Bruket genomgick en omfattande modernisering under perioden 1984-1986.

Ncb har totalt åtta säckfabriker varav tre delägda. De helägda finns i Frankrike och Storbritannien och de delägda i Belgien. Den totala kapaciteten uppgår till cirka 370 miljoner säckar, motsvarande cirka 80.000 ton.

Marknad

Av Karlsborgsproduktion levereras 97 procent till Europa och endast tre procent utanför Europa.

Av Ncb:s omsättning på cirka två miljarder kronor är 97 procent hänförligt till kunder utanför Sverige. Exportvärdet för de produkter som levereras från de svenska anläggningarna ligger kring 1,3 miljarder kronor. De viktigaste marknaderna för Ncb finns inom EU, som svarar för cirka 90 procent av den totala omsättningen. Frankrike, Storbritannien och Tyskland är de mest betydelsefulla enskilda marknaderna. Endast en mindre del av pappers- och massavolymerna exporteras till länder utanför Europa.

Blektmassa

Marknaden för avsalumassa är cirka 13 miljoner Arston i Europa och växer i en betydligt snabbare takt med en till två procent per år. Marknaden har de senaste åren varit utomordentligt svag. Det reala världsmarknadspriset är inte i modern tid varit så lågt som under 1993. Efterfrågan på blekta massakvaliteter är i hög grad kopplad till förbrukningen av tryck- och finpapper. Denna har, den svaga prisutvecklingen till trots, varit relativt god och uppvisat en ökningstakt på två till tre procent per år under det senaste decenniet. Den rådande obalansen mellan tillgång och efterfrågan har istället orsakats av en alltför kraftig kapacitetsexpansion.

Från Tyskland och kringliggande tyskspråkiga länder märks en ökande efterfrågan på helt klorfri massa.

Vitt säck- och kraftpapper

Marknaden för vitt säckpapper i Europa är cirka 150.000 ton per år och ökar årligen med två till tre procent. Med en marknadsandel på cirka 20 procent tillhör Karlsborg de ledande leverantörerna.

Karlsborg tillverkar även vitt kraftpapper. Marknaden för denna produkt är i västra Europa cirka 550.000 ton per år och har varit relativt stabil under de senaste åren. Marknaden är synnerligen fragmenterad med många små tillverkare. Karlsborgs andel uppgår till cirka sex procent, vilket ger en placering bland de större leverantörerna i Europa.

Brunt säck- och kraftpapper

Marknadsutvecklingen för brunt säck- och kraftpapper, har de senaste åren varit gynnsamare än för flertalet andra papperskvaliteter. Antalet tillverkare är litet och utbyggnadstakten av ny kapacitet har varit låg. Ncb har lyckats inta en stark marknadsposition och har en effektiv och konkurrenskraftig produktionsapparat. Den begränsade kapacitetstillväxten har lett till att prisutvecklingen varit stabilare än för många andra skogsindustriprodukter.

Europamarknaden för brunt säckpapper uppgår till omkring 700.000 ton per år. Ncb har en marknadsandel på cirka 15 procent och är därmed en av de ledande tillverkarna i Europa. Efterfrågan på säckpapper har varit minskande under det senaste decenniet. Detta är kopplat till den totala förbrukningen av papperssäckar som varit avtagande. Vidare har kvalitetsutvecklingen medgivit att man för flera säcktyper kunnat minska antalet blad utan att ge avkall på styrkeegenskaperna. Marknader utanför Europa har dock uppvisat goda tillväxttal.

Papperssäckar

Papperssäckmarknaden är fragmenterad med många små tillverkare, som verkar förete sig vid olika tillfällen. Andelen av den totala produktionskapaciteten som kontrolleras av papperstillverkare- integrationsgraden - varierar mellan olika länder men uppgår som ett genomsnitt i Europa till cirka 60 procent. Av den egna pappersproduktionen förbrukas i dag en fjärdedel i egna konverteringsanläggningar.

Papperssäckarna används framför allt inom byggnadsindustrin, jordbrukssektorn och den kemiska industrin. Den totala volymen inom dessa sektorer har dock minskat, bland annat som en följd av att byggandet i Europa minskat. Till detta kommer de strukturella förändringarna som skett inom jordbrukssektorn. Samtidigt har andelen produkter som packas i papperssäckar

minskat. Detta har till viss del berott på substitution av konkurrerande material och ökande andel bulkhantering. Den nu rådande miljödebatt väntas emellertid innebära en viss fördel för förnyelsebara material såsom papper gentemot till exempel plast.

Under de senaste åren har en allt större handel över gränserna kunnat noteras. Främst är det länder med låg arbetskraftskostnad som kunnat exportera papperssäckar. Det senaste årets valutakursförändringar har påskyndat denna utveckling.

Konkurrenter

De främsta konkurrenterna på området är sack- och kraftpapper från Korsnäs, MoDo, Stora samt finska Wisaforest och österrikiska Frantschach.

Framtid

Investeringar

Karlsborg

Investeringar i anläggningar har under den senaste tioårsperioden uppgått till över en miljard kronor. En framtida årlig investeringsnivå på cirka 75 miljoner kronor erfordras för att upprätthålla konkurrenskraften.

Med måttliga investeringar kan produktionskapaciteten höjas både i massa- och pappersbruket.

Ncb

Investeringar i anläggningar exklusive Hannover Papier har under den senaste femårsperioden uppgått till cirka 1,6 miljarder kronor. Huvuddelen därav har avsetts om och till byggnad av massafabriken Vallvik. Investeringarna de närmaste åren kommer att inriktas mot kvalitetsutveckling och produktionsstabilitet i Vallvik samt kvalitetsförbättringar och rationaliseringar vid sack- och kraftpapperstillverkningen i Dynäs och i de övriga sackfabrikerna. För närvarande pågår byggnation av ett nytt torrenseri i Dynäs, som beräknas vara färdigt hösten 1994. Den beräknade investeringen uppgår till 80 miljoner kronor.

Den totala investeringsnivån bedöms ligga i nivå med avskrivningarna. Det vill säga omkring 150 miljoner kronor per år.

Forskning och utveckling

Karlsborg

Forskning och utveckling mot nya produkter och nya processer genomförs av produktionsorganisationen nära samarbetet med marknadsorganisationen

Ncb

Forskning och utveckling bedrivs integrerat vid produktionsenheterna för papper och massa i Sverige i nära samarbete med kunder.

Hot och möjligheter

Utvecklingen på miljöområdet innehåller sig både hot och möjligheter. Växande sopberg och ett ökat krav på resurshushållning har drivit fram krav på och lagstiftning om återanvändning och återvinning av förpackningar. Syftet är dessutom att minska användningen av förpackningar, vilket utgör ett hot. Papperssacken är en lätt och ekonomisk förpackning som passar bra in i kretsloppstänkande och kan därför vinna marknadsandelar från andra material.

Existerande överkapacitet inom såväl slickpappers- tillverkning som konvertering är i kombination med en svag efterfrågeutveckling ett hot mot verksamheten. En strukturomvandling är nödvändig för att säkra långsiktig lönsamhet. Även på massasidan utgör överkapaciteten ett problem.

Skärpta miljökrav på massa i industrin i Nordamerika har aviserats. Detta förbättrar konkurrenskraften hos skandinaviska pappersbruk till exempel AssiDomän, som redan gjort motsvarande investeringar. En ytterligare skärpning av svenska miljökrav, utöver vad som finns i konkurrentländerna, till exempel genom krav på slutna fabriker, skulle försämrat konkurrensförmågan i AssiDomäns enheter.

Prognos

Karlsborg

Karlsborg är verksam på mogna marknader med låg tillväxt och rådande överkapacitet på tillverkningsidan. Dock är priskurvan för avsalumassa stigande.

För Karlsborg beräknas rörelseresultatet 1994 bli betydligt bättre än 1993.

Ncb

Innevarande år har börjat med god efterfrågan och stigande priser för avsalumassa. Efterfrågan på säckar och förpackningspapper i Europa är ännu svag.

Av Ncb:s produkter bedöms avsalumassa ge en resultatförbättring under 1994, medan resultatet försäkras och förpackningspapper blir något lägre. Förstärkningen av den svenska kronan har en negativ effekt på intäkterna i de svenska enheterna.

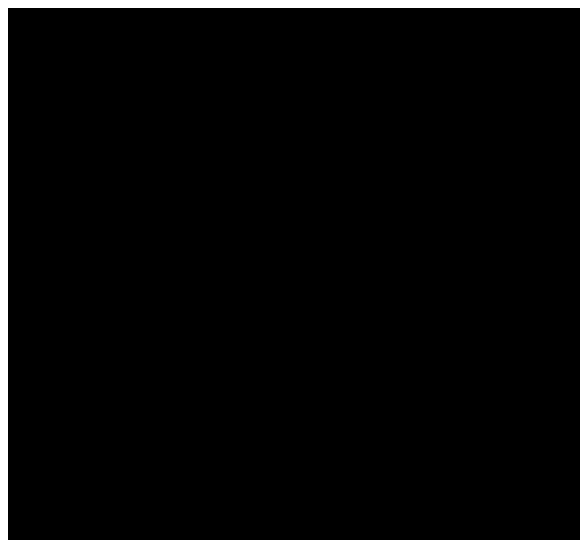
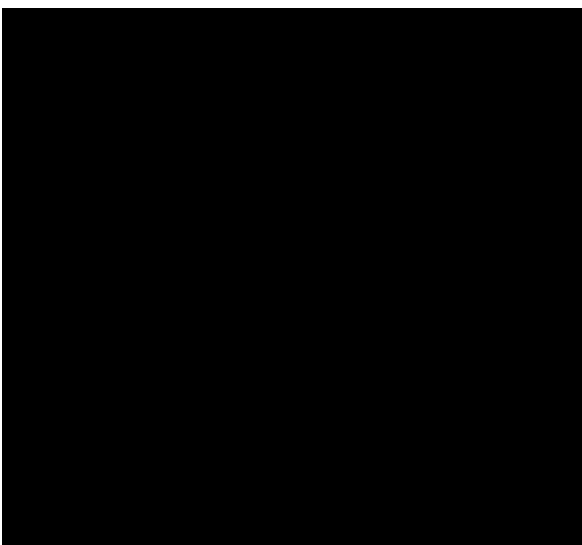
Sammantaget väntas Ncb nå en resultatförbättring under 1994.

arton

Andel av sammanlagd omsättning, 10%

Affärsområdeschef
Ragnar Quarnström

MSEK	1989	1990	1991	1992	1993
Omsättning	1.338	1.444	1.462	1.461	1.471
Resultat					
efter avskrivningar	139	181	199	90	101
Sysselsatt kapital	1.005	1.009	1.159	1.236	1.247
Investeringar	76	97	147	127	111
Rörelsemarginal, %	10,4	12,5	13,6	6,2	6,9
Räntabilitet på					
sysselsatt kapital, %	13,8	18,0	18,1	7,5	8,1
Anställda	721	717	726	718	698

Ekonomiskutveckling 1989-1993

Efterfrågan på kartong, speciellt dryckeskartong, var i början av perioden stark vilket ledde till ökade leveransvolymer och priser. Efterfrågan på avsalumassa minskade vilket även drabbade Frövis oblekt massa.

Under 1989 påbörjades uppbyggnaden av en integrerad systemförpackningsverksamhet i Europa. Under 1990 startades ett investeringsprogram för en successiv kapacitetshöjning kartongproduktionen från 200.000 ton till 250.000 ton.

Under 1992 började kartongmarknaden vika. Samtidigt höjdes konkurrensen i ett lågt prissatt överskottsland från Nordamerika. Lägre priser kompenserades genom högre leveransvolymer för avsalumassa. Resultatet påverkades negativt av installationsarbeten och kvalitetssvårigheter i produktionen. Investeringsprogrammet avslutades under 1992. Under det senaste året har efterfrågan på kartong varit fortsatt svag med minskade leveransvolymer som följd. Efterfrågan på oblekt massa har ökat och leveransvolymerna höjts.

Prisutveckling

Index 1987=100	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Kartong	100	102	110	120	124	121	117

Verksamhet

Produkter

Huvudprodukten i Frövi är bestruken kartong. Basen utgörs alltid av oblekt sulfatmassa men kartongen tillverkas upp till fyra skikt. Beroende på vilka egenskaper som önskas kan massatypen i de olika skikten varieras. Förutom oblekt sulfatmassa används även blekt sulfatmassa och CTMP-massa. De båda senare köps in bland annat från Karlsborg.

FRÖVI LIQUID är en dryckeskartong som uteslutande säljs till Tetra Pak. FRÖVI CARRIER är en förpackningskartong avsedd för tillverkning av multipacksoch till förpackningar för fasta livsmedel.

Den oblekta sulfatmassan som inte förbrukas internt i kartongtillverkningen torkas och säljs under namnet

FRÖVI KRAFTPULP och används bland annat vid tillverkning av kaffefilter.

Frövi säljer även hela förpackningssystem till bryggerier och läskedrycksindustri. Denna systemförsäljning baseras på förpacknings-systemet PACKMASTER, som tillverkas vid ett helägt dotterbolag i Tyskland. Utvecklingen har under de senaste åren varit positiv med framgångsrik teknisk utveckling och mycket stark försäljningsutveckling. Bland kunderna finns Coca Cola, Evian, Kronenbourg, Pripps och Quaker & Latz.

Produktionsanläggningar

Frövi är ett integrerat massa- och kartongbruk. Massabruket har en kapacitet på cirka 190.000 ton oblekt sulfatmassa av barrfiber, medan kartongmaskinens kapacitet är cirka 250.000 ton bestruken oblekt kraftkartong. Kartongbruket anlades under perioden 1979-1981 och tillhör världens största och modernaste sitt slag.

Marknad

Marknaden för förpackningskartong i Europa uppgår till cirka 4.4 miljoner ton och växer med två till fem procent per år. De två senaste åren har dock präglats av lågkonjunktur och den totala efterfrågan i Europa har minskat något. Marknaden domineras av returfiberbaserade kvaliteter, chipboards, följt av falskartong, baserad på mekanisk massa. Helblekta och oblekta kvaliteter baserade på sulfatmassa är att betrakta som nischprodukter. Marknaden är mycket heterogen och de olika segmenten som bygger upp den är sinsemellan mycket olika till sin karaktär. Av speciell intresse för Frövi är segmenten för dryckesförpackningar, multipacks och livsmedelsförpackningar.

FRÖVI LIQUID

Leveranserna till Tetra Pak utgör cirka hälften av den totala kartongproduktionen i Frövi. Den europeiska marknaden för dryckeskartong domineras av de svenska bolagen stora Billerud, Korsnäs och Frövisamt det finländska Enso-Gutzeit. Endast en liten kvantitet helblekt kartong importeras från USA. Marknaden för

dryckeskartong i Europa är cirka 800.000 ton per år och har haft en tillväxt under de senaste åren på cirka fyra procent. Vid sidan om Tetra Pak är PKL och Elopak de enda aktörerna av betydelse på den europeiska marknaden för dryckesförpackningar av kartong.

FRÖVI CARRIER

Multipackmarknaden i Europa uppgår till cirka 150.000 ton per år och uppvisar en tillväxt på cirka fem procent per år. Marknaden utmärker sig av att vara systembunden, vilket innebär att försäljningen till bryggerier och läskedrycksindustri baseras på uthyrda förpackningsmaskiner, kombinerade med leveranser av färdiga förpackningsämnen. Frövis marknadsandel som kartongleverantör inräknat också leveranserna till ointegrerade kartongkonverterare inom segmentet är cirka 20 procent. Marknadsledaren inom multipacksegmentet är Mead Packaging Europe, dotterbolag till amerikanska Mead, med över 70 procent av marknaden.

Marknaden bedöms ha mycket god tillväxtpotential. Kunderna finns primärt inom bryggeri och läskedrycksindustrin samt inom mineralvatten-, mejeri- och konservindustrin. Klara tendenser till omstrukturering mot större enheter liksom ökad internationalisering hos kunderna leder till att behovet av starka internationella leverantörer av förpackningssystem ökar.

Marknaden för livsmedelsförpackningar i Europa bedöms ha en totalvolym på knappt två miljoner ton och växer kontinuerligt genom produktutveckling mot ökad användning av praktiska förpackningar. Öknings-takten för FRÖVI CARRIER inom detta segment är snabb. Marknadsandelen är för närvarande cirka tre procent och potentialen till fortsatt ökning bedöms som god. Totalmarknaden förväntas öka med tre procent per år under resten av 1990-talet. Marknaden för livsmedelsförpackningar är tämligen fragmenterad. Konkurrenterna är huvudsakligen europeiska och innefattar såväl lokala returfiberbaserade som skandinaviska nyfiberbaserade tillverkare.

FRÖVI KRAFTPULP

Världsmarknader för oblekt sulfatmassa är 1,5 miljoner ton, varav Europa svarar för cirka 250.000 ton. FRÖVIs årliga försäljning, omkring 50.000 ton avyttras huvudsakligen på den västeuropeiska marknaden.

Framtid

Investeringar

De senaste årens investeringar har till betydande del skett i processsystem för att säkerställa jämn och god kvalitet. Samtidigt har sulfatmassabrukets successivt moderniserats och kapaciteten vid kartongbruket ökat med 25 procent till 250.000 ton. Denna kapacitet kan under rådande svaga marknadssituationer utnyttjas fullt ut. Kartongbrukets kapacitet kan ökas ytterligare med 25 procent genom trimning och eliminering av flaskhalsar i processen. Investeringar i anläggningar var 147 miljoner kronor 1991, 127 miljoner kronor 1992 och 111 miljoner kronor 1993. Avskrivningarna uppgick 1993 till 73 miljoner kronor.

Forskning och utveckling

Marknadens krav på produkterna ökar ständigt och utvecklingstakten är hög. I genomsnitt genomgår varje produkt någon form av radikal förändring vartannat år. Fokus på styrkeegenskaper och ändrad trycktekniker kompletteras med krav på enkel återvinning. En betydande utvecklingskraft också på miljöområdet med ny teknik för att möta de nya och hårdare krav som ställs.

Forsknings- och utvecklingskostnaderna uppgår till cirka tre procent av omsättningen, vilket är över branschgenomsnittet.

Hot och möjligheter

De senaste årens ökade intresse för miljöfrågor har på förpackningsområdet följt två huvudlinjer; krav på återvinning och krav på en minskning av den totala förpackningsvolymen. Återvinningskravet torde gynna kartong som helhet, men missgynnarkortsiktigt nyfiberbaserade produkter. En möjlig väg att gå för att uppnå en minskning av den totala volymen förpackningar är att använda lättare men starkare material. Detta bör gynna kartong baserad på oblekt sulfatmassa eftersom detta ger en mycket hög styrka i förhållande till vikten.

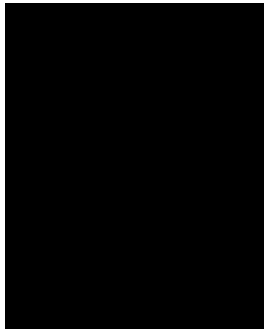
Det finns betydande möjligheter att öka produktionen i kartongbruket när marknaden så tillåter. En sådan produktionsökning kan uppnås med begränsade investeringar och med en blygsam ökning av de fasta kostnaderna. Resultatbidraget från ökad produktion bedöms därför kunna bli gott.

Prognos

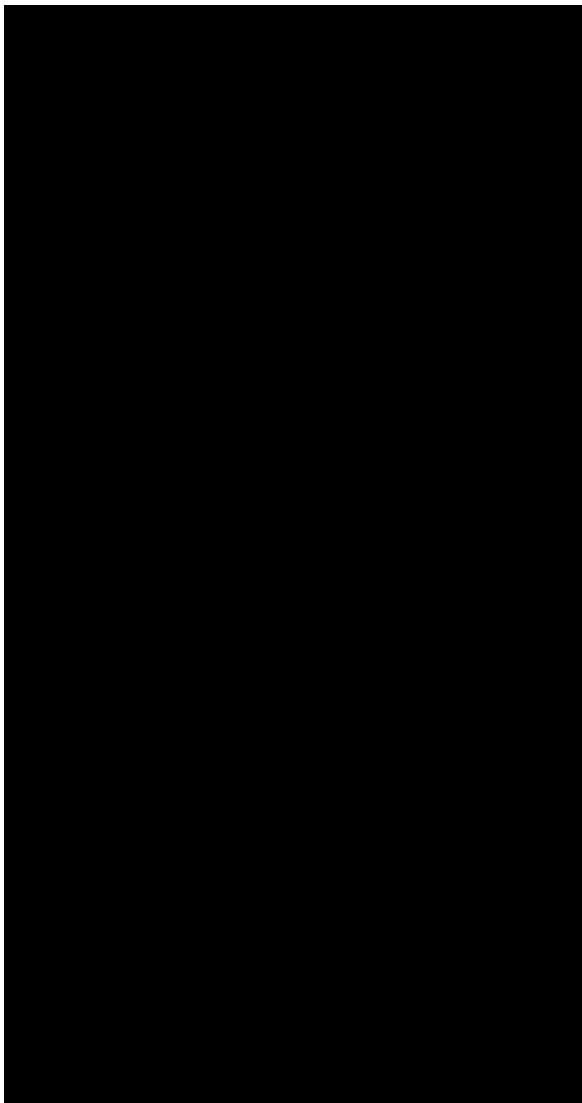
Under de närmaste åren förväntas en god utveckling med gynnsam marknadstillväxt. Frövi är, med de investeringar som gjorts, väl rustat att möta en ökande efterfrågan. Förutsättningarna för en bra resultatutveckling är således goda även med fortsatt överkapacitet för kartongtillverkning i USA och Västeuropa. Rörelseresultatet för 1994 bedöms bli något bättre än 1993.

BarrierCoating

Andel av
sammanlagd
omsättning,
4%

Affärsområdeschef
Olav Åkär

MSEK	1989	1990	1991	1992	1993
Omsättning .	369	398	533 *	551	627
Resultat efter avskrivningar .	16	10	16	17	27
Sysselsatt kapital	143	144	191	249	264
Investeringar..	29	17	78	24	6
Rörelsemarginal, o/o .	4.4	2,6	3,1	3,1	4,3
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	14.4	7,8	8,6	6,8	10,7
Anställda ..	166	183	243	251	262

• Ökningen beror till stor del på förvärvet av det franska företaget Polykote S.A. 1991-01-01

Ekonomisk utveckling 1989-1993

I början av femårsperioden var efterfrågan på plastbelagt papper relativt god med volym- och prishöjningar som följd. Råvarupriserna ökade dock isnabbare takt än färdigvarupriserna. Under slutet av 1990 märktes en minskad efterfrågan, speciellt för rulleemballage. Den fortsatta nedgången inom pappersindustrin innebar volymminskningar och i vissa fall prissänkningar.

Under 1991 förvärvades det franska företaget Polycote vilket ökade omsättningen och resultatet. Den svaga konjunkturutvecklingen under 1992 ledde till ytterligare prissänkningar, men genom ökade marknadsinsatser uppnåddes volymökningar. Sänkta råvarupriser påverkade resultatet positivt.

Den svenska kronans depreciering 1992 innebar en positiv utveckling under 1993. Generellt var dock efterfrågan låg och prissänkningar i lokala valutor skedde. Fortsatta råvaruprissänkningar bidrog till att förbättra resultatet.

Prisutveckling

Index 1987=100	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Plastbelagt papper .	100	100	108	113	117	121	128

Verksamhet

Produkter

Örebro Pappersbruk är en av Europas större tillverkare av plastbelagt papper och kartong. Produkterna används huvudsakligen till förpackningar där ett skydd krävs mot fukt och fett. Exempel på användningsområden är weil- och solidpappplådor, olika typer av livsmedelsförpackningar samt emballage för pappersrullar.

Produktionsanläggningar

Örebro Pappersbruk har tillverkning i Örebro och Timrå samt i St. Omer-en-Chaussee och Gournay-en-Bray i norra Frankrike. Förutom plastbeläggningslinjer finns även tryckmaskiner för kund Anpassat tryck med upp till åtta färger. Den sammanlagda kapaciteten uppgår till 770 miljoner ml plastbelagt och laminerat papper samt 60 miljoner m² tryckt material.

Marknad

De marknadssegment som bearbetas av Örebro Pappersbruk har en sammanlagd storlek i Västeuropa på cirka 5.200 miljoner m². Örebro Pappersbruks marknadsandel uppgår till cirka tolv procent. Bland de marknadssegment som ej bearbetas märks framför allt dryckeskartong.

Kundstruktur

Företagets kunder är framför allt pappersbruk och konverterare i Västeuropa. Av faktureringen hänför sig 29 procent till Frankrike, 16 procent till Sverige och 15 procent till Storbritannien. Ingen enskild kund svarar för mer än sex procent av faktureringen.

Konkurrenssituation

Örebro Pappersbruks största konkurrenter är de finska företagen WALKI, som ingår i UPM-gruppen samt Wisapak, som ingår i Kymmenegruppen. Dessa företag har, förutom i Finland, även tillverkningsanläggningar i Danmark, Storbritannien och Tyskland.

Framtid

Investeringar

Maskinparken är relativt modern och väl underhållen. De närmaste tre årens investeringsbehov ligger på cirka 30 miljoner kronor per år. Detta kan jämföras med avskrivningarna, som 1993 uppgick till 20 miljoner kronor. Investeringarna är riktade mot kvalitetshöjande åtgärder och nya kundkrav. De innebär även eliminering av flaskhalsar, som idag begränsar kundbasen samt satsningar på nya produkter.

Forskning och utveckling

Utvecklingsarbete avseende nya produkter och utveckling av befintliga produkter sker oftast i nära samarbete med kunderna. Vid behov anlitas resurser, som finns inom den koncerngemensamma utvecklingsenheten.

Hot och möjligheter

Ett hot mot Örebro Pappersbruks produkter är att återvinning av plastbelagt papper ifrågasätts av vissa

grupper. Produkter baserade på kombinationer av material har kommit att betraktas som svåra eller omöjliga att återvinna. Detta är emellertid inte alltid korrekt. Plastbeläggning ger med den metod som Örebro Pappersbruk använder en sammanhängande film som lätt kan avskiljas från själva papperet.

Den med plastbeläggning konkurrerande dispersionsmetoden, där akrylat och eventuellt vax används, ger däremot en beläggning som tränger in i och impregnerar papperet. Detta omöjliggör en effektiv separering av fiber och beläggning.

Vidare är ett av de viktigaste miljömålen att minimera mängden förpackningsmaterial med bibehållet skydd för den förpackade varan.

Detta mål uppnås oftast enklast och billigast med papper eller kartong som belagts med en funktionell barriär av plast.

Sådana barriärer kommer också att efterfrågas i ökad utsträckning för livsmedel, i takt med att returfiberandelen i förpackningspapper och kartong ökar. Detta på grund av risken för överföring av bakterier och andra riskämnen från returfiber till livsmedlet.

Örebro Pappersbruks produkter har etablerats inom några marknadssegment där andra barriärmaterial tidigare dominerat. Möjligheterna är goda att den nya utvecklingen kan bestå.

Prognos

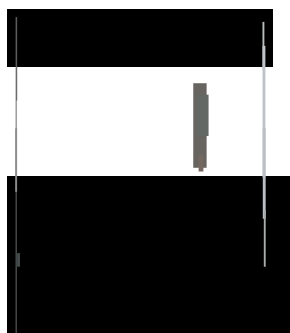
Framtiden för plastbelagt papper bedöms som god med en fortsatt volymtillväxt på i genomsnitt tre till fyra procent per år. För närvarande finns dock en överskapacitet i Västeuropa, vilket försvårar prishöjningar. Nya användningsområden tillkommer och produkterna kan enkelt återvinnas, i motsats till alternativa barriärer såsom vax och dispersioner, vilket gör att de uppfyller de miljökrav som ställs på framtidens förpackningsmaterial.

Under 1994 räknar Örebro Pappersbruk med att kunna öka volymen trots en fortsatt dämpad efterfrågan med högt utbud och pressade priser. Däremot väntas rörelseresultatet 1994 bli något sämre än 1993.

Utvecklingen bedöms variera mellan de olika marknadssegment som Örebro Pappersbruk bearbetar, men den totala faktureringen beräknas öka med cirka sju procent.

Swerock

Andel av
sammanlagd
omsättning.
4%

Affärsområdeschef
Robert Taflin

Verksamhet

Affärsområde Swerock har sin verksamhet inom segmenten ballast, fabriksbetong, markbetong, markutveckling och turism. Verksamheten omfattar främst utveckling, förädling och försäljning av ett brett sortiment av sten, grus och betong. I affärsområdet ingår också exploatering och förädling av fastigheter.

Produkter

Ballast är det gemensamma namnet för förädlad sand-, grus- och stenmaterial. Ballast används i obunden form främst till vägar och fyllnader samt i bunden form huvudsakligen till betong och asfalt, som till 90 procent utgörs av ballast.

Fabriksbetong används främst till byggande av bostäder, vägar och anläggningar.

I **markbetong** ingår gång- och körbanepplattor, marksten, stödmurar, knäcksten och kantstöd. I sortimentet ingår även vissa andra prefabricerade betongprodukter.

Markutveckling omfattar uthyrning av kontorsfastigheter samt exploatering av utvalda delar av AssiDomäns markinnehav.

AssiDomän äger och driver tolv stug- och campinganläggningar i Syd- och Mellansverige. Beslut har fattats om att samtliga anläggningar skall avyttras, vilket beräknas ske under en treårsperiod.

MSEK	1992	1993
Omsättning	731	657
Resultat		
efter avskrivningar	- 10	38
Sysselsatt kapital	569	532
Investeringar	386	26
Rörelsemarginal, %	neg	5,8
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	neg	7,5
Anställda	688	495

Affärsområdet bildades formellt 1 juli 1992 och samtidigt förvärvades S:t Eriks-koncernen från Anders Döös AB. Samtidigt genomfördes en kraftig omstrukturering av verksamheten. I tabellen angivna siffror innefattar utöver gus- och betongföretagen även viss markförädlingsverksamhet och turismverksamhet. Tidigare ingick endast tre ballastföretag i affärsområdet. varför jämförbara siffror för tidigare år saknas. Tabellens siffror för 1992 avser verksamheten profoma inklusive S:t Eriks-koncernerna på helårsbasis.

Ekonomisk utveckling 1989-1993

Swerock är till övervägande del beroende av den svenska byggmarknaden. Den totala utvecklingen för denna sektor var i slutet av 1980-talet och början av 1990-talet mycket stark med ökade volymer och priser för affärsområdets huvudsakliga produkter ballast och betong. Under 1992 sjönk efterfrågan drastiskt till följd av nedgången i den allmänna byggkonjunkturen. Trots ökade marknadsandelar för Swerock minskade leveransvolymerna. Priserna på ballastprodukterna sjönk med knappt 10 procent. För fabriks- och markbetong kunde priserna dock hållas i stort sett oförändrade.

Under 1993 fortsatte bygginvesteringarna att sjunka, vilket ledde till minskade leveransvolymerna för fabriks- och markbetong. Genom ökade infrastruktuursatsningar erhöles ökad efterfrågan på ballastprodukter. Priserna var dock fortsatt pressade.

Marknad

Swerock är till övervägande delen beroende av den svenska byggsektorns utveckling. Pågående lågkonjunktur har under 1992 och 1993 fört svagat byggmarknaden. Marknaden bedöms avmattas ytterligare under 1994 och osäkerheten om den framtida utvecklingen är betydande.

Ballast

Ballast är en transportekonomiskt känslig produkt och marknaden är ofta ett lokalt oligopol med starka konkurrensinslag. Mellan 1990 och 1992 har marknaden minskat med cirka 17 procent.

Viktiga kunder är bygg- och anläggningsentreprenörer samt offentliga beställare som Banverket, Vägverket och kommunerna.

De fyra största aktörerna har 30-40 procent av marknaden. Störst är NCC, därefter kommer Skanska, AssiDomän och Euroc.

Fabriksbetong

Fabriksbetong innehåller runt 90 procent ballast och är en färskvaradär transportavståndet begränsar kundkretsen. Marknaderna är därför lokala med ett fåtal konkurrerande aktörer. Betongfabrikerna är dessutom mycket volymberoende för sin lönsamhet.

Kunderna är helt övervägande bygg- och anläggningsentreprenörer som Vattenfall, Vägverket och andra byggare i egen regi.

Inom Sverige tillverkar cirka 80 företag fabriksbetong vid cirka 225 fabriker. AssiDomän äger 24 betongfabriker och driver via delägda bolag ytterligare nio. AssiDomän har genom dessa anläggningar cirka 13 procent av marknaden.

Markbetong

Betongvaror är en mer förädlad produkt än fabriksbetong med tre till fyra gånger högre värde per viktenhet. Detta innebär att varan är mindre transportkänslig. Den mest betydelsefulla skillnaden är dock att produkten kan lagras.

Betongvarumarknadens omsättning 1990 var cirka 3.800 miljoner kronor, varav markbetong utgjorde 300 miljoner kronor. Mellan 1990 och 1993 minskade betongvarumarknaden med drygt 40 procent medan marknaden för markbetong har minskat med tio procent.

Utöver de kunder som nämnts för övriga produkter tillkommer trädgårdsanläggare, byggmaterialhandel samt vissa varuhuskedjor.

Konkurrenssituationen på betongvarusidan är betydligt mer sammansatt med ett större antal produkter och användningsområden. Swerock har idag 30 till 40 procent av den svenska markbetongmarknaden och cirka fem procent av den övriga betongvarumarknaden.

Framtid

Investeringar

Investeringar sker främst inom området ballast där ett flertal mobila produktionsanläggningar köpts. Syftet är att öka flexibiliteten och ge konkurrenskraft på de platser där de större byggprojekten finns. Samtidigt undviks kapitalbindning i enskilda åtkänter. Ett flertal investeringar görs också i bergtäkter nära större orter som Umeå, Stockholm, Jönköping med flera.

Forskning och utveckling

Den väsentligaste forskningen och utvecklingen som bedrivs inom branschen sker i ett nära samarbete mellan företagen, branschorganisationerna och högskolorna.

Hot och möjligheter

I den kraftigt vikande marknaden har en koncentration av ballast- och betongtillverkningens successivt skett till de största byggföretagen. Detta har medfört att mindre och medelstora från byggföretagen fristående aktörer har fått svårt att klara sig. Överetablering och för stor produktionskapacitet gör att branschen på medellång sikt måste struktureras ytterligare. Det är väsentligt att stabila och från byggentreprenörerna oberoende ballast- och betongföretag skapas.

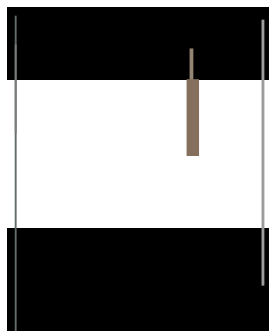
Prognos

Bostadsbyggande beräknas minska från 69.000 lägenheter 1990 till 12.000 lägenheter 1994, en minskning med drygt 80 procent. Övrigt byggande beräknas också minska, men nedgången bör stanna på mellan 20 och 40 procent. Däremot beräknas väg- och anläggningsbyggandet öka med cirka 30 procent jämfört med 1990. Rörelseresultatet 1994 väntas bli bättre än 1993.

Consulting

Andel av
sammamagd
omsättning.
1%

*Affärsområdeschef
Nils Sjöstrand*

Verksamhet

Koncernens konsultverksamhet är samlad i affärsområde Consulting. Genom bland annat dotterbolaget SwedForest International är koncernen ett av de ledande konsultföretagen i Skandinavien inom sitt verksamhetsområde.

Konsultverksamheter bedrivs inom områdena skogs- och jordbruk samt trämekanisk industri, landsbygdsutveckling, markanvändning och markbevarande. Uppdrag utförs även inom skogsindelning samt kart- och databasproduktion.

MSEK	1991	1992	1993
Omsättning	179	179	189
Resultat efter avskrivningar	4	3	7
Sysselsatt kapital..	27	28	28
Investeringar	10	7	2
Rörelsemarginal, %	2,3	1,6	3,8
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	20	16	31
Anställda...	159	206	209

Jämförbara uppgifter för 1989 och 1990 saknas på grund av Domänverkets omorganisation.

Marknad

Omkring 55 procent av omsättningen utgörs av internationella uppdrag. Uppdrag åt företag inom AssiDomänkoncernen utgör 33 procent av omsättningen medan 12 procent utgörs av uppdrag på den externa svenska marknaden.

Konkurrenter på den internationella marknaden är bland annat Jaakko Pöyry.

Framtid

Affärsområdet genomgår en kraftig omstrukturering. Två av konsultbolagen kommer att säljas till WM-data AB. En avsiktsförklaring har undertecknats i januari 1994. Dessutom har bolaget sålt samtliga aktier i de två andra företagen som är verksamma på den svenska marknaden i december 1993. Efter dessa avyttringar sysselsätter affärsområdet cirka 100 konsulter och omsätter cirka 100 miljoner kronor. Verksamheten är helt inriktad på den internationella marknaden.

Synergieffekter

I beskrivningen av motiven för samgåendet mellan Domän, ASSI och Ncb framgår att de direkta synergieffekterna i form av kostnadsbesparingar av samgåendet är relativt begränsade. Sammanfattningsvis kan de efter en anpassningsperiod om cirka tre år beräknas till cirka 150 miljoner kronor per år.

Företagens produkt- och produktionsstrukturer kompletterar varandra och samgåendet leder därför inte till några större strukturförändringar. De marknadsrelaterade effekterna är begränsade men viss samordning vad avser ASSIs och Ncbs försäljningsorganisation kan göras. Därutöver bör samgåendet erbjuda ökade möjligheter till transport- och terminalsamordning samt stärka det nya företags bas för satsningar på forskning och utveckling. Dessa synergieffekter är svåra att kvantifiera och har därför inte tagits med i beräkningen ovan.

Beräknade synergieffekter uppstår i första hand genom ökade virkesavsättningsmöjligheter och mer rationella virkesflöden. Detta gäller främst mellan Domän och ASSI. Domäns nuvarande virkesleveranser till Ncb är begränsade, bland annat beroende på belägenheten av Domäns skogsinnehav samt Ncbs historiskt betingade råvaruförsörjning främst från skogsägarföreningarna. Ncbs nuvarande råvaruförsörjningssituation bedöms mot denna bakgrund inte komma att ändras i någon betydande omfattning.

Samgåendet ger även förutsättningar för besparingar inom de tre bolagens administrationsfunktioner.

Virkesområdet

ASSIs råvarubehov till anläggningarna såväl i norra Sverige som i Bergslagen överstiger de volymer massa ved och sågverksflis som Domän kan tänkas producera inom rimliga transportavstånd. Genom säkrare virkesavsättning inom det nya företaget beräknas Domäns nuvarande virkesleveranser kunna öka med åtminstone 200.000 m³ virke årligen. Effekten kan beräknas till uppemot 30 miljoner kronor årligen.

Mer rationella transporter, taxesamordning, med mera vad gäller Domäns leveranser till ASSI ger en begränsad positiv effekt. Genom ökad säkerhet i dessa

leveranser möjliggörs även sänkningar av lagerhållningen i industriledet. Tillsammans beräknas dessa effekter till knappt 10 miljoner kronor årligen.

ASSIs nuvarande organisation för råvaruanskaffning sammanförs med Domäns verksamhet, innebärande förenklade administrativa funktioner samt effektivisering av ASSIs nuvarande fältorganisation och drift. Effekterna kan beräknas till cirka 20 miljoner kronor årligen.

Domän får genom en utökad råvaruleverantörsroll och ett mer komplett agerande på den svenska virkesmarknaden en förstärkt position även som timmerleverantör och flisköpare. Effekterna härav har översiktligt beräknats till cirka 20 miljoner kronor årligen.

Ett ökat samarbete mellan Domän och Ncb vad avser det senare bolagets råvaruförsörjning medger, trots begränsade leveransvolymer, vissa synergieffekter vad avser till exempel fältorganisation, ökad säkerhet i leveranser och därmed mindre lager, starkare marknadsagerande, etc. Effekterna härav har beräknats till knappt 15 miljoner kronor årligen.

Övrigt

Såväl ASSI som Ncb producerar för närvarande avsalumassa i anläggningarna i Karlsborg och Vallvik. Genom samordning av bolagens försäljningsorganisationer i Sverige och utomlands beräknas vissa besparingar kunna uppnås. Vidare medför samgåendet att Ncbs behov av säckpapper till sina säckfabriker i viss omfattning kan tillgodoses genom leveranser från ASSI Karlsborg. De sammanlagda effekterna av här angivna synergier beräknas till cirka 10 miljoner kronor årligen.

Den nya företagsgruppen kommer organisatoriskt att arbeta med en liten koncernadministration, kompletterad med affärsområdesledning. Huvudkontoret kommer att vara placerat i Stockholm. En följd härav blir att de tre bolagens nuvarande koncernledningsadministrationer, lokaliserade till Falun, Stockholm och Kramfors, kan reduceras i avsevärd omfattning. Nuvarande kostnader för centrala administrativa funktioner beräknas på sikt minska med cirka 45 miljoner kronor årligen.

Miljöfrågor

Miljöhänsyn har blivit ett starkt argument i marknadsföringen under senare år och kunder, allmänhet och lagstiftare i olika länder ställer allt tydligare krav. ASSI, Domän och Ncb har varit för sig tidigare arbetat intensivt med miljöfrågorna och Assi Domän är därför idag en föregångare inom områdena såsom ekologiskt skogsbruk och utsläppsreducering. Detta i kombination med kraven på återvinningsbara produkter kommer att medföra konkurrensfördelar framöver.

Skogsbruket

Ett kommersiellt brukande innebär alltid påverkan på miljön. Ambitionen är dock att förvalta skogen så att den biologiska mångfalden bevaras inom ramen för ett uthålligt och lönsamt skogsbruk. Domän har under senare år kraftigt höjt ambitionen på detta tidigare eftersatta område och varit en av föregångarna när det gäller att pröva nya metoder. För skogsbrukets del innebär det särskild hänsyn till flora och fauna i vardagsarbetet, anpassning av skötselmetoder och ekologisk landskapsplanering över större områden. Markernas produktionsförmåga skall vidmakthållas genom ett ståndortsanpassat skogsbruk som tar hänsyn till förhållanden på den enskilda växtplatsen.

Som ett led i detta nya tänkande har naturvårdsinsatserna regelbundet börjat mätas genom återkommande ekologiska bokslut där gjorda insatser jämförs med uppsatta normer. Detta medför visserligen mer kostnader i skogsbruket men är kommersiellt mycket värdefullt, eftersom ett garanterat uthålligt och samtidigt ekologiskt skogsbruk är en värdefull konkurrensfaktor.

Industrierna

En fråga, som under de senaste åren blivit allt mer central, gäller valet av blekningsteknik. På flera viktiga marknader ställs nu krav på klorfri massa. Särskilt gäller detta i länder som Tyskland, Schweiz och Österrike.

Det finns i huvudsak tre olika metoder för blekning: klorgasblekning som producerar konventionell massa, klor-dioxidblekning som ger så kallad elementärt klorfri massa (ECF), och olika tekniker för totalt klorfri blekning genom vilka TCF-massa erhålls. Sverige har kommit långt inom blekningsteknik och klorgasblekning är numera i princip helt borta.

Koncernens båda massabruk i Karlsborg och Vallvik tillverkar enbart ECF- och TCF-massa. Massabruken i Lövholmen, Dynäs och Frövi tillverkar oblekt massa.

Den förändrade blekningstekniken liksom omfattande övriga investeringar för att minska utsläppen i vatten och luft har lett till att de prioriterade utsläppen klorerade organiska ämnen (AOX), syreförbrukande ämnen (COD) och svaveldioxid har minskats med cirka 90 procent på de sista 20 åren. Utsläppen av AOX har nästan helt eliminerats. Utvecklingen och kraven går dock vidare mot helt slutna fabriker, det vill säga utan utsläpp.

Assi Domän har ett starkt konkurrensläge då konkurrenterna främst i USA och Kanada kommer att behöva göra omfattande miljöinvesteringar i framtiden. Dessa kan uppskattas till flera hundra miljoner kronor per bruk. Vad gäller övriga nordiska konkurrenter gäller att de i stor utsträckning genomfört dessa investeringar varför konkurrenssituationen gentemot dessa i stort sett är oförändrad i detta avseende.

Återvinning

Returfiber blir allt viktigare råvara vid tillverkning av papper och kartong. Returfiberbaserad produktion ger normalt lägre tillverkningskostnader men också lägre kvalitet. Idag utgör returfiber i genomsnitt 40 procent av råvaran i pappersproduktionen i Europa. Från såväl konsumenters som myndigheters håll ställs nu allt högre krav på ökad användning av returfiber.

Kraftigt ökad insamling har lett till ett mer eller mindre permanent överskott av returfiber som pressat priserna ibland till och med under noll. Detta har lett till en tillväxttakt för returfiberbaserade produkter som är dubbelt så hög som för färskfiberbaserade.

Valutautvecklingen i kombination med sänkta produktionskostnader särskilt lägre massavedpriser, har dock på kort och medellång sikt inneburit bättre konkurrenskraft för de svenska färskfiberbaserade produkterna. På längre sikt krävs emellertid andra åtgärder. De alternativ som står till buds är främst att öka returfiberandelen i den svenska produktionen eller att prioritera produkter där färskfiber innebär en konkurrensfördel.

Av Assi Domäns pappersproduktion är det bara i kraftlinertillverkningen vid Lövholmen som returfiber används. Idag uppgår returfiberandelen där till cirka 15 procent. Strategin är istället att tillverka produkter där olika tekniska krav innebär att färskfiber har en konkurrensfördel. Produkter baserade på färskfiber får högre styrka, särskilt gäller detta våtstyrkan. Kraftliner, säck- och kraftpapper samt kraftkartong är produkter

där styrka är en mycket viktig egenskap. Dessutom är färskfiber renare än returfiber vilket är en fördel i livsmedelsförpackningar. I till exempel vätskekartong är kravet på renhet högt ställt. AssiDomän har produkter inom alla dessa segment.

Lagstiftning, som Töpferlagarna i Tyskland och Kretsloppslagen i Sverige, lägger ansvaret på återvinning på producenten. För att uppfylla detta krav har AssiDomän tillsammans med övriga wellpapp och kartongtillverkare i Sverige nyligen bildat materialbolaget Returweil Miljö AB respektive Svensk Kartongåtervinning AB, vilka på ett rationellt och kommersiellt sätt skall organisera återvinningen.

Lagstiftningen i flera europeiska länder prioriterar materialåtervinning framför energiutvinning. För AssiDomäns största produkt, wellpapp, medför detta inget större problem. Återvinningen, som sker i handelsledet, är redan så hög som cirka 65-70 procent, och torde kunna ökas något genom bättre källsortering och insamling. Den höga återvinningen och de mycket låga returfiberpriserna gynnar wellpappens konkurrenskraft som förpackningsmaterial.

För övrigt förpackningspapper och kartong, som till största delen hamnar i hushållen, är återvinning däremot inte lika enkel. En större återvinningsandel är möjlig men långtgående sortering av hushållsavfall kan vara tveksam i både hygienisk och ekonomisk hänseende.

Erfarenheter, som överskott av lågkvalitativt returpapper och höga kostnader, från det tyska DUAL-systemet avskräcker. Att istället utnyttja dessa returfiber för energiutvinning är ett bättre alternativ. Med modern reningsteknik ger det mindre utsläpp än oljeeldning i fjärrvärmeverk. Fiber är således ett utmärkt biobränsle. En ökad energiutvinning kommer därför att leda till fördelar för AssiDomän gentemot tillverkare av icke brännbara förpackningsmaterial. Avsaknaden av homogen lagstiftning och ej faktabaserade inslag i miljödebatten medför emellertid att osäkerheten inför framtiden i detta avseende är stor.

Trävaror

Det faktum att högkvalitativt virke röner stor uppskattning i Europa i kombination med en ökande tveksamhet hos konsumenterna mot tropiska träslag har redan fått stor effekt för de svenska trävaruproducenterna. AssiDomän, som är den enskilt största aktören i Sverige vad gäller sågade trävaror, kommer att gynnas av en fortsatt utveckling i denna riktning.

Saneringskostnader

Domänverket förvärvade under 1981 aktierna i Lessebo skogar AB med tidigare firma AB Böksbloms Sulfidfabrik från Klippans Finpappersbruk AB. Spår av PCB och tungmetaller har konstaterats i anslutning till fabriksområdet och i intilliggande vattendrag. Närmare utredning om behovet av miljösanering har i avvaktan på ett klarläggande i ansvarsfrågan ännu inte påbörjats.

Ncb-koncernen kommer att under 1994 lägga ner sin klorfabrik i Köpmanholmen. 12 miljoner kronor har reserverats för kommande saneringskostnader och har belastat 1993 års resultat.

Tillstånd enligt miljöskyddslagen

AssiDomän och Ncb har följande viktigare tillstånd enligt miljöskyddslagen (1969:387). Tillstånden gäller normalt under tio år från beslut.

Karlsborgs bruk

Beslut 1984 och 1989. Tillstånd för 260.000 ton blekt sulfatcellulosavarav 190.000 ton för avsalu och 70.000 ton för tillverkning av kraftpapper. Ny ansökan ingiven 1993 avseende såväl produktionsökning till 290.000 ton cellulosa som övriga koncessionsvillkor.

Lövholmens bruk

Beslut 1989. Tillstånd för 600.000 ton kraftliner (för 1993 fick bolaget särskilt tillstånd att producera 630.000 ton).

Frövitors bruk

Beslut 1987. Tillstånd för 250.000 ton kartong, 220.000 ton sulfatcellulosa, varav 80.000 ton för avsalu. Ansökan förberedes för att möjliggöra en ökning av kartongproduktionen till cirka 300.000 ton.

Dynäs (Ncb)

Beslut 1984 och 1990. Tillstånd för 200.000 ton papper per år.

Vallvik (Ncb)

Beslut 1988. Tillstånd för 220.000 ton massa per år. Slutgiltiga villkor för produktion av EF- och KF-massa har ännu inte fastställts.

Forsknings- och utveckling

Koncernens direkta kostnader för forskning och utvecklingsverksamhet är cirka 90 miljoner kronor per år, vilket i förhållande till omsättningen är normalt för branschen i Sverige. Inom massa- och pappersledet dit cirka två tredjedelar av de totala medlen allokeras, dominerar dels produkt- och kvalitetsutveckling av papper och kartong, dels utveckling av specialiserade massorframtagning med nya miljövänliga metoder. Vad gäller skogsförvaltningen är utvecklingen ett ekologiskt skogsbruk huvudinriktningen.

I konverteringsledet inriktas utvecklingsarbetet mot att erbjuda kundanpassade förpackningslösningar där kvalificerad tryck och integrering av förpacknings- och maskinsystem blir allt viktigare.

På massa- och pappersområdena satsas cirka 60 miljoner kronor, vilket motsvarar cirka en procent av omsättningen. Knappt 20 procent av dessa medel går till den branschgemensamma forskningen, där STFI, skogsindustrins Tekniska Forskningsinstitut är den största mottagaren. Till stor del är detta grundläggande och öppen forskning, där även staten bidrar via NUTEK. Den egna utvecklingsverksamheten koncentreras på förbättrade funktionsegenskaper för förädling såsom bestrykning och nya kompletterande produkter.

För drygt ett år sedan invigdes i Piteå nuvarande Assi Domän Tech Center, ett utvecklingscentrum för främst massa- och papperssidan. Där inryms dels Kraftliners utvecklingsavdelning på cirka 20 personer, dels en nystartad koncerngemensam FoU-avdelning. Avdelningen består idag av åtta personer och är under fortsatt uppbyggnad med inriktning mot hög kompetens på särskilt viktiga områden.

Merparten av forsknings- och utvecklingsarbetet skall ske inom affärsområdena men kompletteras med koncerngemensamma satsningar på strategiskt viktiga kompetensområden såsom tryckning och produktsäkerhet. Den nätverksbaserade organisationen kompletteras sedan med en rad teknikgrupper för samverkan mellan fabrikena. Trenden inom branschen är att allt mer av FoU-verksamheten är produktinriktad och i ökande utsträckning sker inom företagen.

När det gäller skog- och träområdena är av tradition företagens egna FoU-investeringar små. Till största delen sker forskning avseende skogsproduktion, skogsvård och växtförädling branschgemensamt eller som högskoleforskning vid Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU). Under senare år har Assi Domän Skog byggt upp en egen verksamhet inriktad mot ekologisk anpassat skogsbruk. Mer kostnaderna för att utveckla och arbeta enligt dessa nya miljöanpassade skogsbruksmetoder uppskattas inledningsvis till 60-80 miljoner kronor per år. Med dagens kraftigt höjda krav globalt på miljöanpassat skogsbruk betraktar Assi Domän denna typ av insatser som utvecklingsinvesteringar.

På förpackningssidan är design och utveckling av kundanpassade konstruktioner en del av själva affärsverksamheten. Detta räknas normalt in som FoU. Inom wellpapprollen finns därutöver sedan sex år tillbaka en speciell utvecklingsgrupp på fem personer i London som framförallt koncentrerar sig på multinationella kunder och utveckling av nya förpackningar i kombination med maskinsystem. Inom earton sker liknande maskinutveckling ett särskilt bolag där iden är att sälja förpackningsmaterial och inpackningsmaskiner som ett integrerat system.

Större investeringsprojekt i fabriken innehåller ofta komponenter av utvecklingskaraktär. En ansevärd del av investeringarna är betingade av ändrade miljökrav. Framförallt gäller det tillverkningen av blekt massa där flera hundra miljoner investeras under den senaste femårsperioden. Det gäller även ökad användning av returfibrar i produkterna samt ökad återvinning.

Konkurrensfaktorer

AssiDomän är en ny stor skogsindustriell koncern med karaktäristiska drag i många avseenden avvikande från andra svenska skogsbolag.

Finansiell ställning

Den finansiella ställningen vid utgången av 1993 är stark med en synlig soliditet på 50 procent. Den produktiva skogsmarken är bokförd till drygt 1.100 kronor per hektar i balansräkningen medan taxeringsvärdet är 4.350 kronor per hektar. Till detta kommer att bolaget förväntas ha ett betydande positivt kassaflöde för 1994. Avyttringarna av mindre skogsfastigheter samt jordbruksmark kommer att öka likviditeten och handlingsfriheten ytterligare.

I en tid då skogsindustrin i Europa kan väntas genomgå strukturförändringar skapar detta möjligheter till att aktivt medverka i denna omvandling.

Den finansiella ställningen medger också att investeringar kan göras vid kostnads- och konjunkturmässigt lämpliga tidpunkter.

Vedprisneutralitet

AssiDomäns nettoköp av massaved och flis uppgår till cirka 2,2 miljoner m³ fub. Därtill kommer emellertid även nettoförsäljning av timmer på 1,4 miljoner m³ tub. Priset på timmer varierar på ett liknande sätt som massaveds priset. Eftersom timmer är dyrare än massaved, tar dessa båda flöden värdemässigt ut varandra.

Sammantaget innebär detta att gruppen som helhet knappast har dragit någon nytta av nedgången i vedpriserna. Därmed har en omfördelning mellan affärsområdena skett.

I den mån de tendenserna till stigande vedpriser som kunnat skönjas sedan andra halvåret 1993 förstärks, kommer koncernen emellertid inte heller att påverkas negativt.

Produkter och produktion

Alla koncernens pappers- och massabruk är baserade i Sverige. På kort sikt kan bolaget därför dra nytta av den svenska kronans depreciering. På lång sikt innebär det att AssiDomän måste basera sin framtid på den färskas fiberns egenskaper. Konkurrens från returfiberbaserade produkter kommer alltid att finnas och i ett kort perspektiv kan returfiberbaserade produkter ta marknadsandelar, en process som påskyndas av lagstiftning

inom till exempel EU. På långsikt kommer dock en balans att uppstå då systemet hela tiden måste tillföras färsk fiber.

AssiDomän har en stark ställning som producent av kraftliner. Den direkta förbrukningen av kraftliner i egna wellpappanläggningar uppgår till cirka 30 procent av produktionen. För att minska exponeringen mot den icke integrerade marknaden både vid försäljning av kraftliner och vid köp av andra wellpappråvaror, sker byten med vertikalt integrerade fluting- och testlinertillverkare. Materialförbrukningen i tonår i samma storleksordning som tillverkningen.

Samordning och strukturförändringar

Ett område inom vilket bolaget kan förväntas expandera är wellpapp. Detta kan ske genom förvärv inom strategiska områden i Europa, dit den egna kraftlinern kan transporteras ekonomiskt. På wellpappmarknaden är närvaro i regioner, snarare än i länder, det relevanta måttet. Genom strategiska förvärv eller allianser kan bolaget komma i besittning av testlinerkapacitet i samband med en fortsatt expansion inom wellpapp.

Tillverkningen av kartong, kraftliner och säckpapper sker för närvarande helt åtskilt. Produkterna är emellertid tillräckligt likartade för att man på sikt, i samband med investeringar, skall kunna uppnå fördelar genom produktbyten. I en framtida utveckling för koncernen kommer integrationsmöjligheterna därför bättre att tillvaratas.

På säck- och säckpappersområdena liknande omständigheter som inom wellpappområdet. Här kommer troligen ytterligare konsolidering att ske inom branschen. AssiDomän, med sin starka finansiella ställning, väl positionerat för att medverka i denna omstrukturering.

Vad gäller sågaderåvaror är branschen i Sverige i behov av en konsolidering. Bolaget kan på detta område förväntas agera aktivt. Som referens kan nämnas att i Finland är cirka 48 procent av kapaciteten hänförlig till de tre största aktörerna, medan de tre största tillverkarna i Sverige endast har cirka 19 procent.

Valutaexponering

Skogsindustrins valutaexponering är betydande. Detta innebär att kraftiga förändringar i konkurrenskraften kan ske även i framtiden.

Valutaindex 870130-940217

Den enskilt viktigaste valutans i skogsindustrin är US-dollarn. Prissättningsrisker ofta i denna valuta, samtidigt som en betydande del av produktionen finns i USA. US-dollarsvariation i förhållande till europeiska valutor får därför stor inverkan med åtföljande svängningar i relativ konkurrenskraft mellan Nordamerika och Sverige.

Sedan bottenivån på cirka 5,10 kronor i augusti 1992 har kursen på US-dollarn stigit med cirka 55 procent. Jämfört med genomsnittssiffran för 1992 på 5,84 kronor är uppgången cirka 35 procent. Denna utveckling beror såväl på en depreciering av kronan som på en mer generell förstärkning av US-dollarn.

Den kanadensiska dollarn och den finska marken är också betydelsefulla valutor eftersom båda dessa länder är viktiga konkurrenter till Sverige på exportmarknaden. Gemensamt för dessa valutor är att de stärks mot kronan men försvagas mot US-dollarn. Uppgången mot den svenska kronan innebär förbättring av det svenska konkurrensläget. Nedgången mot US-dollarn har bidragit till den mycket svaga prisutvecklingen mätt i US-dollar för flera av de viktigare skogsindustriprodukterna.

Jämfört med snittkursen 1992 på 4,82 kronor för en kanadensisk dollar har kursen stigit med cirka 25 procent. För finska marken låg snittet 1992 på 1,31 kronor vilket innebär att uppgången är cirka 10 procent.

AssiDomäns valutaexponering är sådan att en förstärkning av kronan skulle komma att påverka koncernen negativt.

Sänkta kostnader

De senaste åren har de i koncernen ingående företagen genomgått kraftfulla rationaliseringsprogram. Räkna som årsmedeltal har antalet anställda för jämförbara enheter under åren 1989-1993 i Sverige minskat från 10.298 till 6.896 personer. Detta motsvarar en minskning i utbetalningarna av löner och sociala avgifter med 800 miljoner kronor årligen uttryckt i 1993 års löneläge. Samtidigt som denna neddragning av antalet anställda skett, har produktionen ökat. Följaktligen har produktiviteten utvecklats mycket gynnsamt. Motsvarande utveckling har även ägt rum hos konkurrenterna, såväl i Sverige som utomlands. Det är därför svårt att bedöma effekten på den relativa konkurrenskraften.

Avskaffande av den allmänna energiskatten och sänkningen av arbetsgivaravgifterna har också bidragit till en gynnsam kostnadsutveckling för skogsindustrin. Sammantaget har detta sänkt AssiDomäns kostnader med drygt 200 miljoner kronor per år. Kostnadsbilderna ser således mycket gynnsam ut och de sänkta inhemska kostnaderna i kombination med valutakursutvecklingen gör att den svaga konkurrenspositionen under 1992 nu väntas till en situation där koncernens anläggningar i mångafall tillhör lågkostnadsproducenterna.

Känslighetsanalys

Resultatpåverkari dagsläget av en femprocentig förändring i försäljningspriset i kronor givet oförändrade volymer:

Produkt	Nettoförsäljning Volym	Resultateffekt (MSEK)
Intäkter		
Timmer	1.400.000	25
Sågade trävaror ..	900.000	55
Massa		
Oblekt	60.000	10
Blekt	270.000	45
Kraftliner		
Brun	490.000	70
Ytvit och marmorerad	120.000	30
Säck- och kraftpapper		
Brunt	190.000	40
Vitt	60.000	20
Carrier	100.000	30
Vätskekartong..	120.000	35
Kostnader		
Massaved/cellulosafilis	2.200.000	25
CTMP-massa ..	40.000	5

Timmer och massaved i m³fub, sågade trävaror i m³ övriga i ton.

Siffrorna i tabellen ovan baseras sig på AssiDomäns nettoexponering mot olika produktsegment. Försäljning och köp av till exempel blekt massa har kvittats mot varandra.

Timmer och ved

Trots att AssiDomän är Sveriges största producent av sågade trävaror sker en betydande försäljning av timmer till externa sågverk. Däremot är koncernen nettoköpare av massaved och cellulosafilis. I siffrorna ovan har även försäljning av cellulosafilis från AssiDomäns sågverk inräknats.

Priset på timmer och massaved har historiskt följts åt tämligen väl. Delvis kan detta förklaras av att en viss utbytbarhet existerar mellan grupperna vad avser klensare timmer. Om timmer, ved och flis mot bakgrund av detta betraktas tillsammans så är AssiDomän alltså nettoköpare av cirka 0,8 miljoner m³ fub per år. Priset på timmer är emellertid högre än för massaved, vilket innebär att flödena värdemässigt sett balanserar. Givet att nuvarande prisrelation mellan timmer och massaved inte radikalt ändras, är AssiDomäns resultat därför i stort sett oberoende av prisutvecklingen på timmer och ved.

Sågade trävaror

AssiDomäns värdemässigt största produkt är sågade trävaror. Förändringar i priset på denna vara får därför ett mycket kraftigt genomslag i resultatet. En femprocentig förändring från nuvarandenivå innebär allt annat lika att resultatet påverkas med cirka 55 miljoner kronor.

Massa

Totalt är AssiDomäns nettoförsäljning av olika typer av massa cirka 300.000 ton. Nettoförsäljningen av massa begränsas genom den konsumtion som sker i kraftlinerbruket i Lövholmen och i Frövi. Frövi köper dessutom CTMP-massa från externa leverantörer. Frövi är emellertid samtidigt säljare av oblekt massa.

En femprocentig förändring av massapriset påverkar AssiDomäns resultat med drygt 50 miljoner kronor. Mellan koncernens olika affärsområden uppstår samtidigt betydande omfördelningar av resultatet när massapriset ändras.

Det bör också noteras att det finns ett starkt samband mellan priset på blekt massa och produkter som till exempel ytvit kraftliner.

Kraftliner, säckpapper och kartong

AssiDomäns enskilt största produkt är brun kraftliner. En femprocentig prisförändring här ger en resultat-effekt på drygt 70 miljoner kronor. Till detta kommer övriga kraftlinertyper med ytterligare 30 miljoner kronor.

Totalt produceras cirka 250.000 ton säck- och kraftpapper, varav merparten är oblekt. Prisutvecklingen i detta segment har varit tämligen stabil undersenare c/lr.

Det sammanlagda värdet på koncernens kartongproduktion är betydande, vilket innebär att en given procentuell förändring medför en kraftig resultateffekt. Historiskt har dock svängningarna i kartongpriserna varit relativt sett mindre än för de flesta andra skogsprodukter. Sannolikheten för en femprocentig förändring i priset på kartong är mindre än för en lika stor ändring i priset på massa eller sågade trävaror.

Wellpapp

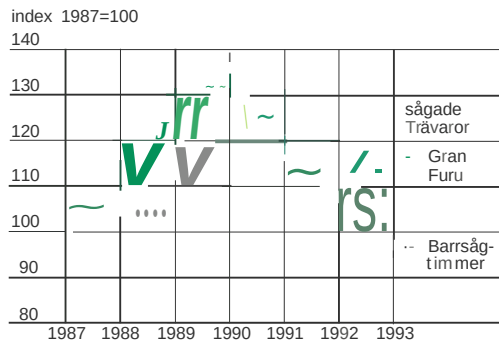
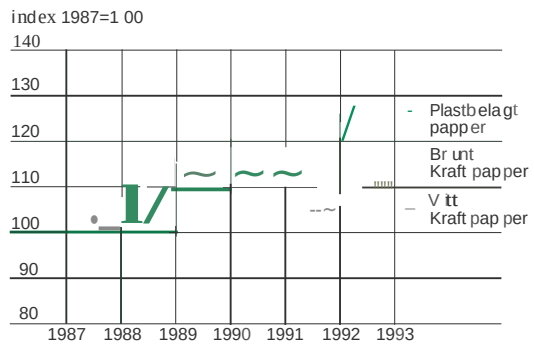
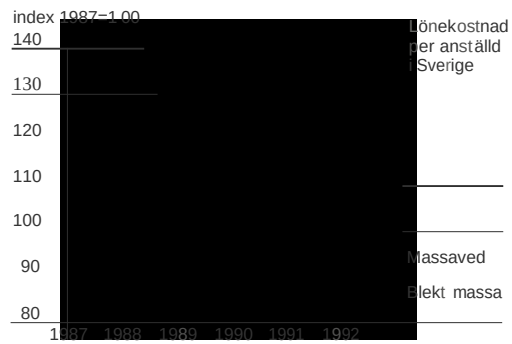
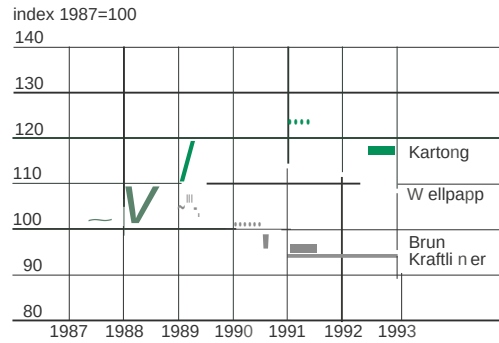
En betydande del av AssiDomäns produktion av kraftliner förbrukas i de egna förpackningsföretagen. Totalt använder Packaging och Barrier Coating cirka 250.000 ton kraftliner. Inräknas dessutom dessa affärsområdens inköp av testliner och olika typer av fluting kan koncernens nettoförsäljning av wellpappråvaror sägas vara omkring noll. Priset på testliner och fluting har historiskt följt kraftlinerpriset någorlunda väl, vilket skulle kunna stödja ett sådant synsätt. Emellertid är priset på wellpapp också nära knutet till liner- och flutingpriserna om än med en viss tidsmässig eftersläpning. Detta innebär att sänkta priser på kraftliner inte nödvändigtvis påverkar lönsamheten positivt i wellpapprörelsen. Under den senaste konjunkturcykeln har lönsamheten i kraftlinertillverkningen och förpackningsrörelsen utvecklats parallellt.

För att få en helt korrekt känslighetsanalys borde produktionen av wellpapp ingå istället för den motsvarande andelen kraftliner. Wellpapp är emellertid inte tillräckligt homogen som produkt för att kunna användas i en känslighetsanalys. Genom att istället utgå från kraftlinerproduktionen erhålls åtminstone en ungefärlig bild av exponeringen.

Sammanfattning

Koncernens resultatutveckling bestäms dels av exponeringen mot olika produkter, dels av respektive produkts prisvolatilitet. Beaktas båda dessa aspekter framstår kraftliner, sågade trävaror och massa som de produkter som främst påverkar AssiDomäns resultatutveckling. I de fyra diagrammen har prisutvecklingen för ett antal av bolagets viktigaste produkter samt ett par av de viktigaste kostnadsposterna illustrerats.

Prisutveckling (Perioden 1987-1993)

Indexserier i SEK

Rättsliga frågor

Bolagiseringsavtalet

Huvudsakligt innehåll

I avtal av den 30 juni 1992 mellan staten och AssiDomän regleras AssiDomäns övertagande av Domänverkets rörelse från staten. Avtalet innefattar i huvudsak följande frågor.

- överföring av rörelsen
- särskilda bestämmelser om fast egendom
- Vattenfalls rätt till vattenkraft
- regler om utförsäljning av vissa fastigheter
- regler om förvävrätt till framtida exploateringsmark
- statens friskrivning från garantiansvar med undantag för äganderättsgaranti avseende överförd fast egendom
- bestämmelser om pensionsåtaganden

Pensionsåtagande

övertagandet av pensionsåtagandena från staten medför krav på särskilda överväganden och beräkningar. De utredningar som genomförts har resulterat i den redovisning av pensionsåtagandena som framgår av not 14 till årsredovisningen, se sid 79.

Aterstående frågor

Följande frågor har fortsatt aktualitet.

- den helt övervägande delen av bolagets jordbruksmark bör säljas varvid där så är lämpligt till jordbruksmarken bör läggas skogsskiften i syfte att skapa effektivare jordbruksföretag
- alla mindre skogsskiften som understiger storleksordningen 200 hektar skall i princip bjudas ut till försäljning
- inom områden där AssiDomän har stora markinnehav men privata skogsägare är i behov av mera skogsmark för att uppnå effektivitet skall bolaget på begäran uppta förhandlingar om försäljning. Detta gäller särskilt i södra Sverige
- utförsäljning av permanent- och fritidsbostäder, som bolaget äger.

Enligt bolagiseringsavtalet skall försäljningspriserna vid nämnda försäljningar utgå från marknadsvärdet men avtalet anger samtidigt att det inte kan undvikas att

bolaget i samband med dessa försäljningar kan få bära en viss marginell extra börda.

- AssiDomän har ännu inte erhållit lagfart för cirka 20 procent av de hittills övertagna fastigheterna. Lagfrågan fördröjs av lantmäteriförrättningar samt äganderättsredningar som avser förhållanden långt tillbaka i tiden. staten har dock garanterat äganderätten för samtliga de fastigheter som överläts inom ramen för avtalet.
- Under tiden staten har ett bestämmande inflytande i AssiDomän, har bolaget rätt att på visst sätt och i viss ordning från staten förvärva exploateringsmark som ligger i linje med bolagets exploateringsverksamhet. Idag bedöms detta endast ha marginell betydelse.
- AssiDomän förvaltar vissa i statens ägo kvarstående fastigheter. Det ekonomiska nettoresultatet av denna förvaltning påverkar enbart marginellt det samlade koncernresultatet.
- Ett begränsat antal fastigheter ägdes vid utgången av 1993 av staten i väntan på statens utredning om i vilken omfattning de skall överlätas till AssiDomän. Under februari 1994 har den helt dominerande delen av dessa fastigheter överläts till bolaget för cirka elva miljoner kronor. Marknadsvärdet bedöms uppgå till cirka 50 miljoner kronor.

Övriga större avtal

ASSI har träffat ett antal avtal rörande ett omfattande transportsystem för huvuddelen av koncernens export av bulkvaror. Det centrala avtalet är ett så kallat time-charteravtal med Sealink avseende två RORO-fartyg för transport av bolagets produkter från Piteå till utlandet. Avtalet är femårigt och gäller till och med juni 1997.

AssiDomän förvärvade under hösten 1993 sågverksrörelsen i Hasselfors från Hasselfors limber AB. Avtalet innehåller sedvanliga säljgarantier.

Ncb skötte under 1992 sitt dotterbolag Hannover Papier till det sydafrikanska företaget Sappi Ltd. Avtalet innehåller sedvanliga säljgarantier. Några garantianspråk har dock ej framställts och förväntas ej heller. Ncb har vidare ett avtal om leverans av massa till Hannover Papier. Avtalet är marknadsmässigt och löper

oförändrat till och med 1995. Hannover Papier är Ncbs största kund och köper drygt en tredjedel av Ncb-koncernens avsalumassa.

Ett av ASSIs dotterbolag har finansierat wellpapp-fabriken Yate i England genom ett leasingavtal. Finansieringen uppgår till cirka 24 miljoner brittiska pund. ASSI har garanterat avtalet.

Försäkring av skogsmark

Försäkringar avseende koncernens skogsegendomar är begränsade till att avse merkostnader i anledning av brand eller storm. Med hänsyn till skogsegendomarnas omfattning har det inte bedömts lönsamt att teckna fullvärdeförsäkring.

Patent och andra immaterialrättsliga avtal

Varken AssiDomän-koncernen eller Ncb-koncernen är beroende av några avtal rörande patent eller andra immateriella rättigheter.

Rättsliga processer

Bolag inom koncernen berörs av skatteprocesser i Sverige där avdrag om 107 miljoner kronor ifrågasatts. Bedömningen är att bolagen kommer att vinna processerna. Skulle ändå processerna sluta till bolagens nackdel uppkommer en skattekostnad på ett underlag om 107 miljoner kronor samt förlustavdrag i andra koncernbolag med motsvarande belopp.

Även utomlands finns en skatteprocess som om den förloras leder till en skattekostnad uppgående till 37 miljoner. Bedömningen är att processen kommer att vinnas.

Ncb har i pågående taxeringsförfarande yrkat avdrag avseende tidigare års taxeringar med ytterligare 150 miljoner kronor. Vid bifall till yrkandena skulle de outnyttjade förlustavdragen komma att öka med motsvarande belopp.

Därutöver finns inga rättstvister av väsentlig betydelse i vare sig AssiDomän-koncernen eller Ncb-koncernen.

Konkurrensrättsliga frågor

Konkurrensverket har fastställt att bolagets förvärv av ASSI inte är av sådant slag att det skall prövas av verket

enligt konkurrenslag en (1993:20). Konkurrensverket prövar för närvarande förvärvet av Ncb.

Med anledning av den nya konkurrenslagens ikraftträdande har hos Konkurrensverket ingetts en ansökan om icke ingripandebesked/anmälan om undantagande för vissa samarbetsavtal och leveransbestämmelser rörande virkesråvara. Samarbetet med SCA, MoDo, med flera, angående inköpsbolaget Nordsveriges Virkesköpare (NV) har sagts upp och samarbetet inom NV har upphört.

Ncbs aktiebok

I samband med utbyte av gamla aktiebrev i Ncb till VPC-aktiebrev uppdagades under 1986 att en stor mängd gamla aktiebrev, som skulle ha makulerats hos Föreningsbanken genom brottsligt förfarande. Mer hade kommit ut på marknaden och därefter åter lämnats in för utbyte. Föreningsbanken har i avtal med Ncb åtagit sig att till innehavare av gamla aktiebrev tillhandahålla nya aktier samt att stå för kostnaderna härför.

I samband med utbyte av Ncbs skogsobligationslån respektive industrilån till aktier har rätt ägare ej anmälts avseende totalt 3.470.000 aktier. Av dessa är 1.543.525 aktier ej upptagna i Ncbs aktiebok.

Ovanstående förhållande bedöms ej få någon väsentlig ekonomisk betydelse för bolaget.

Ncbs preferensaktie

Ncb har 550.699.670 aktier av serie A och 142.211.675 aktier av serie B preferens. Enligt bolagsordningen för Ncb äger B-aktierna företaget röstret till utdelning av årsvinsten med fyra procent innan utdelning på A-aktierna får äga rum. Därutöver skall A- och B-aktier medföra inbördes lika rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst liksom till teckning eller erhållande av nya aktier vid aktiekapitalets ökning genom kontant emission respektive fondemission.

För de år utdelning lämnats har denna uppgått till eller överstigit fyra procent av aktiernas nominella belopp. Bolaget har därvid tillämpat denna bestämmelse sålunda att utdelning ägt rum med lika stort belopp till A-aktie som till B-aktie.

Styrelse, ledande befattningshavare och revisorer

styrelseledamöter

Olof Lund, född 1930, direktör, ordförande. Ledamot av AssiDomäns styrelse sedan 1993. styrelseordförande ASSI 1988-1993. styrelseordförande Celsius Industrier, Bofors, Kockums, Eriksbergs Förvaltnings AB m fl. Vice ordförande i Pharmaoa. styrelseledamot bland annat Industriförbundet, Stattum, FPG/AMFKoch Livia. Aktieinnehav i Ncb: 0.

Lennart Ahlgren, född 1941, VD och koncernchef. Ledamot av AssiDomäns styrelse sedan 1993. styrelseordförande i Gullfiber, ARBIO, Sveriges Skogsindustriförbund. styrelseledamot i SAF och Vasakronan. Aktieinnehav i Ncb: 0.

Jan Amethier, född 1961, ämnessakkunnig. Näringsdepartementet. Ledamot i AssiDomäns styrelse sedan 1993. styrelseledamot ASSI och Ncb. Aktieinnehav i Ncb: 0.

Hans Carlsson, född 1932. Ledamot av AssiDomäns styrelse sedan 1993. VD i ASSI 1983-1993. Ledamot i ASSIs styrelse 1977-1993. Ledamot i Domänverkets styrelse 1983-1992. styrelseordförande i skogsindustri tekniska Forskningsinstitut och Gatabanken Region Stockholm. styrelseledamot i Tumba Bruk och Fagerlid Industrier. Aktieinnehav i Ncb: 0.

Annika Christiansson, född 1946. Ledamot av AssiDomäns styrelse sedan 1993. VD Telia Holding. styrelseledamot Domänverkets styrelse 1988-1992. styrelseledamot Produra, Livia (suppl.), ABNSILA m fl. Aktieinnehav i Ncb: 0.

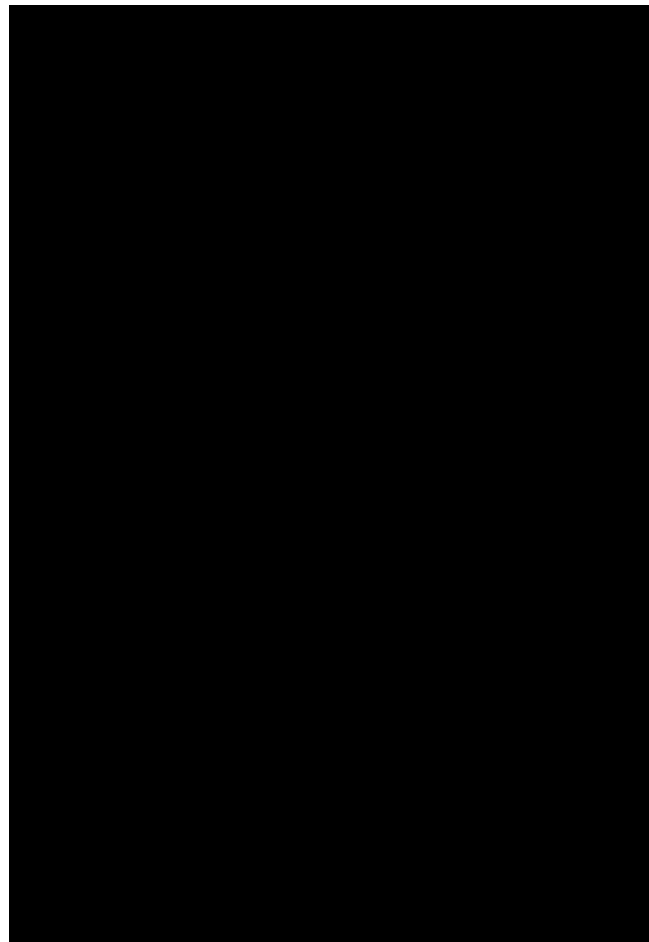
Anders Danielsson, född 1933. Ledamot i AssiDomäns styrelse sedan 1993. Suppleant i ASSIs styrelse 1985-1992. Arbetstagarledamot (SIF). Aktieinnehav i Ncb: 2.000 A.

Bertil Danielsson, född 1928, vice ordförande, Ledamot av AssiDomäns styrelse sedan 1993. styrelseordförande i Domän AB 1992-1993. Vice ordförande i Domänverkets styrelse 1985, ordförande 1986-1992. styrelseordförande i Apoteksbolaget, Exportkreditnämnden Halens Postorder, stadshypotek och Värdepapperscentraler i VPC. Vice ordförande i Nobelstiftelsen. styrelseledamot ASSI, Electrolux. Gullsp- ngs Kraft, Pilkington Floatglas och Spira Invest. Aktieinnehav i Ncb: 0.

Matts Ekman, född 1946, finansdirektör i Electrolux. Ledamot av AssiDomäns styrelse sedan 1993. styrelseledamot ASSI, Telefinans och Hagströmer & Qviberg Fonder. Aktieinnehav i Ncb: 0.

Ingrid Flory, född 1932, VD i Regemus. Ledamot av AssiDomäns styrelse sedan 1993. Ledamot av ASSIs styrelse sedan 1988. styrelseordförande Nordbankens Allemansfond Beta, NORMPACK, styrelseledamot i Investment AB Latour, Caterpillar Financial Nordie Services AB. Ledamot i prisregleringsnämnden för elektrisk ström. Aktieinnehav i Ncb: 0.

Bertil Hagman, född 1937. Sveriges generalkonsul i Lausanne, Schweiz. VD i Sintereast. Ledamot av AssiDomäns styrelse sedan 1993. styrelseledamot Driflame Eastern Europe S.A., Belgien. Hedersordförande i Nihon Tetra Pak K.K., Japan. Aktieinnehav i Ncb: 100.000B.

Matts Ekman

Roland Johansson, född 1943. Ledamot av AssiDomäns styrelse sedan 1993. Ledamot av Domänverkets styrelse 1985-1992. Arbetstagarledamot (SSAF). Aktieinnehav i Ncb: 0.

Lars-Olof Pettersson, född 1952. Ledamot av AssiDomäns styrelse sedan 1993. Suppleant i ASSIs styrelse 1988-1991, ordinarie ledamot 1991-1993. Arbetstagarledamot (SPIAF). Aktieinnehav i Ncb: 0.

Nils G Asling, född 1927. Ledamot av AssiDomäns styrelse sedan 1993. styrelseordförande Svenska Rymdaktiebolaget, Inlandsbanan och Moviken Industrier. Vice ordförande i Industrifonden och Camfore. Ledamot av Ingenjörsvetenskapsakademiens Industriella Råd. Aktieinnehav i Ncb: 0.

Suppleanter

Christina Engdahl, född 1947. Suppleant av AssiDomäns styrelse sedan 1993. Ordinarie ledamot i Domänverkets styrelse 1990-1992. Arbetstagarrepresentant (SIF). Aktieinnehav i Ncb: 0.

Ulf Strömbäck, född 1939. Suppleant av AssiDomäns styrelse sedan 1993. Ordinarie styrelseledamot i ASSI 1977-1993. Arbetstagarrepresentant (SFAF). Aktieinnehav i Ncb: 0.

Gösta Utterström

Gösta utterström, född 1946. Suppleant av AssiDomäns styrelse sedan 1993. Arbetstagarrepresentant (STIAF), Aktieinnehav iNcb: 0.

Ledande befattningshavare

Lennart Ahlgren, född 1941, VD och koncernchef. Anställd i Domän sedan 1993. Aktieinnehav iNcb: 0.

Roger Asserståhl, född 1943, VD för affärsområdet Skog & Trä, vVD i koncernen. Ordförande för styrelsen för affärsområdet Consulting. Anställd Domän sedan 1989. Aktieinnehav iNcb: 0.

Ulf Kilander, född 1947, VD för affärsområdet Packaging, vVD i koncernen. Ordförande i styrelsen för affärsområdet Barrier Coating. Anställd ASSI sedan 1976. Aktieinnehav iNcb: 0.

Christina Liffner, född 1950, Ekonomi- och Finansdirektör. (Tillträder 1994-05-01) Aktieinnehav iNcb: 0.

I koncernledningens kallefter förvärvet av Ncb ingår

Sven Eric Lundström född 1949, VD för affärsområde Kraft Products. Aktieinnehav iNcb: 10.840 A och 2.100 B.

Ordinarie revisorer

Thomas Jansson, auktoriserad revisor, KPMG Bahlins AB. Revisor i AssiDomän sedan 1993. Aktieinnehav iNcb: 0.

Peter Åkerfeldt, auktoriserad revisor, Riksrevisionsverket. Revisor i Domänverket 1991-1992. Revisor i AssiDomän AB 1992-1993. Aktieinnehav iNcb: 0.

Stefan Holmström, auktoriserad revisor, KPMG Bahlins AB. Revisor i AssiDomän från ordinarie bolagsstämma 1994. Aktieinnehav iNcb: 0.

Revisorssuppleanter

Lars-Gunnar Larsson, auktoriserad revisor, KPMG Bahlins AB. Revisorssuppleant i AssiDomän under 1993. Aktieinnehav iNcb: 0.

Filip Cassel, auktoriserad revisor, Riksrevisionsverket. Revisorssuppleant i AssiDomän under 1993. Aktieinnehav iNcb: 0.

Anders Holm, auktoriserad revisor, KPMG Bahlins AB. Revisorssuppleant i AssiDomän från ordinarie bolagsstämma 1994. Aktieinnehav iNcb: 0.

Owe Wallinder, auktoriserad revisor, KPMG Bahlins AB. Revisorssuppleant i AssiDomän från ordinarie bolagsstämma 1994. Aktieinnehav iNcb: 0.

Ovanstående ordinarie revisorer för 1993 har avgivit revisionsberättelse för verksamhetsåret 1993. För verksamhetsåren 1991 och 1992 har revisionsberättelser avgivits av bolagets dåvarande auktoriserade revisorer Lars-Göran Nilsson, Ohrlings Reveko AB och Peter Åkerfeldt, Riksrevisionsverket.

Ersättningar

Lönen och andra förmåner i AssiDomän har under 1993 utgjorts enligt följande:

	Kronor
Styrelse	990.000
Koncernledning	4.700.000
Revisorer	8.665.000

Bolagsordning m

- §1 Bolagets firma är AssiDomän Aktiebolag.
- §2 Bolagets styrelse skall ha sitt säte i Stockholm.
- §3 Bolagets verksamhet är att äga och förvalta fast och lös egendom. Där bland aktie och andelar i andra företag, direkt eller indirekt driva industriell rörelse, företrädesvis skogsbruk och skogsindustri, grus- och betongförädling, ävensom utöva annan liknande verksamhet.
- §4 Aktiekapitalet skall utgöra lägst 1.000.000.000 kronor och högst 4.000.000.000 kronor.
- §5 Aktieskal lyfta på 20 kronor.
- §6 styrelsen skall bestå av lägst sju och högst tolv ledamöter med högst fyra suppleanter. Ledamöterna och suppleanterna väljs årligen på ordinarie bolagsstämma för tiden intill slutet av nästa ordinarie bolagsstämma.
Före val av styrelse skall bolagsstämman besluta om antalet styrelseledamöter respektive suppleanter.
Val av styrelseledamöter och suppleanter skall, om aktieägare representerande minst tre procent av samtliga aktier i bolaget så begär, ske på följande sätt. För det fall någon skulle företräda mer än 67 procent av det totala rösttalet på stämman, skall reduktion av rösttalet ske så att rösttalet för denne uppgår till 67 procent av det totala rösttalet vid stämman efter reduktionen. Samtliga styrelseledamöter skall utses vid en gemensam omröstning. Aktieägare får rösta på en eller flera kandidater. Rösterna på flera kandidater skall rösterna vid sammanräkningen fördelas lika mellan dem. De kandidater som får flest röster är valda. Val av suppleanter förrättas därefter på samma sätt som val av styrelseledamöter.
Beslut om ändring av tredje stycket ovan är giltigt om det biträts av aktieägare med nio tiondelar av de avgivna rösterna. Om aktieägare representerande minst tre procent av samtliga aktier i bolaget så begär, skall, för det fall någon skulle företräda mer än 55 procent av det totala rösttalet på stämman, reduktion av rösttalet ske så att rösttalet för denne uppgår till 55 procent av det totala rösttalet vid stämman efter reduktionen.
- §7 För granskning av bolagets årsredovisning och räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses årligen på ordinarie bolagsstämma för tiden intill slutet av nästa ordinarie bolagsstämma två revisorer med två suppleanter.
- §8 Kallelsetill bolagsstämma skall skickas till medlemmarna genom brev med allmänna posten till samtliga aktieboken införda aktieägare eller genom kungörelse i två i Stockholm utkommande dagliga tidningar, tidigast fyra och senast två veckor före stämman.
Aktieägare, som vill delta i förhandlingarna på bolagsstämman, skall dels vara upptagna i utskrift av hela aktieboken avseende förhållanden tio dagar före stämman, dels göra anmälan till bolagets kansli senast klockan 16.00 den dag som anges i kallelsen till stämman. Sistnämnda dag får inte vara söndag, annan allmän helgdag, lördag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton och inte infalla tidigare än femte dagen före stämman.
- §9 På ordinarie bolagsstämma skall följande ärenden förekomma till behandling:
1. val av ordförande vid stämman
  2. upprättande och godkännande av röstlängd
  3. val av en eller två justeringsmän
  4. prövning av om stämman blivit behörigen sammakallad
  5. framläggande av årsredovisningen och revisionsberättelse samt koncernredovisningen och koncernrevisionsberättelsen
  6. beslut
    - a) om fastställelse av resultaträkningen och balansräkningen samt koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen
    - b) om dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
    - c) om ansvarsfrihet åt styrelseledamöterna och verkställandenedirektör
  7. fastställande av arvoden åt styrelse och revisorer
  8. val av styrelse samt revisorer och revisorssuppleanter
  9. annat ärende, som ankommer på stämman enligt aktiebolslagen (1975:1385) eller bolagsordningen
- §10 Vid bolagsstämma får envar röstberättigad utöva rösträtt för samtliga av honom vid stämman företrädda aktier med undantag av vad som gäller enligt §6 ovan.
- §11 Bolagets räkenskapsår skall omfatta kalenderåret.
- §12 Den som på fastställd stämningdag är införd i aktieboken eller i förteckning enligt 3 kap 12 § aktiebolslagens skall anses behörig att mottaga utdelning och, vid fondemission, ny aktie som tillkommer aktieägare samt att utöva aktieägares företrädesrätt att delta i emission.
- §13 Riksdagsledamöter har rätt att, efter anmälan till styrelsen senast två veckor i förväg, närvara vid bolagsstämma och i anslutning till denna ställa frågor. Underrättelse om tid och ort för bolagsstämma skall tidigast fyra och senast tre veckor före stämman sändas till riksdagens kammarskansli.
- Denna bolagsordning antogs vid bolagsstämman den 23 februari 1994.
- Ovriga upplysningar**
Bolagsorganisationsnummer är 556016-9020.
Bolaget inregistrerades vid Patent- och Registreringsverket den 14 februari 1919.
Nuvarande firma registrerades den 9 februari 1994. AssiDomän AB:s associationsföregreteras av aktiebolslagen (1975:1385).

Detta är AssiDomänABs officiella årsredovisning för 1993 och är samtidigt en integrerad del av prospektet.

Årsredovisning 1993

Förvaltningsberättelse

AssiDomänkoncernen Koncernstruktur

Koncernens moderbolag AssiDomän AB (f.d. Domän AB) ägs till 100 procent av svenska staten. Under hösten 1993 beslutade regeringen att 49 procent av statens aktier under 1994 skall utförsälas till särskilda ägare. Vidare kommer ansökan att inges om notering av bolagsaktier på StockholmsFondbörs.

Bolagets firma ändrades till AssiDomän AB genom beslut på bolagsstämma den 30 december 1993.

Den legala koncernstrukturen har dels genom bolagisering av Domänverkets rörelse under 1992, dels genom AssiDomänABs förvärv av ASSI AB under 1993 förändrats på ett sådant sätt att relevanta jämförelsemått för koncernens verksamhet under 1993 med tidigare år saknas.

Genom ett avtal om bolagisering av den 30 juni 1992 mellan svenska staten och AssiDomän AB överfördes den 1 juli 1992 Domänverkets rörelse till bolaget. Inom bolaget fanns dess förinnan den verksamhet inom dåvarande DOI ldn koncernen som fram till den 1 juli redan bedrevs i bolagsform under firma Domänföretagen AB.

Huvuddelen av koncernens verksamhet har från och med den 1 juli 1992 bedrivits genom de fyra affärsområdesbolagen Domän Skog AB, Domän Timber AB med dotterbolag, Domän Mark AB med dotterbolag samt DOI ldn Konsult AB med dotterbolag.

Svenska staten beslutade under hösten 1993 att Domän och ASSI skulle sammanläggas genom att AssiDomän AB per den 31 december 1993 som aktieägare tillfördes samtliga aktier i ASSI AB upptaget till ett värde av MSEK 3.000 ASSI AB ingår därför i AssiDomänABs koncernbalansräkning per den 31 december 1993 men ej i koncernresultaträkningen.

I oktober 1993 offentliggjorde AssiDomän AB sin avsikt att under våren 1994 erbjuda aktieägarna i Ncb AB att överlåta sina aktier i Ncb AB till AssiDomän AB i utbyte mot aktier i AssiDomän AB. Svenska staten som direkt och indirekt äger 50,9 procent av aktierna i Ncb AB har beslutat att överlåta sina aktier i Ncb AB till AssiDomän AB på samma villkor som övriga aktieägare erbjuder.

Domän Timber AB har under 1993 träffat avtal om förvärv av verksamheten i Hasselforsnämber AB. Rörelsen ingår i Domän Timber AB från 1994. Under 1993 har verksamheten i Kalix Wood AB lagts ned. Under 1993 har Domän Turist AB förts över till Domän Mark AB från Domän AB. Domän Konsult AB har per utgången av 1993 salt ESRI Sweden AB och GeoMaafon AB.

Marknad

För Domän Skog har efterfrågan på virke under året växlats från svag under vårsäsongen till stark under höstsäsongen slutet av året präglades av en mycket stark efterfrågan framförallt på timmer. Virkesleveransvolymerna har under året totalt kunnat höjas något i förhållande till föregående år (6,19 milj m³ sub mot 6,05 milj m³ sub). Virkespriset, som inleddes under 1991, upphörde under hösten 1993 och en vändning kan nu konstateras. Trots den markerade efterfrågehöjning av massaved sänktes dock massavedspriset för säsongen 1993/94 medan timmerpriserna höjdes. För helåret 1993 har i genomsnitt priserna sänkts i förhållande till 1992. Okad volym och fortsatt god produktivitetsutveckling har emellertid inneburit att Domän Skogs resultatnivå kunnat behållas trots pris-sänkningen.

Den svenska sågverksindustrins konkurrenskraft har ytterligare stärkts under 1993 dels genom ändrad kronkurs, dels minskade utbud på den europeiska marknaden i Kanada och förra Sovjetunionen. Domän Timbers levererade volymer har under året höjts till 0,73 milj m³ sv från 0,63 milj m³ sv. De genomsnittliga priserna har kunnat höjas under året. Domän Timbers resultat har mot denna bakgrund kraftigt förbättrats under 1993.

Den svaga byggkonjunkturen under 1993 har inneburit fortsatta volymminskningar för Domän Marks betongverksamhet. Ballastproduktionen har ökat till följd av leveranser till pågående stora infrastrukturinvesteringar. Prisutvecklingen har varit svag. Stora omstruktureringssatser och produktionsanpassningar under 1992 och 1993 har emellertid inneburit att Domän Marks resultat kunnat förbättras under året. Den laga byggaktiviteten har även begränsat koncernens markutvecklingsverksamhet. Svegetusen har under året ökat med åtföljande resultatförbättring för affärsområdets turistverksamhet.

Mer än hälften av försäljningen i Domän konsultverksamhet kommer från den internationella marknaden. Denna del har under 1993 utvecklats positivt. Däremot har efterfrågan för vissa delar av den inhemska verksamheten varit dämpad.

Fastighetsförsäljningar

AssiDomän AB har under 1993 fortsatt ett tidigare påbörjat omfattande fastighetsförsäljningsprogram. Programmet syftar dels till en omstrukturering av koncernens fastighetsinnehav, dels enligt avtal med staten i samband med Domänverkets bolagisering åtaganden utförsäljning av vissa fastigheter. Fastighetsförsäljningarna har under 1993 kunnat genomföras i större omfattning än planerat och uppgick till MSEK 817, fördela-

de på skogsfastigheter med 46 procent, jordbruksfastigheter 41 procent, och övriga fastigheter 13 procent.

Försäljningarna under 1993 avsåg till större delen fastigheter som har ägts av Domänverket. Likvida medel från försäljningar av dessa fastigheter har tillförts AssiDomän AB genom nyemission. I årets rörelseresultat ingår resultat från försäljning av @na fastigheter med WSJiiSiE

Fakturering och resultat

Koncernens omsättning uppgick 1993 till MSEK 4.180. Resultatet efter finansnetto uppgick till MSEK 894. Resultatet före bolagsdispositioner och skatt uppgick till 651 Mkr. Resultatet har belastats med MSEK 243 i extraordinära kostnader dels MSEK 213 avseende erverving för livränte- och pensionsåtaganden som övertagits genom nämnda bolagiseringsavtal och som ej var skuldförda hos Domänverket, dels MSEK 30 avseende nedskrivningar av tilläggning ngst i g- ngar.

Bland årets rörelsekostnader ingår en reservering om MSEK 9 för kommande omstrukturering kostnader.

Resultatsammandrag 1993

MSEK	Omsättning	Resultat	Räntabilitet på sysselsatt kapital
Domän Skog	2.291	7941	4,82
Domän Timber	1.250	56	10,1
Domän Mark	728	55	10,8
Domän Konsult	189	7	31,7
Gemensamt och eliminerings	- 278	-68 1	
Summa	4.180	844	

1 Före avverkningssuppläggning från Domän Skog till AssiDomän om MSEK 674.

2 Mätt på taxeringsvärdet på brukad fastigheter.

Investeringar

Koncernen har investerat i anläggningstillgångar med MSEK 165. Fastigheter köpta från staten (tidigare Domänverket) tillkommer med MSEK 4.419.

Finansiering och likviditet

likvida medel och outnyttjad checkräkningskredit uppgick den 31 december 1993 till MSEK 3.173.

Personal

Antalet anställda uppgick 1993 till 10.524, varav 1.428 kvinnor. Här ingår anställda i ASSI med 7.011. Fördelning på arbetstillfällen och utbetalda löner framgår av not 9 under bokslutskommentarerna.

Moderbolaget AssiDomän AB

AssiDomän AB (f.d. Domän AB) äger och förvaltar fastigheter och aktier i dotterföretag samt bedriver koncerninterrörrelse.

Omsättning och resultat

Omsättningen uppgick 1993 till MSEK 991. Huvuddelen av omsättningen utgörs av avverkningssuppläggning från dotterbolag. Resultatet efter finansnetto uppgick till MSEK 667. I omsättningen och resultatet ingår realisationsvinster från fastighetsförsäljningarna med MSEK 108.

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till MSEK 289. Resultatet har belastats med MSEK 378 i extraordinära kostnader, dels MSEK 313 avseende reservering för livränte- och pensionsåtaganden, övertagna genom bolagiseringsavtalet som ej var skuldförda i Domänverket dels MSEK 35 avseende förlust vid avyttring av aktier i dotterbolag och MSEK 30 avseende åtgärdsåtgång till täckande av nedskrivningsbehov på anläggningstillgångar i dotterbolag. Se vidare under not 5 och 14 under bokslutskommentarer.

Investeringar

Investeringar i anläggningstillgångar uppgick till MSEK 4.448 varav MSEK 4.419 utgör från staten övervarade fastigheter.

Finansiering och likviditet

I enlighet med bolagiseringsavtalet med staten har bolaget tillförts sammanlagt MSEK 1.872 genom två nyemissioner under året. Likvida medel och outnyttjad checkräkningskredit uppgick den 31 december 1993 till MSEK 1.668.

Personal

Medelantalet anställda uppgick 1993 till 49, varav 17 kvinnor. Fördelning på arbetstillfällen och utbetalda löner framgår av not 19 under bokslutskommentarerna.

Arsredovisning 1993

Resultaträkningar

MSEK	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992 *	1991 *	1993	1992*
Fakturering	4.028	2.649	1.402	873	421
övriga rörelseintäkter (not1)	152	39	34	118	0
	4.180	2.688	1.436	991	421
Rörelsens kostnader	-3.128	-2.351	-1.334	-386	-233
Resultat före avskrivningar (not 2)	1.052	337	102	605	188
Avskrivningar enligt plan (not 3)	-208	-148	-74	-10	-2
Resultat efter avskrivningar ..	844	189	28	595	186
<i>Finansiell intäkter och kostnader</i>					
Resultatandel i intressebolag	-5				
Finansiell intäkter (not 4) ..	129	96	4	168	132
Finansiella kostnader (not 4) ..	-74	-57	-30	-96	-48
Resultat efter finansiella poster ..	894	228	2	667	270
<i>Extraordinära poster</i>					
Extraordinära intäkter (not 5)					340
Extraordinära kostnader (not 5) ..	-243	-197		-378	
Resultat före dispositioner och skatt ..	651	31	2	289	610
Dispositioner (not 6)				-124	-455
Resultat före skatt.	651	31	2	165	155
Skatt (not 7)	66	-155	3	0	0
Minoritetsandelar	0				
Arets resultat ..	717	-124	5	165	155

*) AssiDomän AB (fd Domän AB och Domänföretagen AB) var till och med 30 juni 1992 holdingbolag för Domänverkets dotterbolag. Per den 1 juli 1992 övertog AssiDomän AB-koncernen Domänverkets tidigare rörelser.

Årsredovisning 1993

Balansräkningar per 31 december

MSEK	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992	1991	1993	1992
Tillgångar					
Omsättningstillgångar					
Kassa och bank (not 8) .	906	456	6	617	412
Kortfristiga placeringar (not 8)	1.020	926		951	926
Växelfordringar.	95				
Övriga räntebärande kortfristiga fordringar ..	57	43		51	43
Kundfordringar.	1.635	523	143	0	1
Fordringar hos dotterbolag				566	567
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.	144	50	21	12	8
skattefordringar	30	4			
Fordran på staten (not 12) .	1.053			1.053	
Övriga ej räntebärande kortfristiga fordringar	590	397	57	408	338
Varulager (not 9)	1.461	428	329	19	1
	6.991	2.827	556	3.677	2.297
Anläggningstillgångar					
Räntebärande långfristiga fordringar	44	13		3	3
Långfristiga fordringar hos dotterbolag				433	434
Aktier och andelar (not 10)	90	30	3	3.921	980
Ej räntebärande långfristiga fordringar .	13	4		0	
Goodwill och andra immateriella tillgångar (not 11).	107	23	6		
Pågående nyanläggningar (not 11).	82	21	13	2	
Maskiner och inventarier (not 11)	4.438	703	386	11	13
Byggnader (not 11)	1.638	306	90	283	3
Markanläggningar (not 11)	264	49	31	5	3
-skogsmark (not 11) ..	3.795	314	54	3.729	270
övrig mark (not 11) ..	770	154	18	616	0
Fordran hos staten avseende fastigheter m m (not 12) .		4.391			4.391
	11.241	6.008	601	9.003	6.097
Summatillgångar..	18.232	8.835	1.157	12.680	8.394

Arsredovisning 1993
Balansräkningar per 31 december

MSEK	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992.	1991	1993	1992
skulder och eget kapital					
Kortfristiga skulder					
<i>Ej räntebärande skulder</i>					
Leverantörsskulder	1.012	269	79	22	30
Skuldertill dotterbolag				34	39
skatteskulder.	36	3	1		
Upplupnakostnader och förutbetalda intäkter	1.279	378	69	304	17
Skuldertill staten (not 12)..	320	1.717	177	320	1.717
Övriga ej räntebärande kortfristiga skulder	541	580	22	173	429
<i>Räntebärande skulder</i>					
övriga räntebärande kortfristiga skulder	1.478	5			
	4.666	2.952	348	853	2.232
Långfristiga skulder					
<i>Ej räntebärande skulder</i>					
Latentskatteskuld.....	371	267	98		
skulder till dotterbolag				383	183
Övriga ej räntebärande långfristiga skulder .	839	415		397	120
<i>Räntebärande skulder</i>					
skulder till dotterbolag				420	211
Övriga räntebärande långfristiga skulder (not 13)	1.345	60	71		37
Avsatt till pensioner (not 14).	1.469	1.189	3	1.130	1.181
	4.024	1.931	172	2.330	1.732
Obeskattade reserver (not 15) ..				510	480
Minoritetsintressen ..	2		0		
Eget kapital (not 16)					
<i>Bundet eget kapital</i>					
Aktiekapital..	1.582	310	160	1.582	310
Aktiekapital under registrering .	600			600	
Bundna reserver..	2.715	3.666	219	2.342	3.395
	4.897	3.976	379	4.524	3.705
<i>Fritt eget kapital</i>					
Fria reserver/Balanserade vinstmedel.	3.926	99	253	4.298	90
Arets resultat	717	-124	5	165	155
	4.643	-25	258	4.463	245
Summa eget kapital .	9.540	3.951	637	8.987	3.950
Summa skulder och eget kapital	18.232	8.835	1.157	12.680	8.394
ställda pantar (not 17) ..	2.026	145	94	59	23
Ansvarsförbindelser (not 18)	1.298	1.259	117	1.210	1.071

Finansieringsanalys

MSEK	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992	1991	1993	1992
Resultat före skatt exkl realisationsresultat.	528	39	2	179	274
<i>Förändringar av sysselsatt kapital (operativt)</i>					
Rörelsekapital	-66	207	25	145	-2 68
Ej räntebärande långfristiga fordringar och skulder.	-75	377	-27	-99	94
Övriga anläggningstillgångar					
Investeringar	-165	-493	-134	-29	-6 95
Avskrivning enligt plan	208	148	74	10	2
Avyttringar m m	198	50	48	253	552
	100	289	-14	280	-315
<i>skatter och spärrkontomedel</i>	36	-155	-1	-1	
Kassaflöde efter investeringar	664	173	-13	458	-41
<i>Bolagiseringstransaktion och förvärv/samgående med ASSI</i>	-7.890	-3.612		-5.219	-3.374
<i>Minoritetsintressen</i>					
Minoritetens resultatandel	0	0	0		
Förändring av minoritetsskuld	1		-1		
	1		-1		
<i>Förändring av ingående eget kapital</i>					
Utdelning/koncernbidrag				1.812	17
Emission	1.812	2.459			2.459
Aktieägartillskott, erhållna	3.000	1.231		3.000	1.053
Aktieägartillskott, lämnade			-14	-105	-6
Kursdifferens m m				10	
	4.872	3.690	-1 4	4.111	3.701
Förändring av räntebärande nettolåneskuld	-2.353	252	-28	16	286
(negativt belopp = ökning av nettolåneskuld, positivt belopp = minskning av nettolåneskuld)					
<hr/>					
Förändring räntebärande nettolåneskuld	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992	1991	1993	1992
<i>Räntebärandeskulder</i>					
Avsatt till pensioner	280	1.186	-9	-51	1.181
Övriga skulder	2.758	-6	38	172	198
<i>Räntebärande tillgångar</i>					
Likvida medel	-544	-1.376	-3	-230	-1.336
Övriga tillgångar	-141	-56	2	93	-329
Förändring av räntebärande nettolåneskuld	2.353	-252	28	-16	-286
<hr/>					
Räntebärande nettolåneskuld	Koncernen			Moderbolaget	
	93-12-31	92-12-31	91-12-31	93-12-31	92-12-31
<i>Räntebärandeskulder</i>					
Kortfristiga skulder	1.478	5	0	1	
Långfristiga skulder	2.814	1.249	74	1.550	1.429
<i>Räntebärande tillgångar</i>					
Likvida medel	1.926	1.382	6	1.568	1.338
Övriga kortfristiga tillgångar	153	43	0	198	292
Långfristiga tillgångar	44	13	0	239	238
Nettolåneskuldens utgående balans	2.169	-184	68	-454	-439
(negativt belopp = räntebärande tillgångar överstiger räntebärandeskulder)					

Redovisnings- och värderingsprinciper

Ändrade redovisningsprinciper

Redovisningsrådets rekommendationer om varulager (RR2) och om fordringar och skulder med hänsyn till räntevillkor och dold räntekompensation (RR3) har tillämpats från och med räkenskapsåret 1993. Resultateffekten på resultat efter finansnetto av tillämpningen av dessa nya rekommendationer har redovisats över resultaträkningen och uppgår till 7 MSEK.

Från och med räkenskapsåret 1993 redovisar AssiDomän intressebolag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. Effekten härav är marginell.

AssiDomän tillämpar nedan beskriven princip för redovisning av extraordinära poster. Justering av jämförelsesiffrorna har gjorts för att uppnå jämförbarhet mellan åren.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen upprättas enligt Redovisningsrådets rekommendation.

I koncernens bokslut ingår moderbolaget AssiDomän och de företag i vilka moderbolaget direkt eller indirekt äger mer än 50% av aktiernas röstvärde eller (av annat skäl) ensamt har ett bestämmande inflytande.

Redovisning av förvärvade i avyttrade företag

Koncernredovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden. Denna innebär att det egna kapitalet - inklusive beräknad andel eget kapital i obeskattade reserver - som vid förvärvstillfället fanns i dotterbolagen i sin helhet elimineras mot dotterbolagsaktiernas bokförda värde. I koncernens egna kapital ingår härigenom endast den del av dotterbolagens egna kapital som tillkommit efter förvärvet.

Tillgångar och skulder i förvärvade företag ingår i koncernen till marknadsvärden överstiger dotterbolagsaktiernas anskaffningsvärde marknadsvärdet på förvärvade tillgångar och övertagna skulder redovisas skillnadens som goodwill.

Övervärde i anläggningar och goodwill avskrivs i enlighet med vad som redovisas nedan under rubriken "Avskrivningar enligt plan".

Skulle anskaffningsvärdet på dotterbolagsaktierna vara lägre än marknadsvärdet på tillgångarna med avdrag för skulderna uppstår en negativ goodwill. Negativ goodwill används i normalfallet till att nedskrivna icke-monetära anläggningstillgångar och redovisas den som långfristig skuld och upplöses enligt särskild plan.

Resultatet i företag som förvärvats under löpande år ingår i koncernresultaträkningen endast för den del av företaget tillhört koncernen. Resultatet i företag som avyttrats under löpande år ingår i koncernresultaträkningen fram till avyttringstidpunkten. Resultatavräkning vid avyttringen sker utifrån koncernens netto-tillgångar i dessa företag vid tidpunkten för avyttringen.

Omräkning av utländska dotterbolags resultat och balansräkningar

Utländska dotterbolags resultaträkningar räknas om till svenska kronor efter årets genomsnittliga valutakurser. Balansräkningar räknas om till svenska kronor efter balansdagens kurser. Uppkomna differenser förs direkt till fritt eget kapital.

Angående hedging-redovisning se nedan.

Kapitalandelsredovisning för intressebolag

Kapitalandelsmetoden innebär att för de företag där koncernens rösträttsandel uppgår till minst 20% och högst 50%, inräknas kapitalandelen av intressebolagets resultat efter finansnetto i koncernens resultat efter finansnetto. Skatteandelen i intressebolaget redovisas som skatt efter nettoresultatet till förs bundet eget kapital. Bokfört värde på aktierna i intressebolaget i koncernredovisningen förändras med nettoresultatet. Erhållna utdelningar minskar bokförda värdet på aktierna och påverkar koncernresultaträkningen.

Redovisning av obeskattade reserver och bokslutsdispositioner

I Sverige, såväl som i de flesta andra industriländer, sker tidsförskjutningar av skattebelastningen genom skattefria avsättningar.

Utgångspunkten för den svenska metoden har varit de föreskrifter som anges i skattelagsstiftningen. Dessa innebär att de dispositioner som görs vid beräkning av den beskattningsbara inkomsten skall göras i räkenskaperna. Metoden innebär att resultaträkningens bokslutsdispositioner växits till en obeskattad reserv i balansräkningen. Det redovisade nettoresultatet är härigenom skilt från det företagsekonomiska nettoresultatet. Detta innebär vidare att företagets egna kapital ej direkt framgår av balansräkningen då det här till skall läggas en - ännu ej beskattad - andel av de obeskattade reserverna.

Denna svenska metod för redovisning används av legala skäl för moderbolaget. För koncerner anges upplysningsvis effekterna av metoden i notform till balansräkningarna.

I koncernredovisningen redovisas inte bokslutsdispositioner och obeskattade reserver. Dessa uppdelas i eget kapital och latent skatt med tillämpning av i varje land aktuell skattesats. Den beräknade latent skatten som avser bokslutsdispositionerna redovisas i koncernens resultaträkning som latent skattekostnad och den latent skatten i obeskattade reserver som långfristig skuld.

Intern prissättning

Prissättningen vid leveranser mellan koncernbolag sker efter affärs-mässiga principer och till marknadspriser.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Huvudregel

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs. Om terminskontrakt föreligger som valutasäkring av fordran eller skuld, har dock terminskursen använts vid värderingen.

Kursdifferenser på kortfristiga fordringar och skulder redovisas över resultaträkningen.

Kursförluster och kursvinster på långfristiga fordringar och skulder kvittas mot varandra. Vid negativt netto redovisas beloppet bland finansiella poster som valutakursförändring i resultaträkningen. Vid positivt netto görs avsättning till valutakursreserv som disposition. Denna uppdelas i koncernens balansräkning, liksom övriga obeskattade reserver, i skatteskuld och eget kapital del.

Terminskontrakt tecknas även till viss del för framtida leveranser. Dessa kontrakt motsvaras inte av kundfordringar vid bokslutstill-fället. Eventuella realiserade kursförluster per balansdagen på denna typ av kontrakt kostnadsförs som rörelsekostnad.

Undantag

På lån, vilka upptagits som kurssäkring av nettoinvestering i utländskt bolag (hedging), avräknas i koncernredovisning eventuella kursdifferenser mot årets omräkningsdifferens vid omräkning av det utländskabolagets balansräkning till svenska kronor. För moderbolaget sker redovisning helt enligt huvudregeln.

Extraordinära intäkter och kostnader

I en koncern av AssiDomäns storlek förekommer få händelser som kan betraktas som sällan förekommande och som ej har samband med koncernens ordinarie verksamhet. Därför hänförs i normalfallet för koncernen realisationsvinster, förluster vid aktie- och fastighetsavyttringar, nedskrivningar av tillgångar, omstruktureringar m m till rörelseresultatet. Som extraordinära poster betraktas dock avyttring/nedläggning av väsentliga verksamhetsgrenar av betydande nedskrivnings- och omstruktureringskostnader samt efterskänkta avskrivnings-/villkorssår. Dessutom redovisas särskilda kostnader som uppstod i samband med övertagandet av Domänverkets rörelse som extraordinära.

Varulagervärdering

Varulagervärderas till lägsta värdet av anskaffnings-/tillverkningskostnad eller verklig värde. Verkliga värdet är vid försäljning av färdigvaror försäljningsvärdet minus försäljningskostnader. För halvfabrikat och insatsvaror utgörs det verkliga värdet av återanskaffningsvärdet. Som grundregel tillämpas principer FIFO (= först in, först ut).

Avskrivningar enligt plan

Beräkningarna av avskrivningsbehov bygger på en bedömning av anläggningarnas ekonomiska livslängd. Följande avskrivningssatser används för beräkning av avskrivningar enligt plan:

	Avskrivningssatser
Industribyggnader .	3-5%
Bostäder och kontorsbyggnader	2-2,25%
Markanläggningar*)	5%
Tyngre maskiner .	5-15%
Bilar, truckar och lättare maskiner..	20%
Inventarier, kontorsmaskiner och datorer	5-20%
Goodwill	5-20%

*) 3,75% på anskaffningar före 1991

Goodwill avskrivs enligt plan med 5-20 % per år. Den lägre procentsatsen används vid förvärv av välrenommerade på marknaden väl inarbetade företag. Den högre avskrivningssatsen tillämpas vid förvärv av företag med obetydlig marknadspåverkan.

Avskrivning enligt plan påbörjas när anläggningstillgången tagits i drift.

Vid förvärv av företag påbörjas avskrivning av goodwill och övervärden i anläggningar från förvärvstidpunkten.

Leasade anläggningar

Det förekommer i några fall att förvärv av maskiner finansierats genom leasing. AssiDomän har valt att redovisa leasade anläggningar bland anläggningstillgångar i balansräkning om någon av nedanstående förutsättningar föreligger

- äganderätt till objektet överförs automatiskt vid leasingperiodens slut,
- leasingkontraktet innehåller option att förvärva objektet till förmånligt pris,
- leasingperioden omfattar huvuddelen av objektets ekonomiska livslängd eller
- nuvärdet av leasinghyra överensstämmer med eller överskrider objektets anskaffningsvärde.

Avskrivningar enligt plan på leasade anläggningar som redovisas bland anläggningstillgångar sker med de procentsatser som koncernen tillämpar för motsvarande förvärvade anläggningar.

I de fall AssiDomäne avser att förvärva leasingobjekt efter leasingperiodens utgång, är avskrivningstiderna längre än leasingkontraktets löptid.

Kortfristiga placeringar

~om kortfristiga placeringar redovisas obligationer och andra räntebärande instrument. Innehav av bankcertifikat redovisas under rubriken kassa och bank.

Kortfristiga placeringar som avses behålla till förfall värderas till anskaffningskostnad med tillägg för upplupen ränta. Tradingportfölj värderas enligt portföljmetoden. Detta innebär att realiserade förluster avräknas mot realiserade vinster. En eventuell överskjutande förlust redovisas som finansiell kostnad. Motsvarande vinst redovisas däremot inte.

Räntearbitrage

I syfte att förbättra finansnettot görs räntearbitrageaffärer. Dessa innebär att ett kortfristigt lån, vanligen i utländsk valuta, upptas och kurssäkras för att därefter placeras mot en högre räntesats i bankcertifikat, statsskuldväxlar eller andra liknande svenska fordringar. Fordringar och skulder hänförliga till räntearbitrage kvittas i enlighet med FARs uttalande.

Noter

Not 1 Övriga intäkter

I koncernens övriga rörelseintäkter ingår resultatet av försäljning av fastigheter samt maskiner och inventarier med 112 MSEK (6 MSEK 1992, 21 MSEK 1991). Dessutom ingår försäkringsersättningar, hyresintäkter, skadestånd samt intäkter från försäljning av diverse material mm med 40 MSEK (33 MSEK, 13 MSEK). I moderbolagets övriga rörelseintäkter ingår resultat från fastighetsförsäljning med 108 MSEK.

Not 2 Resultat före avskrivningar

Kostnader för livräntor och omstruktureringsåtgärder som belastade 1992 års resultat har omförts till extraordinära, se nedan not 5.

Not 3 Avskrivningar enligt plan

MSEK	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992	1991	1993	1992
Goodwill, patent och motsvarande ..	4	3			
Maskiner och inventarier	178	133	66	2	2
Byggnader ..	20	9	5	7	
Markanläggningar ..	3	2	2		
Substansminskning av täkter ...	3		0		
Summa.	208	148	74	10	2

Not 4 Finansiella intäkter och kostnader

MSEK	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992	1991	1993	1992
Finansiellaintäkter					
Utdelningar på aktier i dotterbolag ..				0	0
Utdelningar, övriga ..	2	0	0	0	0
Ränteintäkter, dotterbolag ..				51	49
Ränteintäkter, övriga ..	126	95	4	117	83
Övriga finansiella intäkter.					
	129	96	4	168	132
Finansiellakostnader					
Räntekostnader, dotterbolag ..				-28	-20
Räntekostnader, övriga ..	-8	-33	-30	-2	-4
Räntekostnader, pensioner ..	-66	-24		-66	-24
Övriga finansiella kostnader ..	0	0	0		
	-74	-57	-30	-96	-48
Summa finansnetto ..	55	39	-26	72	84

Kostnaden för pensionsåtaganden i egen regi uppdelas i en finansiell del och en rörelsekostnadsdel. Den finansiella delen (Räntekostnader, pensioner ovan) har beräknats efter en räntesats om 5,6% (5,1%, 12,9%).

Not 5 Extraordinära intäkter och kostnader

MSEK	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992	1991	1993	1992
Resultat vid avyttring av anläggnings tillgångar ..	0	0		-35	340
Reserver i ngför livränteåtaganden ..	-213	-104		-313	
Avsättning till omstruktureringsreserv.	0	-93		0	
Aktieägartillskott.	0	0		-30	
Nedskrivning anläggningstillgångar ..	-30	0		0	
Summa.	-243	-197		-378	340

Mindre belopp som i årsredovisningarna för 1991 och 1992 redovisades som extraordinära har i denna årsredovisning flyttats till rörelse resultatet. Vidare har reservering för livränteåtaganden till följd av bolagiseringsavtalet och avsättning till omstruktureringsreserv främst avseende Domän Skog som 1992 belastade rörelsens kostnader med 104 MSEK resp 93 MSEK omförts till extraordinära för att förbättra jämförbarhet. Se vidare redovisningsprinciper sid 7-5.

Reservering för livränteåtaganden 1992 och 1993 avser åtaganden som Assi-Damän övertagit från Domänverket och som ej var skuldförda hos Domänverket.

Not 6 Dispositioner. moderbolaget

MSEK	Moderbolaget	
	1993	1992
Koncernbidrag ..	11	16
Aktieägartillskott till dotterbolag	-105	-6
Avsättning till skatteutjämningsreserv - K ..	-25	-470
skillnad mellan avskrivningar enligt plan och bokföringsmässiga avskrivningar ..	1	5
Avsatt till pensioner, överskott ..	~	0
Summa.	-124	-455

Not 7 Skatter

MSEK	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992	1991	1993	1992
Betald skatt ..	0	0	0	0	0
	66	-155	3		
	66	-155	3	0	0

Byte från 30% till 28% latent skatt samt upplösning av latent skatteskuld på den del av skatteutjämningsreserver som kommer att kunna återförutansettning har förbättrat skattetot i koncernen med 72 MSEK.

Not 8 Likvida medel

MSEK	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992	1991	1993	1992
Kassa och bank ..	906	456	6	617	412
Kortfristiga placeringar ..	1.020	926		951	926
Likvida medel ..	1.926	1.382	6	1.568	1.338
Outnyttjade checkräkningskrediter	100	100		100	100
Bindande avtalade kreditlöften ..	1.147				
Total tillgänglig likviditet	3.173	1.482	6	1.668	1.438

För huvuddelen av den svenska koncernen finns skattekonto med moderbolaget respektive AS SI som huvudkonto innehavare. Moderbolagets mellanhanden med dotterbolagen avseende skattekonton redovisas som kortfristig räntebärande fordran respektive långfristig räntebärande skuld till dotterbolagen.

Not 9 Varulager

MSEK	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992	1991	1993	1992
Averkningsrätter	50	5	15		
Uppbygget virke i skog ..	53	71	0		
Råvaror.	438	29	39		
Förbrukningsartiklar ..	21	25	6		
Halvfabrikat	43	0	27		
Produkter under tillverkning ..	171	51	16		
Färdiga produkter	658	237	226		
Omsättningsfastigheter ..	25	2		19	
Övrigt ..	2	8	0	0	
Summa.	1.461	428	329	19	

Årsredovisning 1993

Noter

Not 10 Aktier och andelar

	Andel innehav%	Nominellt värde Antal	tusental lokalvaluta	Bokfört värde kSEK
<i>Moderbolagets aktier och andelar i dotterbolag</i>				
ASSIAB.	100	10 milj	1.000.000	3.000.000
Domän Skog AB.	100	2.500	250	196.350
Domän limber AB .	1 00	1 . 00	2.750	410.452
Domän Mark AB..	100	100.000	10.000	249.557
Domän Konsult AB .	100	2.000	2.000	20.007
Striberg Skogar AB .	100	44.000	4.400	23.230
Lessebo Skogar AB ..	100	125.000	12.500	18.491
Summa aktier i dotterbolag ..				3.918.087
<i>Moderbolagets innehav av aktier och andelar i övriga bolag</i>				
Region turism i Västerbotten AB..				S
Träinformation.				2
Busladsrätter ..				2.502
Summa moderbolagets innehav av aktier och andelar i övriga bolag ..				2.509
Summa moderbolagets innehav av aktier och andelar				3.920.596
<i>Dotterbolagets aktier i intressebolag</i>				
Empee Holding B.V., Nederländerna.	40	14.400	NGL 2.016	49.965
AB Kalmar Betongindustri.	45	1.424	712	18.699
Scancrete International AB .	50	15.000	1.500	0
<i>Dotterbolagets aktier och andelar i övriga bolag</i>				
Bergslagsgrus HB .	50	50		171
Bottenvikens Stuveri AB	10,7	5.560	556	134
Domän Skog AB's andelar i föreningar.				49
FLA-invest ..		1.300		424
<i>Grusbolaget</i>				
Svenska Centralgrus AB .	50	7.000	70	70
Kvarteret 1 Skogen AB .	50	50	50	4.500
Linde Grus HB .	50		17	427
AB Malmö Grusterminal	50	50	50	2.600
<i>Malå Industri & Affärsutveckling AB..</i>				
IL Returpapper AB	14,9	14.000	1.400	5.672
Smedjebackens LBC .				238
HB Solna Betong .	50			877
Sovereignlimber (UK) Ltd	50	5.000	GPB 5	0
<i>Svealandsbetong- pumpnings AB.</i>				
Såbi.	20	1.800	180	194
TryggHansa SPP..		2.780		200
AB Uppsala Grus & Ca KB	50			1.713
Örebro Fritidscenter ek.förening.			200	200
Övriga aktier och andelar..				1.148
Summa dotterbolagets innehav av aktier och andelar i övriga bolag .				87.623
Summa koncernens innehav av aktier och andelar i övriga bolag .				90.132

Bokfört värde på aktier i intressebolag innefattar, förutom bokfört i det ägande bolaget även ackumulerade resurstatandelar.

Forts not 10

Dotterbolagets aktier och andelar i rörelsedrivande/holding dotterbolag

Dotterbolag till ASSI AB

ASSI Belgica N.V., Belgien
ASSI France S.A.R.L., Frankrike
ASSI Holding (Nederland) BV, Nederländerna
ASSI Karlsborg AB
ASSI Packaging (UK) Ltd, Storbritannien
ASSI Packaging AS, Danmark
ASSI Reinsurance S.A., Luxemburg
ASSI Ravara Mellansverige AB
ASSI Råvara Norr AB
ASSI Verkaufs AG, Schweiz
Frövifors Bruk AB
Förenade Weil AB
Weilkarton AG, Schweiz
Örebro Pappersbruk AB
ASSI Försäkrings AB

Dotterbolag till Örebro Pappersbruk AB

Örebro Papiervertriebs GmbH, Tyskland
Polykotel Industrie SA, Frankrike
ÖP Donaldsons Ltd, Storbritannien

Dotterbolag till

Förenade Weil AB

Linde Modell & Verktøy AB
Mittpac AB
Nya Mälarwell AB
Por-Pac Plast AB
Weiltillverkaren AB

Dotterbolag till

Frövifors Bruk AB

FRÖVI Systemförpackningar AB, Sverige
FRÖVI Deutschland Kartonvertrieb GmbH, Tyskland
FRÖVI France S.A.R.L., Frankrike
FRÖVI Italiana S.r.l., Italien
MULTIPACK System France S.A.R.L., Frankrike
MULTIPACK Wrap Around System GmbH, Tyskland
MULTIPACK Wrap Around System Ltd, Storbritannien
PACKMASTERS System Entwicklung GmbH, Tyskland
FRÖVI Cartonboard Sales Ltd, Storbritannien
FRÖVICARTON IBERICA S.L., Spanien

Dotterbolag till ASSI Holding Italia
S.r.l., Italien

ASSI Italiana S.r.l., Italien
ASSI Nottoli S.p.A., Italien
Polleartoni S.r.l., Italien
Agripack SAR. L., Frankrike
ASSI Green S.r.l., Italien

Dotterbolag till ASSI

Packaging Danmark AS
ASSI Consumer Products AS, Danmark
ASSI Emballage AS, Danmark
ASSI Leasing AS, Danmark
CarrPack AS, Danmark
CorrPrint AS, Danmark
Dansk Kraftemballage AS, Danmark
Dansk Kraftemballage Borup Aps, Danmark
Dansk Kraftemballage Ejby Aps, Danmark
Dansk Kraftemballage Stövring Aps, Danmark
Dansk Kraftemballage Varde Aps, Danmark
Dyboflex AS, Danmark
Nordweil GmbH, Tyskland

Dotterbolag till ASSI Holding

(Neder)and BV, Nederländerna
ASSI Holding Italia S.r.l., Italien
ASSI Packaging Deutschland GmbH, Tyskland
ASSI Pulp & Paper (Nederland) B.V., Holland

Dotterbolag till

ASSI Packaging (UK) Ltd

ASSI Packaging (North West) Ltd, Storbritannien
ASSI Packaging (Scotland) Ltd, Storbritannien
Gough Packaging Ltd, Storbritannien
ASSI Display Print Ltd, Storbritannien
ASSI Packaging (South West) Ltd, Storbritannien
ASSI Packing (South East) Ltd, Storbritannien
ASSI Print & Packaging Ltd, Storbritannien
ASSI Packaging Systems Ltd, Storbritannien
ASSI Pulp & Paper Sales Ltd, Storbritannien
ASSI Packaging Development Ltd, Storbritannien

Dotterbolag till Weilkarton AG,
Schweiz

Swissweilarton Ondule S.A., Schweiz
Werner Meyer AG, Schweiz

Dotterbolag till ASSI Packaging
Deutschland GmbH

ASSI Forstprodukte GmbH, Tyskland
ASSIWELL Ubeck GmbH, Tyskland
ASSIWELL Verpackungswerke GmbH, Tyskland
Top WELL Verpackungen GmbH, Tyskland

Årsredovisning 1993

Noter

Forn not 10

Dotterbolagens aktier och andelar i rörelse drivande/holding dotterbolag

Dotterbolag till Domän Timber AB	Viihelmina Sågen AB Wedde & Co A B	Jaren Heller A!S, Norge Ubroäck Mekaniska AB Mæhinerater AB	Dotterbolag till Striberg Skogar AB
Algo nmer AB		NordGrus AB	Hjälmare kanal och Jäders Bruk AB
Orotea-Emballage Industri AB	Dotterbolag till Domän Mark AB	Petterson & Barr AB	Dotterbolag till Lessebo Skogar AB
Horndals Trä AB	AB Upplandsbetong	S:t Eriks AB	Stöten i Sälen AB
lövholmens Trä AB	Bellinga AB		AB Böksholms Sulfidfabrik
AB Malå Trä	Domän Arrende AB		
Niab Hestra AB	Domän Fastighetsutveckling AB	Dotterbolag till Dorn Jn Konsult AB	
Nya Skyttorps Såg AB	Domän Mark Holding AB	Oy Finnagro Ab, Finland	
AB Orrefors Skogar	Domän Turist AB	I & I Flygbildsteknik AB	
EA Sandströms Trä AB	Domän Grus AB	Swedforest International AB	
AB Seskarö Trä	Höglekardalens Semesterby AB	Swedforest System AB	
Hasselfors nmer AB			
Thorgrens Trä AB			

Not 11 Anläggningar

MSEK	Anskaffningsvärde efter nedskrivningar och bidrag			Ackumulerade avskrivningar			Restvärde enligt plan		
	1993	1992	1991	1993	1992	1991	1993	1992	1991
Koncernen									
Goodwilloch patent m m	184	34	6	-77	-11	0	107	23	6
Pågående nyanläggningar	82	21	13				82	21	13
Maskiner och inventarier ägda.	9.511	1.869	742	-5.547	-1.166	-356	3.964	703	386
förhyrdagenom leasingavtal	687			-213			474		
Byggnader	2.723	408	130	-1.085	-102	-40	1.638	306	90
Markanläggningar	358	64	43	-94	-15	-12	264	49	31
skogsmark	3.800	321	58	-5	-7	-4	3.795	314	54
Övrig mark	770	154	18				770	154	18
Summa	18.115	2.871	1.010	-7.021	-1.301	-412	11.094	570	598
Moderbolaget									
Pågående nyanläggningar	2						2		
Maskiner och inventarier	28	15		-17	-1		11	13	
Byggnader	290	3		-7			283	3	
Markanläggningar	6	3		-1			5	3	
skogsmark	3.729	270					3.729	270	
Övrig mark	616	0					616	0	
Summa	4.671	291		-25	-2		4.646	289	

I 1993 års bokslut redovisas leasade anläggningar i koncernen till ett värde av 474 MSEK bland anläggnings tillgångarna. Bland skulderna ingår 341 MSEK för dessa anläggningar.

I koncernens nettovärde för byggnader utgör 117 MSEK oavskrivet belopp på gjorda uppskrivningar.

Anskaffningsvärden ovan har reducerats av statliga bidrag och extraordinära nedskrivningar enligt nedanstående specifikation

MSEK	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992	1991	1993	1992
Maskiner och inventarier					
statliga bidrag	-15	-13	-13		
Nedskrivningar	-156	-163	-162		
Byggnader					
statliga bidrag	-15	-17	-10		-8
Nedskrivningar	-42	-37	-37		
Mark och markanläggningar					
statliga bidrag	-4	-4	-1	-4	-3
Nedskrivningar	-3	-3	-3		
	-235	-237	-226	-12	-11

MSEK	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992	1991	1993	1992
Taxeringsvärden*					
Byggnader	991	270	143	327	0
Mark, skogsmark	14.810	1.253	124	14.450	899
Mark, övrig mark	781	0	0	781	0
	16.582	1.523	267	15.558	899
Motsvarande bokförda värden					
	6.467	823	193	4.633	176

* Avser svenska fastigheter.

Ovan redovisade taxeringsvärden avser åsatta taxeringsvärden i vissa fall reducerade med den beräknade minskning som följer av delförvärv och delavyttringar.

Årsredovisning 1993

Noter

Not 12 Fordringar på och skulder till staten

MSEK	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992	1991	1993	1992
Fordran på staten					
avseende fastigheter		3.338	0		3.338
Fordran på staten avseende villkorat aktieägartillskott.	1.053	1.053	0	1.053	1.053
Summa.	1.053	4.391	0	1.053	4.391
skuld till staten att amortera 1993.		900	0		900
skuld till staten att avräkna mot avta lat aktieägartillskott se nedan.	311	550	0	311	550
övriga skulder till staten.	9	267	177	9	267
Summa.	320	1.717	177	320	1.717

Fordringar och skulder till staten per 1992-12-31 sammanhänger med det sk bolagiseringsavtalet varigenom Domän AB övertagit Domänverkets rörelse och huvuddelen av verkets tillgångar och skulder. Fordran på staten avseende fastigheter har 1993 avräknats vid Domän ABs fastighetsförvärv från staten. Fordran avseende aktieägartillskott avses bli kvittad mot återbetalning av villkorat aktieägartillskott enligt vinstdispositionsförslaget Fordringarna och skulderna löper utan ränta.

Not 13 Övriga räntebärande långfristiga skulder

MSEK	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992	1991	1993	1992
Checkräkningskrediter					
Utnyttjade checkräkningskrediter.	12				
Revers-och in-teckningslån					
Inteckningslån					
förfaller 1994--2000	249				
AMF- STP lån					
förfaller 1995-2008 ..	67				
	316				
Avgår amortering.	-13				
	303				
-obligationslån					
LAn 1 14,375%, 1980-1995.	16				
LAn 2 11,81%, 1993-1998 ..	300				
	316				
Avgår amortering	-8				
	308				
Andra långfristiga lån					
Utlånslån förfaller 1995-1997 ..	646				
övriga lån.	146	60	71		37
	792	60	71		37
Avgår amortering.	-70	0	0		
	722	60	71		37
Summa .	1.345	60	71		37
Amorteringar kommande år				Koncernen	
1994				1.478	
1995				183	
1996				49	
1997				397	
1998				302	
1999.				59	
2000 och därefter .				355	
				2.823	

Not 14 Avsatt till pensioner

MSEK	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992	1991	1993	1992
Avsatt till pensioner, PRIIFPG	101				
Avsatt till pensioner, övriga ..	1.368	1.189	3	1.130	1.181
Summa.	1.469	1.189	3	1.130	1.181

Utöver de på arbetsmarknaden sedvanliga avtalsenliga pensionsåtaganden, som belastar koncernresultatet i form av försäkringspremier för ITP och STP mm, påverkas koncernens resultat och ställning av väsentliga åtaganden för pensioner och livräntor som övertogs från Domänverket per 1 juli 1992 enligt det sk bolagiseringsavtalet.

Enligt avtalet mellan staten och AssiDomän övertog AssiDomän pensionsåtaganden samt livränteåtaganden mm i samband med arbetsskador för - i Domänverket tidigare re anställda som pensionerats före 1 juli 1992 - Domänverksanställda som övergick till anställning inom AssiDomän-koncernen 1 juli 1992 - tidigare anställda i Domänverket som ej före 1 juli 1992 tagit annan statlig anställning eller statligt reglerad anställning.

I AssiDomäns pensionsåtaganden ingår antastbara pensionsutfästelser till viss personal främst inom Domän Skog AB. Pensioner utgår enligt dessa utfästelser från 60 eller 63 års ålder förutsatt att an berörda kvarstår i tjänst inom AssiDomän fram till denna ålder. För dessa åtaganden har reservation skett motsvarande den del (ca 68%) som bedöms komma att utgå. Resterande del av teoretiskt kapitalvärde redovisas som ansvarsförbindelse med 96 MSEK (174).

Avsättningen för arbetsskadeåtaganden och den del av pensionsåtaganden som ännu ej är skattemässigt avdragsgilla har redovisats bland Övriga ej räntebärande långfristiga skulder. Denna avsättning uppgår i moderbolaget till 280 MSEK (-) och i koncernen till 454 MSEK (278).

AssiDomäns från staten övertagna pensionsåtaganden regleras av statliga pensionsavtal. Grunderna för dessa åtaganden har liksom för ITP-pensionerna mycket gamla livslängdsåtaganden. För ITP-pensioner har beslut fattats om ändring av grunderna från 1 januari 1994. Motsvarande förändring av grunderna för de statliga pensionsavtalen förutses, varför AssiDomän valt att redan i bokslutet per 31 december 1993 beräkna pensionsskulden utifrån aktuell statistik för livslängder. Detta har belastat 1993 års resultat med 45 MSEK som extraordinär kostnad.

Pensionsrutinerna för statligt anställda är primärt uppbyggda för att hantera utbetalningar och ej för att beräkna pensionsskulder. Detta har lett till att det inte finns några kompletta register för vissa fri brevsskulder. Den andra beräkningsmässiga osäkerhetsfaktorn beror på att AssiDomän övertagit ansvar för arbetska-deersättning till före de tta Domänverksanställda. Efter de ytterligare avsättningar som belastat 1993 års resultat i koncernen som extraordinära kostnader med 168 MSEK är bedömningen att nu skuldförda belopp i allt väsentligt skall täcka åtagandena.

Not 15 Obeskattade reserver

MSEK	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992	1991	1993	1992
Akkumulerade avskrivningar utöverplan					
Maskiner och inventarier	722	97	139	9	10
Byggnader.	178	46	39		
Markanläggningar ..	8	5	4		
Övriga					
skatteutjämningsreserv- K .	741	615	7	495	470
Uppskovsbelopp för lagerreserv..		63	71		
Eldsvåddefond					
Allmän investeringsfond ..				4	
Förnyelsefond .	0			0	
Avsatt till pensioner, överskott	8	2	2	6	
Övriga utländska .	83				
Överfört till:					
Latent skatteskuld	-325	-264	-80		
Bundet eget kapital	-357	-314	-186		
Elimineras i koncernredovisningen	-1.058	-251	0		
Summa.	0	0	0	510	480

Årsredovisning 1993

Noter

Not 16 Eget kapital

MSEK	Koncernen		
	1993	1992	1991
Bundet eget kapital			
Vid årets början n.	3.976	379	193
Effekt av ändrade principer		-7	185
Justerad ingående balans..	3.976	312	379
Emissioner	1.872	2.459	
Erhållet ägartillskott .		1.053	
Förskjutning mellan fritt och bundet eget kapital .	102	152	
Överfört till fritt eget kapital	-1.053		
Omräkningsdifferenser m m ..	0	0	0
Vid årets slut	4.897	3.975	379
Fritt eget kapital			
Vid årets början ..	-25	258	259
Effekt av ändrade principer.		67	8
Justerad ingående balans	-25	325	267
Erhållet ägartillskott	3.000	178	
Särskild avsättning.		-178	
Utdelning.			-14
Förskjutning mellan fritt och bundet eget kapital .	-102	-152	
överfört från bundna reserver ..	1.053		
Förändring i koncernens sammansättning.		-74	
Omräkningsdifferenser m m ..	0	0	
Årets resultat .	717	-124	S
Vid årets slut..	4.643	-25	258

MSEK	Moderbolaget	
	1993	1992
Aktiekapital		
Vid årets början	310	160
Emissioner..	1.272	150
Vid årets slut	1.582	310
Aktiekapital under registrering	600	
Reservfond		
Vid årets början .	2.342	33
Emissioner		2.309
Vid årets slut.	2.342	2.342
Bundna medel		
Vid årets början .	1.053	0
överfört till balanserade vinstmedel	-1.053	1.053
Vid årets slut .	0	1.053
Balanserade vinstmedel		
Vid årets början	245	90
Erhållet ägartillskott ..	3.000	178
Lämnat ägartillskott ..	0	-178
överfört från bundna medel	1.053	
Utdelning.	0	0
	4.298	90
Årets resultat ..	165	155
Vid årets slut	4.463	245
Nominellt värde per aktie vid årets utgång, kronor per 1994-02-09, kronor ..	1.000 20	1.000

I 1992 års bokslut redovisades ett villkorat ägartillskott om 1.053 MSEK som bundna medel. Ägartillskottet skall enligt bolagiseringsavtalet med staten återbetalas ur utdelningsbara medel när bolaget tilltönts fastigheterna enligt avtalet. I och med att detta villkor nu uppfyllts har medlen överförts till balanserade vinstmedel.

Fortsnot 16

	Moderbolaget	
	1993	1992
Antal aktier		
Antal registrerade aktier vid årets utgång .	1.582.509	310.000
Split 50:1 beslutad 1993-12-30 registrerad 1994-02-09 nominellt värde ändrat från 1.000 kr till 20 kr per aktie. .	79.125.450	
Nyemission beslutad 1993-12-30 registrerad 1994-02-18 .	29.999.493	
Antal aktier 1994-02-18.	109.124.943	
Totalt aktiekapital registrerat 1994-02-18, kronor	2.182.498.860	

Not 17 Ställda panter

MSEK	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992	1991	1993	1992
Fastighetsinteckning ar .	935	79	35	1	
Företagsinteckning ar ..	559	41	30	0	
Aktier.	56	25	27	58	23
Bankmedel.	2			0	
Leasade anläggningar.	474			0	
övrigt..	0	0	2	0	
Summa ställda panter ..	2.026	145	94	59	23

Not 18 Ansvarförbindelser

MSEK	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992	1991	1993	1992
Borgensförbindelser för dotterbolag.	36			156	18
Borgens och andra dransansvarförbindelser	40	29	6		
Kapitalvärde av pensionsåtaganden utöver vad som upptagits bland skulderna ..	96	174			
Garantier för mark-tillstånd ..	73	3	2	0	
Villkorat ägartillskott från staten .	1.053	1.053	10B	1.053	1.053
Summa ansvarförbindelser	1.298	1.259	117	1.210	1.071

Kapitalvärde av pensionsåtaganden utöver vad som skuldförts. se vidare not 14.

Not 19 Löner och antal anställda

I denna not lämnas uppgifter om löner och antal anställda för 1993 avser AssiDomän-koncernen inklusive ASSI-koncernen. Antalet anställda 1992 är beräknat proforma med hänsyn till första halvåret 1992 för den verksamhet som övertogs från Domänverket.

Löner och ersättningar MSEK	Koncernen			Moderbolaget	
	1993	1992	1991	1993	1992
Löner och arvoden till styrelser och företagsledare*).	80	17	10	3	2
Löner till övriga anställda.	2.346	470	168	16	16
Summa	2.426	487	178	19	18

*)Koncernen: varav tantiem till VD:ar i dotterbolag 1992 och 1991 uppgår till mindre än 0,5 MSEK.

Arsredovisning 1993
Noter
Forts not 19 Medeltal anställda

	Koncernen		
	1993	1992	1991
Moderbolaget . . .	49	53	8
Dotterbolag i Sverige .	6.418	3.766	989
Dotterbolag i utlandet.	4.057	48	0
Summa	10.524	3.867	997

Medeltalet anställda per kommun

	Kvinnor	Män	Totalt	Totalt
	1993	1993	1993	1992
Arboga	6	20	26	
Arvidsjaur		12	12	149
Avesta	3	34	37	35
Danderyd	15	26	41	45
Oortea	3	33	36	43
EstQV	59	174	233	
Falun	51	105	156	171
FinspAng	5	113	118	128
Gislaved	15	85	100	110
Gävle	12	98	110	24
Haparanda	2	38	40	42
Hedemora	6	154	160	183
Jöckmök	5	102	107	129
Kalix	64	516	580	20
Karlskoga	4	97	101	116
Kristianstad	2	26	28	23
Lidköping	3	29	32	33
Lindesberg	109	632	741	
Lycksele	7	135	142	171
Malung				61
Malå	19	92	111	97
Markaryd	6	50	56	59
Norrköping				38
Norsjö	6	68	74	70
Pajala	3	111	114	136
Piteå	108	758	866	99
Smedjebacken	8	16	24	43
Sollefteå	13	20	33	31
Solna	5	84	89	
Stockholm	35	40	75	93
Timrå	4	42	46	
Torup	38	187	225	
Umeå	6	114	120	129
Uppsala	15	158	173	138
Vara	9	26	35	28
Viuhelmina	24	172	196	189
Vimmerby	5	93	98	105
Vänersborg	8	77	85	101
Värnamo	4	98	102	122
Växjö	13	99	112	127
Älvdalen	7	154	161	168
Älvsbyn	15	180	195	122
Orebro	30	121	151	
Östersund	8	112	120	140
övriga kommuner	82	324	406	301
Summa	842	5.625	6.467	3.819

Antalet anställda är beräknat proforma, dvs med hänsyn till första halvåret 1992 för den verksamhet som övertogs från Domänverket.

I moderbolaget uppgick antalet anställda 1993 till 49 (53) personer varav 17 (18) kvinnor. Av dessa hade 40 personer varav 14 kvinnor sitt arbetsställe i Falun.

Medeltalet anställda per land

	Kvinnor	Män	Totalt	Totalt
	1993	1993	1993	1992
Sverige	842	5.625	6.467	3.819
Storbritannien	219	1.462	1.681	
Danmark	175	717	892	
Tyskland	65	540	605	
Italien	39	256	295	
Schweiz	38	157	195	
Belgien	16	228	244	
Frankrike	17	56	73	
Nederländerna	8	5	13	
Norge	2	3	5	
Finland	5	12	17	7
Laos		12	12	10
Lesotho		8	9	11
Indien		4	5	6
Nicaragua		4	4	8
Övriga länder		7	7	6
Summa utiandsanställda	586	3.471	4.057	48
Summa totalt	1.428	9.096	10.524	3.867

Lönesumma, MSEK per land	1993	1992
Sverige	1.426	476
Storbritannien	340	
Danmark	256	
Tyskland	153	
Italien	60	
Schweiz	62	
Belgien	85	
Frankrike	21	
Övriga länder	23	11
Summa totalt	2.426	487

Information om ledande befattningshavares förmåner enligt NBKs rekommendation:
styrelsens ordförande

Arvode, 150.000:-

Verkställande direktören

Lön och övriga förmåner, 2.496.849:-

Pension

Avtal om framtida pension innebär pension vid 65 år, men med rätt för VD att ta pension vid 62 års ålder. Pension utgår mellan 62 och 65 år med 80% av lönen och därefter motsvarande TP-plan kompletterad med viss ålders-, sjuk- och familjepension för den del av lönen som överstiger 15 basbelopp.

Uppsägning och avgångsvederlag

Uppsägningstiden är 6 månader ömsesidigt. Vid uppsägning från bolagets sida utgår samtliga anställningsförmåner under 2,5 år.

Övriga koncernledningen
Pension

Avtal om framtida pension innebär pension vid 65 års ålder med rätt för endera parten att aktualisera pension från uppnådda 62 års ålder. Pension utgår mellan 62 och 65 M med ett belopp motsvarande 70% av den vid avgångstillfället pensionsmedförandelönen. Ordinarie pension följer TP-planen. Därutöver lämnas kompletterande pensionsförmåner på den del av årslönen som ligger mellan TP-planens övre lönegräns och 50 ggr basbeloppet.

Uppsägning och avgångsvederlag

Uppsägningstiden är 12 månader från bolagets sida och 6 månader från den anställdes sida. Vid uppsägning från bolagets sida utgår avgångsersättning motsvarande 2 månader löne. Avgångsersättningar utbetalas månadsvis efter uppsägningstidens utgång. Om nyanställning sker under denna tid reduceras avgångsersättningen med den del som utgår från den nya anställningen.

Förslag till vinstdisposition

Koncernen har enligt upprättad koncernbalansräkning ett fritt eget kapital uppgående till 4.643 miljoner kronor. Avsättning till bundna reserver föreslås med 4 miljoner kronor.

Moderbolagets friavinstmedel uppgår till, kronor

Balanserade vinstmedel	1.298.562.129
Erhållet aktieägartillskott	3.000.000.000
Arets resultat	<u>164.731.447</u>
Summa	4.463.293.576

Styrelsen och verkställandeförvaltningen föreslår att det villkorade aktieägartillskottet uppgående till 1.053.364.043 kronor som erhöles 1992 återbetalas, att till aktieägarna utdelas 150.000.000 kronor och att därefter kvarstående vinstmedel, tillhoppa 3.259.929.533 kronor balanseras i ny räkning.

Stockholm den 23 februari 1994

Olof Lund
Ordförande

Jan Amethier

Hans Carlsson

Anders Danielsson

Bertil Danielsson

Annika Christiansson

Matts Ekman

Ingrid Flory

Bertil Hagman

Roland Johansson

Lars-Olof Pettersson

Nils G Asling

Jennart Ahlgren
Verkställande direktör

Revisionsberättelse för Assi Domän AB

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen, räkenskaperna samt styrelsen och verkställandeförvaltningens förvaltning för år 1993. Granskningen har utförts enligt god revisions sed.

Moderbolaget

Årsredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker

- att resultaträkningen och balansräkningen fastställs,
- att vinsten disponeras enligt förslaget i förvaltningsberättelsen samt
- att styrelsens ledamöter och verkställandeförvaltningen beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Koncernen

Koncernredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen. Vi tillstyrker att koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen fastställs.

Stockholm den 23 februari 1994

Thomas Jansson
Auktoriserad revisor

Peter Akerfeldt
Auktoriserad revisor

Revisorernas granskningsberättelse

Vi har i egenskap av revisorer i AssiDomän AB granskat föreliggande prospekt.

Granskningar har utförts enligt god revisions sed. I överensstämmelse därmed har vi granskat i prospektet intagna prognoser endast i begränsad omfattning.

Proformaredovisningen i prospektet har baserats på reviderade bokslut för de tre ingående koncernerna.

Prospektet har upprättats enligt aktiebolagslagen. Årsredovisningarna för räkenskapsåren 1991-1993 har varit föremål för revision utan anmärkingar i revisionsberättelserna. Revisionsberättelserna för 1991-1992 har avgivits av Lars-Göran Nilsson och Peter Åkerfeldt samt revisionsberättelsen för 1993 av undertecknade revisorer. Uppgifter ur årsredovisningarna för 1991 och 1992 har blivit korrekt. Mer givna i prospektet. Årsredovisningen för 1993 är en integrerad del av prospektet och återfinns på sidorna 69-82.

Vi har inget att erinra mot redogörelsen för koncernen och moderbolagets utveckling och förhållanden i övrigt.

Stockholm den 23 februari 1994

Thomas Jansson
Auktoriserad revisor

Peter Åkerfeldt
Auktoriserad revisor

Ordlista

AOX. "Adsorbable Organic Halogens". Term som används för att i t. ex. avloppsvatten ange mängden klor som är bunden organisk klorerad substans.

Arrondering. skogsfastigheternas relativa belägenhet.

Barrmassaved. Tall- eller granmassaved. Ger längre och starkare fibrer än lövmassaved.

Bestrykning. Papper eller kartong bestryks för att få en vitare, slätare och fellerblankare yta, vilket ger bättre tryckegenskaper. Vanliga ämnen vid bestrykning är exempelvis lera och stärkelseklistor. Motsvarar "målning" med vattenlöslig färg.

Biobränsle. Bränsle av ursprungligen biologiskt levande material som kan återbildas naturligt. Hit räknas t. ex. grenar, toppar och torv.

Blekning. Alla massaprocesser går ut på att avlägsna bindemedlet lignin och frilägga vedfibrerna. Ingen process kan emellertid göra detta fullständigt utan att skada fibrerna. De ämnen som blir kvar i massan efter kokprocessen är en gulaktig eller brun färg. För att få en vit och åldringsbeständig massa bleks den till önskad ljushet. Exempel på blekmedel är klor, kloridioxid, syrgas och väteperoxid.

Cellulosaflis. Biprodukt vid sågverken, till exempel sågspån. Används vid massatillverkning.

COD. "Chemical Oxygen Demand". Kemisk syreförbrukning; mått på den mängd syre som förbrukas av den organiska substansen (vedämnen m.m.) som finns i avloppsvattnet.

CTMP-massa. "Chemical Thermo-Mechanical Pulp" Kemitermomekanisk massa. Framställs genom raffinering av kemikalieimpregnerad, förvärmad flis.

Dryckeskartong. Kartong som beläggs med polyetenplast för att bli vätsketät. Plasten bildar det inre kärlet som omsluter vätskan. Kartongen bildar det skyddande höljet som ger förpackningens hållfasthet.

DUAL-systemet. Den nya miljölagstiftningen i Tyskland kräver att producent och leverantör tar ansvar för återvinning av bland annat förpackningar parallellt med det vanliga sopsystemet. Liknande system byggs upp i flera andra länder.

Ekologiskt bokslut. Innebär en systematisk, dokumenterad, periodisk och objektiv granskning av resultatet av miljöskyddsåtgärder till exempel i skogsbruket.

Elementärt klorfri blekning (ECF). Massa som bleks utan elementärt klor (klorgas), alltså med exempelvis klor-dioxid, syrgas eller väteperoxid.

Flis. Ved, som maskinellt sönderdelat till bitar av lämplig storlek, avsedd för t. ex. massatillverkning eller bränning.

Fluting. Det "veckade" mellanskiktet i wellpapp tillverkas antingen av nytiber (SC-fl utgång) eller av returfiber.

fub. fast kubik underbark. Trädråvaran rensad från bark, toppar och övrigt spill. Se m3fub, m3sk.

Fångstområde. Upptagningsområdet för en fabriks virkesförsörjning.

Förtryckt liner. Ytterskiktet i wellpapp (liner) försedd med färdigt tryck innan wellpapp tillverkningen. Jfr Post-print.

Justerverk. Kvalitets sorteringsanläggning för sågade trävaror.

Kammartork. Torkanläggning för sågade trävaror.

Kemitermomekanisk massa. Se CTMP-massa.

Klorerade ämnen. Klorföreningar som bildas exempelvis vid användning av klor som blekkemikalie. Se även AOX.

Konvertering. Färdigtillverkning av produkter av papper eller kartong. Hit räknas hela processen från tryckning till färdig förpackning.

Kraftliner. Papper med hög hållfasthet, tillverkat huvudsakligen av kraftmassa, d v s sulfatmassa. Liner är ytskiktet i wellpapp. Se även Fluting resp. Wellpapp.

Kraftkartong. Kartong tillverkad av kraftmassa, d v s sulfatmassa.

Källsortering. Sortering av avfall i olika fraktioner så nära källan som möjligt, exempelvis sortering i hemmet av hushållsavfall.

Liner. Samlingsnamn för produkter som används till ytskiktet i wellpapp. Se kraftliner och testliner.

Lövmassaved. Vanligen björk. Ger kortare fibrer än barrmassaved. Användssärskilt vid framställning av tryck- och kontorspa per.

m³fub. Volymenhet för virke. Anger kubikmeter verklig ved-volym utan bark. Se även fub.

mlsk. skogskubikmeter. Volymen virke inklusiv topp och bark. 1 m³sk motsvarar cirka 0,82 m³fub. Se även fub.

Massaved. Virke-sortiment avsett för framställning av pappersmassa. Både lövved (mest björk) och barrved (tall och gran) förekommer.

Miljökoncession. Beslut av koncessionsnämnden för miljöskydd vilket anger tilliten till produktion och hur stora utsläpp till luft och vatten en viss verksamhet maximalt får ha. Nämndens beslut grundar sig bland annat på naturresurslagen och miljöskyddslagen.

Mottled kraftliner. Krattliner med ett tunt lager blekt massa på ytan vilket ger ett marmorert intryck.

Multipack. En förpackningslösning, vanlig inom dryckesindustrin, för att enkelt kunna hantera exempelvis flera burkar eller flaskor. Den kan utföras i såväl wellpapp som kraftkartong.

NOx. Samlingsbegrepp för de olika kväveoxiderna som uppkommer vid exempelvis förbränning. Dessa sura gaser kan transporteras över stora avstånd och är en av anledningarna till markförsurningen.

Nyfiber. Motsatt till returfiber, det vill säga sådana fibrer som inte tidigare ingått i någon pappers- eller kartongprodukt.

Oblekt pappersmassa. Massa som inte har genomgått någon behandling för att höja dess ljushet. Se även Blekning.

Pigmentbestruken ytvit liner. Liner som bestrykts med ett vitt, pigmenterat ytskikt för att ge extra fin tryckyta. (Jfr Bestrykning.)

Post-print. Förpackning där ytan trycks efter tillverkningen av wellpapp.

Returfiber. Fiber material som tidigare ingått i en pappers- eller kartongprodukt motsatt till nyfiber.

Sheet-plant. Anläggning för bearbetning och framställning av färdiga wellpappprodukter från wellpappark.

st. ndortsanpassad. Anpassats för skogsbruk där skogsöverskotts-åtgärderna anpassas till lokala växtförutsättningar.

Sulfatfabrik. Sulfatmassafabrik. Här kokas veden under högt tryck och hög temperatur med sulfatlut, s. k. vitlut (natriumhydroxid och natriumvätesulfid). Detta döser upp lignin och andra bindemedel mellan fibrerna så att dessa friläggs. Detta ger en "kemisk massa" som är betydligt starkare än "mekanisk massa" där fibrerna slits isär på mekanisk väg.

Syreförbrukande ämnen. Ämnen som förbrukar vattnets syre när de bryts ned, exempelvis cellulosa fibrer som släpps ut i vattendrag. Se även COD.

Syrgasblekning. Blekning av massa med syrgas under högt tryck, hög temperatur och i närvaro av alkalilösning och stabiliserande ämnen. Se även Blekning.

s. g. timmer. Virkesortiment avsett för framställning av sågade trävaror (byggnadsvirke, snickerivirke etc).

Säckpapper. Papper med hög hållfasthet för säcktillverkning, framställt av sulfatmassa.

TCF. "Total Chlorine Free", totalt klorfri massa. Beteckning på massa framställd helt utan användning av klorhaltiga kemikalier.

Testliner. Planskiktspapper för wellpapp tillverkat av huvudsakligen returfiber. Finns i flera kvalitetsklasser ("testnivåer").

Tryckbarhet. Lämplighet hos ett papper eller en kartong för ett visst tryckförfarande. Egenskapskraven varierar beroende på tryckmetod.

Wellpapp. Wellpapp tillverkas genom att limma ihop tre papperskikt; två plana med ett vågformat emellan. Vågpaperet kallas fl uting och planskikten kallas liner. Wellpapp finns som ensidigt, tvilv eller papper eller trewellpapp.

WTL white Top liner. Liner med ett ytskikt av vita fibrer för att förbättra tryckbarheten.

Adresser

AssiDomän AB

1 05 22 Stockholm
Besöksadress: Sankt Eriksgatan 117
Tfn 08-728 08 00
Fax 08-728 08 74

AssiDomän Packaging

105 22 Stockholm
Tfn 08-728 08 00

AssiDomän Kraftliner

941 86 Piteå
Tfn 0911-970 00

*Wellpappbolag Belgien Danmark, Italien, Schweiz,
Sverige, Storbritannien och Tyskland*

AssiDomin Skog & Trä

791 81 Falun
Tfn 023-840 00

AssiDomänSkog

791 81 Falun
Tfn 023-840 00

AssiDomänRåvara Mellansverige

Box 1024
732 27 Arboga
Tfn 0589-160 20

AssiDomänRåvara Norr

Box 64
941 22 Piteå
Tfn 0911-126 60

AssiDomän Timber

791 81 Falun
Tfn 023-840 70

AssiDomänFastighetsförsäljning

791 81 Falun
Tfn 023-87 000

AssiDomän Kraft Products

Ncb Dynäs
873 81 Väja
Tfn 0612-830 00

Ncb Vallvik
820 21 Vallvik
Tfn 0270-620 00

AssiDomänKarlsborg

Box 101
950 53 Karlsborgsverken
Tfn 0923-660 00

Charfa

20-22, rue de Clichy
F-75009 Paris
Tfn 00933-1 42 80 62 11

Medway Packaging

Medway House
New Hythe Lane, Larkfield
Maidstone, Kent ME 20 6SH
Tfn 00944-622 71 78 55

AssiDomin earton

Box60
7 10 40 Frövi
Tfn 0581-370 00

AssiDomän Barrler Coating

Box 926
701 30 Örebro
Tfn 019-30 45 00

AssiDomän Swerock

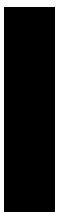
791 81 Falun
Tfn 023-840 1 0

AssiDomän Consulting

791 81 Falun
Tfn 023-840 00

*För koncernens pappersprodukter finns försäljningsbolag i
Frankrike Italien, Nederländerna Schweiz, Storbritannien och
Tyskland*

CARNEGIE FONOKOMMISSION AB

Handelsbanken
Investment Banking

Enskilda Corporate
5llinclo Wslr EnsUllaä.n.n

Föreningsbanken
FONPKOMM I S S I O N

~"
SPARBANKEN
~FI~WJACC

På uppdrag av svenska staten

t NÄRINGSDEPAIUMENTET